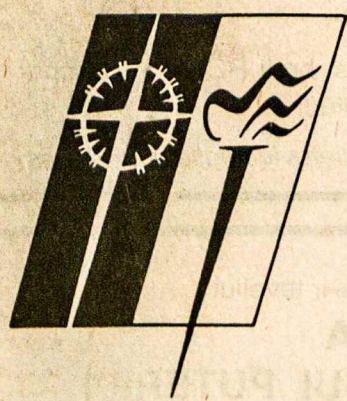

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 8 (1931) 1987 VASARIS-FEBRUARY 17

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS METAI

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Gyvosios minties žmogus

Trumpa žinutė iš V. Vokietijos pranešė, kad prof. Antanas Maceina, 79 metų amžiaus, mirė Miunsteryje 1987 m. sausio 27 dieną, palaidotas Brebersdorfe. Tai paprasta žinutė pranešė apie nepaprasto žmogaus mirtį, žmogaus giliai sutapusio su lietuvių tautos gyvenimu savo brandžiu mąstymu. Lietuvių tautos filosofija, ryškiai pabudusi drauge su Lietuvos valstybės nepriklausomybe, pradžioje reikėsi Stasio Šalkauskio mąstymu, kuriam rūpėjo tautos likimo bei jos kultūros problemos. Vėliau į talką atėjo jo mokiniai, savarankiškai bandę spręsti tautos problemas ir pradėję tiesti naujus kelius. Vienas iš pirmųjų Šalkauskio mokinių buvo Antanas Maceina, pradėjęs studijuoti teologiją, bet vėliau perėjęs į filosofiją ir reikšęsis įvairiose jos šakose. Pagrindinis jo rūpestis buvo tautos problemos — jos auklėjimas, jos socialinė santvarka, jos religija, jos kultūra, jos likimas. Visais tais klausimais jis parašė apie 20 knygų, daugybę straipsnių, vertė leidinius iš kitų kalbų. Dėl to Antanas Maceina laikytinas lietuvių tautos mintytoju, žvelgusiu į tautos gyvenimą įvairiais požūriais.

FILOSOFINIS Maceinos palikimas dar nėra ištirtas, studijuotas. Kokią vietą jis užims lietuvių filosofijoje, paaiškės tik už daugelio metų, kai apie vėlonies veikalus bus rašomos disertacijos, studijos, kai jo mintys bus tiriamos platesnėje filosofijos perspektyvoje. Tai teorinio pobūdžio klausimas, priklausantis ateičiai. Šiandieną betgi yra aišku, kad Maceinos palikimas yra didelis lietuvių tautos minties aruodas. Ir tai ne vien teorine prasme. Maceinos filosofija yra gyvenimas. Studijuodamas universitetuose, įsiai sklandė abstraktaus mąstymo platuose, bet kai pradėjo dėstyti Lietuvos universitete, nusileido į konkrečią tikrovę ir sprendė gyvenimiškas problemas. Dėl to jis yra gyvosios minties žmogus, veikęs lietuviškąjį gyvenimą kūrybine linkme. Teoriniai principai jam tebuvo orientacinės gairės sprendžiant savosios tautos problemas. O tų problemų nepriklausomybė atgavusiai tautai netrukė. Reikėjo kurti naują, laisvą gyvenimą su savita kultūra. Valstybiniai aparatai rūpinosi Lietuvos vyriausybės ir gausi jos valdininkija, bet dvasinių — tautinių tautos gyvenimu reikėjo rūpintis minties žmonėms, sugebantiems orientuoti savo tautiečius savita, pažangia bei pozityvia linkme.

NEATITRŪKO Maceina nuo savo tautos problemų ir gyvendamas išeivijoje. Jisai sielojosi tautos likimu ir okupuotoje Lietuvoje, ir išeivijoje. Rašė straipsnius apie komunizmo grėsmę, apie išeivijos paskirtį tautos suteisime, skatino išeivius būti ne duoneliautojais, o laisvės kovotojais, nepasiduoti sovietinės okupacijos vilionėms, siekiančioms panaudoti išeiviją savo tikslams. Maceina tai darė įtikinamai, įžvalgiai, nes jam socialiniai bei politiniai klausimai nebuvo svetimi. Apie socialinį teisingumą jis gana daug rašė dar gyvendamas nepriklausomoje Lietuvoje. Savo rūpestį ta linkme jis išreiškė ir savo leidinyje "Išlaisvinimo teologija", kur jis gildena marksizmo įtaką P. Amerikoje ir perspėja tenyščius teologus, primindamas Lietuvos atvejį: marksizmas paverge Lietuvą, kaip jis gali išlaisvinti P. Ameriką! Su panašia problematika Maceina reikėsi savo paskaitose vokiečių universitetuose ir vokiečių kalba parašytose knygose, akademini būdu gyildendamas dabartines problemas, įpindamas literatūrinės užuominas bei vaizdus. Visur, neišskiriant nė poezijos, jis reikėsi kaip krikščioniškos minties filosofas, išsaugęs lietuvių tautoje ir perėjęs į antautinę plotmę, kurioje jo intelektas galėjo brandžiai spręsti ir visuotinio pobūdžio problemas. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

Sovietų medaliai kanadiečiams

Septyniolika kanadiečių jūrininkų neseniai gavo sovietinius medalius už karinės paramos pristatymą į Murmanską ir Archangelsko uostus II D. karo metais. Paramos tiekiamą Sovietų Sąjungai tada vykdė JAV, Kanados ir Britanijos laivynas, turėjęs nemažai aukų dėl vokiečių povandeninių laivų ir aviacijos bazių veiklos šiaurinėje Norvegijoje. Sovietiniai medaliai buvo nukaldinti 1985 m., minint II D. karo pabaigos keturiasdešimtmetį. Lig šiol sovietus medalių paprašė apie 300 kanadiečių jūrininkų, dalyvavusių plaukimuose į Murmanską ir Archangelską, o medalių susilaukė tik apie 70, įskaitant paskutinį septynioliktą.

Raudonosios armijos vyrų choras iš Maskvos atvyko Kanadon mėnesį laiko trukščiančiam koncertų serijai, turėšančiam 23 choro pasirodymus įvairiose vietovėse. Koncertai pradėti Kvebeko mieste vykstančiame žiemos festivalyje "Rendez-vous 87". Festivalis prasidėjo ledo ritulio rungtynėmis tarp Kanados ir

Sovietų Sąjungos rinktinių bei kitais renginiais, kurie yra skiriami taikai. Į šį faktą spaudos dėmesį atkreipė "Tarptautinės amnestijos" Kvebeko skyriaus atstovas Pierre Toth, primindamas sovietinę Afganistano okupaciją. Raudonoji armija ten yra įsivėlusį ir karo nelaisvės paimtų partizanų kankinimus. "Tarptautinės amnestijos" grupė protestą ruošiasi pradėti pasibaigus sporto renginiams. Protestams prieš Raudonosios armijos choro koncertus bus panaudota dokumentinė medžiaga, atskleidžianti nedainuojančių ir nešokančių, bet šaudančių raudonarmiečių žiaurumus Afganistane.

Kanados gyventojų skaičius pernai peržengė 25 milijonus. Negalutiniai duomenimis 1986 m. birželio mėnesį buvo užregistruoti 25.116.102 gyventojai. Niufaundlandijai teko 546.360, Princo Edvardo salai — 125.379, N. Skotijai — 865.442, N. Brunswickui — 703.474, Kvebekui — 6.478.190, Ontario provincijai — 9.042.433, Manitobai (Nukelta 1-8 tų psl.)

Lietuvos vėliavos iškėlimas prie naujosios Mississaugos miesto rotušės vasario 15 dieną. Iš kairės: klebonas kun. J. STAŠKUS, KLB krašto valdybos pirm. adv. A. PACEVIČIUS, miesto burmistrė H. McCALLION, KLB Toronto apylinkės pirm. A. VAIČIŪNAS

PRANEŠIMAI IŠ EUROPOS

Maskva ir Lietuva italų spaudoje

Italijos dienraštis apie sovietinę Lietuvos okupaciją ir Maskvos politiką

"Avvenire" (Ateitis) išspausdino savo bendradarbės Anna Vicini straipsnį "Maskva ir Lietuva" (gautoje iškarpoje data nepažymėta). Autorė gana plačiai aprašo dabartinę K. Bendrijos būklę Lietuvoje, kreipdama pagrindinį dėmesį į tikinčiųjų persekiojimą. Esą š. m. birželio 28 d. Lietuva minės savo krikšto 600 metų sukaktį. Esą tai rodo, kad lietuvių tauta yra jauniausia iš krikščionybę priėmusių tautų Europoje. Tai esą įvyko dėl geopolitinės padėties, kurioje Lietuvos istoriją apunkino kryžiuočiai, lenkai ir rusai. Priimdamas krikščionybę, Lietuva įsijungė į Vakarų kultūrą ir politinį gyvenimą.

Suminėjęs keletą istorinių bruožų, autorė pereina prie dabartinės būklės Lietuvoje. Su sovietine okupacija 1940 m. esą prasidėjo ir tikinčiųjų persekiojimas, tautos engimas, o su tuo ir pasipriešinimas ginkluotų "miško brolių" — partizanų. Pastarajam pasibaigus, pasipriešinimas sovietinei okupacijai prasidėjo kitais būdais, ypač per pogrindžio spaudą, kurios atsiradę net 23 leidiniai.

Su Gorbačiovo atėjimu valdžion padėtis Lietuvoje nepalengvėjo — tikinčiųjų persekiojimas nesumažėjo. Helsinkio peržiūros konferencijai lietuvių (užsienio) esą įteikė memorandumą, kuriaame faktais išdėstyta dabartinė būklė Lietuvoje. "LKB kronika" aiškiai sako, kad Gorbačiovo politika dar labiau suvaržė tikinčiųjų veiklą. Literatūrinėje srityje, kaip matyti iš Mykolo Sluckio straipsnio laikraštyje "Literatūra ir menas", jaučiamas lyg ir tam tikras sušvelnėjimas, bet religijos srityje to nėra. Persekiojimo taktika tęsiama toliau. O nuo jos nukentėjo Lietuvos Helsinkio grupė, katalikų komitetas tikinčiųjų teisėm ginti. Lageriuose tebeįlaikomi kun. A. Svarinskas ir kun. S. Tamkevičius.

Ir toliau suimnėjami Lietuvos tikintieji. 1986 m. balandžio-gegužės mėnesių laikotarpį esą buvo suimta 20 asmenų. Jie buvo kaltinami ryšių palaikymu su pogrindžio spauda. Vienas tų suimtųjų buvo inž. Algirdas Pacackas (turbūt Patackas, Red.) iš Kauk. Pas jį rasta draudžiamų knygų bei pogrindžio spaudos.

Sovietinė valdžia esą laikosi kietos linijos ir kunigų atžvilgiu. Neseniai antrą kartą suimtas kun. J. Matulionis 1985 m. birželio mėn. Kun. Stakenas piktadary buvo primuštas ir paliktas miške mirti 1985 m. rugpjūčio 22 d. Kun. A. Šeškevičius 1986 m. sausio mėnesį buvo tardomas bei persekiojamas už tai, kad mokė vaikus religijos. 1986 m. vasario mėnesį buvo užmuštas kun. J. Zdebskis neva automobilio nelaimeje.

Straipsnio autorė primena ir anksčiau kankintus bei nužudytus kunigus, būtent — Šapoką 1980 m., L. Mažeiką 1981 m., Br. Laurinavičių 1981 m. Ji taip pat mini pavardes persekiojamų lietuvių — dail. Romo Smailio ir Liudviko Simučio.

Europos taryba ir Baltijos valstybės

Reikalauja svarstyti Baltijos valstybių klausimą Rytų ir Vakarų derybose

1987 m. sausio 28 d. Štrasbūre Europos taryba vienbalsiai priėmė nutarimą, kuris rodo, kad ne tik Maskvoje, bet ir laisvoje pasaulio dalyje gali papūsti nauji vėjai. Rezoliuciją, smerkiančią Lietuvos, Latvijos ir Estijos pavergimą, prievartinį prijungimą prie Sovietų Sąjungos, žmogaus teisių pažeidimus šiuose kraštuose buvo ir anksčiau. Šie dalykai smerkiami ir naujausioje Europos tarybos rezoliucijoje. Tuo ji neatrodo labai originali. Bene svarbiausias ir tikrai labai reikšmingas yra naujas požūris — jieškoti politiško sprendimo realistiškai, būtent, didžiąjame Rytų ir Vakarų, ypač dviejų pasaulio galybių, santykių kontekste. Tai labai realistiška ir konstruktyvi mintis, kuri remiasi santykių gerinimo prielaida ir noru tuos santykius toliau gerinti. Kas tam galėtų nepririti?

Nutarimas, kurio projektą pasiūlė olandų parlamentaras Van den Berghas, susideda iš 14 punktų. Pradžioje nurodoma, kad Sovietų Sąjunga, prievarta prisijungusi tris Baltijos valstybes, grubiai pažeidė tarptautinius susitarimus, kuriuos įsipareigojo gerbti. Tokios yra tarptautinės pilietinių ir politinių teisių bei ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių sutartys. Prime-namas ir Sov. Sąjungą saistantis Helsinkio balgiamojo akto VIII principas, kuris garantuo-

Artėjant Lietuvos krikšto sukakčiai, Lietuvoje esą stiprėja noras sulaukti Šv. Tėvo apsilankymo. Septyniadesimt du kunigai kreipėsi į Lietuvos vyskopus bei valdytojus, prašydami oficialiai pakviesti Šv. Tėvą Joną-Paulių II aplankyti Lietuvą. Kitą prašymą, skirtą Gorbačioviui, pasirašė 278 kunigai, prašydami nekludyti Lietuvai atšvesti 600 metų krikščionybės sukaktį ir leisti vyskupui J. Steponavičiui grįžti į Vilnių.

Dauguma čia sumintų faktų lietuviams yra žinomi iš kitų šaltinių. Italų žurnaliste, išskeldama juos viešumon, supažindino italus skaitytojus su tikrąja būkle Lietuvoje ir tuo būdu ji pasitarnavo Lietuvai. M.

Pasaulio įvykiai

SOVIETŲ SAJUNGA VĖL IŠLEIDO IŠ KALĖJIMŲ IR DARBO stovyklų 140 politinių ir vadinamųjų sąžinės kalinių. Užsienio reikalų ministerijos atstovas G. Gerasimovas pranešė užsieniečiams žurnalistams Maskvoje, kad jų nusikaltimai buvo susieti su septyniadesimtuoju kriminalinio kodekso paragrafu, apimančiu antisovietinę propagandą. Aukščiausiojo sovieto prezidiumas dabar peržiūri ir dovanoją bausmes kaliniams, nuteistiems pagal tą paragrafą. Išleidžiamieji turi pasirašyti pažadą, kad jie, atgavę laisvę, vengs antisovietinės propagandos. Speciali komisija yra pradėjusi kriminalinio kodekso 70-tojo paragrafo peržiūrą, norėdama sumažinti jo panaudojimą ir bausmes teismuose. Reformas turėtų patvirtinti aukščiausiojo sovieto posėdis, kuris

greičiausiai bus sušauktas š. m. gegužės mėnesį. Kalbama apie bausmės dovanojimą ir kitiems politiniams kaliniams. Dr. A. Sacharovas tikisi laisvės 600 kalinių, o disidentų grupės — 1.500. Savaitę trukusias demonstracijas Maskvos "Arbato" prekybos centre pradėjo žydai, reikalaudami laisvės hebrajų kalbos mokytojų J. Begunui, kuris 1983 m. buvo nuteistas kalėti septynerius metus už antisovietinius veiksmus. Demonstruoti buvo leista porą dienų, o vėliau įsikišo civiliskai apsirengę KGB agentai, pradėjo muštynes ir išsklaidė demonstrantus. Nukentėjo užsieniečiai žurnalistai, trumpam laikui buvo suimti kai kurie demonstrantai. Oficialiai buvo pareikšta, kad jėgų prieš demonstrantų panaudojimo jais pasipiktinę praieiviai. Sovietiniai žydai išsiskiria iš kitų tautinių grupių, siekdami tik savų tikslų — masinio žydų išleidimo Izraelin.

Užsienio komunistai

M. Gorbačiovo pradėtos reformos suerzino kai kurių satelitinį Maskvos šalių kompartijų vadus. Užsienio reikalų ministeris E. Ševardnadzė, juos ramindamas, lankėsi Prahoje ir R. Berlyne. Tačiau R. Vokietijos kompartijos vadas E. Honeckeris vis dėlto prašė apie skirtingas vietines aplinkybes, kurių turi laikytis jo valdomi vokiečiai. Čekoslovakų kairiojo sparno kompartijos veikėjas V. Bilakas atvirai prisitarė apie Maskvoje masuojamą antisocialistinius veiksmus. M. Gorbačiovo demokratizacijai labiausiai remia Lenkijos komunistų vadas gen. W. Jaruzelskis ir Vengrijos komunistams vadovaujantis J. Kadaras. Pastarasis jau anksčiau yra pradėjęs reformas Vengrijoje. Skirtumas tik tas, kad J. Kadaras žengė smulkiais žingsniais, o M. Gorbačiovas reformų imasi iš karto. Iš tikrųjų Vengrija reformų reikalą yra toliau pažengusi už Sovietų Sąjungą. Lenkijoje reformų reikalauja pati lenkų tauta. Kritiškai j. M. Gorbačiovo reformas žiūri Čekoslovakijos G. Husakas ir Bulgarijos T. Živkovas, buvusieji L. Brežnevo šalininkai. Jas visiškai igno-

ruoja su Maskva dažnai nesi-skaitantis Rumunijos N. Ceausescus, siekiantis tautinio komunizmo stalinistiniais metodais. Lig šiol M. Gorbačiovas satelitinį šalių kompartijų vadams davė laisvas rancas vidaus politikoje, iš jų reikalaujamas tik ekonominio bendradarbiavimo su Sovietų Sąjunga.

Nutraukė paliaubas

Filipinų prezidentė C. Aquino paskelbė naująją konstituciją ir su savo vyriausybe pri-siekė ją ginti. Ji taipgi vadovavo keturių šimtų karininkų priesaikai Maniloje. Didžiausią problemą jai sudaro kariuomenės ištikimybė. Konstitucijos projektą filipiniečiai patvirtino 78% balsų dauguma, tačiau už naująją konstituciją balsavo tik 40% kariuomenės narių. Komunistų vadai atsisakė pratesti jau pasibaigusios karo paliaubas, apkal-tindami prezidentę C. Aquino visiška kapituliacija militaristams, įsijungimu JAV prez. R. Reagano politikon. Esą ji pradėjo pilną kovą prieš komunistus su prez. R. Reagano parama.

Žudė gyventojus?

Pirmas kariuomenės susikirtimas su komunistų partizanais įvyko Namulandajano kaimelyje, apie 150 km į šiaurę nuo Manilos. Oficialiai buvo pranešta, kad kautynėse žuvo vienas kariuomenės karininkas, penki komunistų partizanai ir dvylika civilių gyventojų, patekusių kryžminen ugnin. Vietiniai šaltiniai betgi teigia, kad kovoje žuvo tik vienas leitenantas, o septyniolika civilių nužudė įtūžę kariai, kai komunistų partizanai jau buvo pasitraukę. Tie civiliai, įskaitant moteris ir vaikus, buvo suvaryti į namą ir jame sušaudyti, o namas padegtas. Namulandajano kaimelyje kariai uždėgino tris namus. Šį incidentą įsakė ištirti kariuomenės viršininkas gen. F. Ramos. Komunistų partizanai dabar kaltina kariuomenę civilių gyventojų žudymu, atmesdami tolimesnes taikos derybas. Krašto apsaugos ministerijai dabar vadovauja atsargon išėjęs brigados gen. Rafael Ileto pakeitęs gen. J. Enrila.

Šiame numeryje:

Gyvosios minties žmogus

A. a. profesorius Antanas Maceina — tautos mintytojas

Maskva ir Lietuva italų spaudoje

Italų žurnalistas surinkti duomenys apie gyvenimą Lietuvoje

Europos taryba ir Baltijos valstybės

Rezoliucija, smerkianti Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupaciją

Sovietinio kalinio atsiminimai

Vlado Lapienio gnyimosi kalba sovietiniame teisme

Laisvės smagaliai, smagiąntys save

Imperijos, paremtos laisvės užgnaužimu, negali išlikti

Lietuvos tikinčiųjų atsisaukimas

Persekiojamų tautiečių šauksmas, paskelbtas pogrindžio spaudoje

Vokiečiai ir Lietuvos patriotai

Buvusių Lietuvos vokiečių žurnalas, leidžiamas Vokietijoje

Deschenes komisijos veikla

Jos paskirtis, paruoštas pranešimas ir etninės grupės

Mūsų sportinės veiklos ateitis

Kai ateina laikas vyresniajai kartai trauktis iš šios srities

Vilniaus sritis — kovotojų žemė

Br. Kvickio veikalas apie Vilniaus arkivyskupijos šventoves

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata – \$22, pusmetinė – \$12, mėnė – \$25, garbės – \$30
(Amerikoje – JAV doleriais). Pavieniai numeriai – 50 ct.

Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$22.00 per year, \$12.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

RELIGINIAME GYVENIME

Kardinolas Agnello Rossi, 73 m. amžiaus, paskirtas naujuoju kardinolų kolegijos dekanu. Jį dekanu išrinko gruodžio pabaigoje kardinolai, turintieji vyskupo-kardinolo titulą, o šv. Tėvas Jonas-Paulius II jo išrinkimą patvirtino. Kard. Rossi yra brazilas ir vadovauja Vatikano turto administracijai. 1970–1984 m. vadovavo žmonijos evangelizavimo kongregacijai. Prieš jį kardinolų kolegijos dekanu buvo 1986 m. vasarą miręs kard. Carlo Confalonieri.

Paskelbti Marijos metai, kurie prasidės birželio 7, Sekminių dieną, ir truks 14 mėnesių iki 1988 m. rugpjūčio 15 d., Marijos dangun ėmimo šventės (Žolinės). Marijos metus paskelbė šv. Tėvas Jonas-Paulius II, idant tikintieji tinkamai pasiruotų žingsniui į trečiąjį tūkstantmetį po Jėzaus gimimo. Kaip per Marijos atsidavimą Dievo valiai žmogumi tapo Dievo Sūnus ir pradėjo naują žmonijos laikotarpį, taip ir dabar tikintieji, pasivesdami Marijai bei sekdamiesi jos pavyzdžiu, turi ruoštis to naujojo laikotarpio — trečiojo tūkstantmečio sutikimui. Per ištisus šiuos Marijos metus kiekviena vyskupija skatinama puoselėti pamaldumą į Mariją ir atnaujinti savo įsipareigojimus Dievo valios vykdymui. Skatinamos įvairios pamaldos Marijos garbei bei šventkelių ir Marijos šventos. Marijos metų proga šv. Tėvas Jonas-Paulius II pažadėjo išleisti naują encikliką, pašvęstą Marijos garbei. Tai būtų jau šeštoji dabartinio popiežiaus enciklika. Marijos metų pradžiai popiežius pasirinko Sekminių dieną, nes šv. Dvasia nužengus, Marija apaštalių tarpe buvo tarsi širdis naujai gimusios Bendrijos. Metų pabaigai pasirinkta Marijos dangun paėmimo šventė, nes nurodo į kokią garbingą tikslą visa žmonija bei jos istorija yra nukreipta.

Mons. Colin Campbell, dabartinis Popiežiškosios misijų draugijos Kanadoje direktorius, paskirtas naujuoju Antigonish vyskupu. Jis užims vietą dėl nesveikatos iš pareigų atstądinusio vysk. William E. Power, kuris prieš porą metų buvo išgarsėjęs vietos tikinčiųjų iškeltos byloje už draudimą priimti švč. Sakramentą atsisakius. Naujasis vyskupas yra geras pažįstas tos vietos žmonės. Kunigui jis buvo šventintas 1956 m. Halifaxo arkivyskupijoje.

Antroji anglikonų-katalikų teologinė komisija, sudaryta 1982 m. tolimesniems vienybės klausimams tyrinėti, paruošė dokumentą, kuriame nurodo, jog pasiekė pagrindinio anglikonų-katalikų teologinio sutarimo išganyto tiesų aiškinimą. Šis dokumentas nėra nei anglikonų, nei katalikų vadovybių patvirtintas ir bus tik pagrindų anglikonų bei katalikų vienybės svarstymams. Dokumentas įvadė abu komisijos pirmininkai (anglikonų vysk. Mark Santer ir katalikų — vysk. Cormac Murphy-O'Connor) nurodo, jog sutarimas tiesose apie išganytą bei nuteisinimą turi būti pirmuoju žingsniu pilnutiniam susitarimui visose tikėjimo tiesose. Abu yra įsitikinę, kad minėtasis sutarimas išganyto tiesose esąs pagrindinis, ir žmogaus nuteisinimas bei pašventimas turis giliai reikšmę šiems laikams. Nuteisinimo ir išganyto tiesų skirtingas aiškinimas buvo viena iš nesutarimo raktėlių tarp katalikų ir reformatų bei reformacijų priėmusių anglikonų.

Ekumeninė veikla yra pagrindinė krikščionių pareiga, ir kiekvienas pasikėsinimas prieš vienybę tikėjime yra pasikėsinimas prieš Kristų. Tai pareiškė šv. Tėvas Jonas-Paulius II, baig-

damas 1987 m. Krikščionių vienybės savaitę. Jis pavadino šį metinį įvykį vilties ženklu, kuris neturįs tapti vien paprastu įpročiu. Nors kartais pasekmės ilgai užtrunkančios arba esančios tokios, kokių nesitiktėta, tačiau negalima atsisakyti pastangų ir reikia nenuilstamai Dievą melsti vienybės dovanos.

Burundi valdžia uždraudė religinį auklėjimą mokyklose. Per keletą paskutiniųjų metų tame krašte įtampa vis didėja tarp krašto valdžios ir K. Bendrijos. Visi užsieniečiai misijonieriai jau išvaryti ir įvairūs K. Bendrijos projektai sulaukyti. Valdžia kaltina katalikus puoselėjimu priešvalstybinės veiklos.

Howard J. Hubbard, Albany vyskupas, paskelbė kovą prieš lytinio pakrikimo epidemiją jaunime. Jis pareiškė, kad spauda ir visos kitos susijusiojo priemonės turinčios šioje srityje imtis panašios taktikos kaip ir narkotikų atveju: mokyti jaunimą atsispirti tokiai vilionei ir ištarti žodį "ne". Esą spauda, radijas ir televizija turėtų pradėti jaunimui aiškinti madingumą skaistybės bei ištikimybės.

Brazilijoje sparčiai auga sekminininkų sekta. Tai vyksta iš dalies todėl, kad to krašto katalikų dvasiškia, susirūpinusi socialine bei politine gyventojų būkle, paliko tuštumą dvasiniam žmogaus gyvenime. Tokia nuomone pareiškė sekminininkų vadovas Brazilijoje Manoel de Mello. Pasak jo, dabar į katalikų kunigą nebežiūrima kaip į Dievo žmogų, o tiktai kaip į asmenį, mokantį nurodyti kaip priešintis savo viršininkui.

Kun. Žu Hongšeng, 72 m. amžiaus, vėl sumintas į įkalintas Šanchajaus kalėjime keturiolikmetį. Jis jau yra išbuvęs kalėjime 24 metus ir iš kalėjimo buvo paleistas 1979 m.

Slaptoji kunigų seminarija komunistinėje Kinijoje buvo susekta Hebei provincijoje ir 1986 m. gegužės mėnesį uždaryta. Veikia tikta Patriotinės katalikų draugijos seminarija netoli Šanchajaus. Ji yra paklusni komunistinei valdžiai (atidaryta 1982 m.). Toje seminarijoje mokosi 115 klierikų.

Vysk. Michael Fu Tiesan, Patriotinės Kinijos katalikų draugijos vicepirmininkas ir Pekingo vyskupas, dabartinio metu komunistinės valdžios paskirtas Kinijos patariamasis konferencijos nariu. Ta konferencija turi apie 1,750 narių, kurie teikia pasiūlymus 700 narių turinčiam Tautiniam kongresui bei kraštą valdančiai komunistų partijai.

Vysk. Thomas J. Gumbleton, 56 m. amžiaus, Detroito arkivyskupo pagalbininkas, atleistas iš pareigų, kad galėtų geriau atsistdi parapijų darbu. Jis yra pasižymėjęs priešui pasiduo-dančios taikos puoselėjimu. Paskutiniu metu jis buvo nuvykęs su grupe panašios galvosenos asmenų į Nikaragvą ir iš ten grįžė skelbia, kad jokio tikinčiųjų persekiojimo ten nėra. Nikaragvos vyskupas tokią nuomonę paneigia. Kad Nikaragvos valdžia persekioja tikinčiuosius, aiškiai yra pareiškęs Nikaragvos vyskupų konferencijos pirmininkas vysk. Pablo Antonio Vega jau 1984 m. Tais metais vieną sekmadienį Managvos vyskupas-pagalbininkas Bosco Vivas buvo sustabdytas šventovėje valdžios asmenų, ir jam ne-leista laikyti Mišių tikintiesiems. Panamos arkiv. Marcos McGrath 1985 m. yra nurodęs, kad viskas vyksta panašiai kaip Kuboje, kol Castro valdžia įsigalėjo. Esanti saujelė katalikų, kuri persiėmė marksizmu. Tai demonstruojama, o kad engiama visa K. Bendrija, bandoma užsieniečiams nusišlepti.

Kun. J. Stš.

Sovietinio kalinio atsiminimai

VLADAS LAPIENIS

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

Bijo tiesos

Nesuprantama, kodėl kai kurie Saugumo darbuotojai ir kiti valdžios pareigūnai taip bijo tiesos? Juk tiesa turi būti valstybės pagrindas. Tie, kurie neapykanta, kerštu degdami sudarė šią bylą už tai, kad savo pareiškimuose nurodžiau jų klaidas, kad atkreipiau dėmesį į esamas negeroves, yra neteisūs. Reikia gerbti piliečius, kurie tiesą pasako į akis, o ne bausti juos. Ir priešingai, reikia bijoti tų, kurie, norėdami įsisteiti valdžiai, nuslepia nuo jos akių klaidas, nes klaidos niekada ir niekam neduoda naudos ir nedaro garbės. Todėl privalome drąsiai kelti aikštėn visas neteisėbybes, nepaisant, ar kas tave vadintų fanatiku, antitarybininku ar kaip kitai.

Tardytojai per apklausas ne kartą man sakė, kad aš matau tarybiniam gyvenime tik blogį. Tai netiesa. Aš blogį į viešumą keliu ne todėl, kad nematau gėrio, o todėl, kad blogis žmonėms neša vargus, nelaimes, kančias. Tada, jei norime pasiekti geresnį gyvenimą, turime visi su blogiu kovoti. Be abejo, džiaugtis pasiektais laimėjimais yra daug maloniau, ir valdžia už tai pagirs, gal net apdovanos. Tačiau kelti klaidas, neteisėbybes, kritikuoti kai kuriuos valdžios pareigūnus, "drumsti jiems ramybę", — tam reikia pasiaukojimo, rizikos, nes kartais tenka kuriam laikui netekti ir laisvės.

Leninas kalbėjo apie socializmo pergalę visame pasaulyje, o čia bijoma seno žmogelio, įkopusio į aštuntą dešimtį, kuris nurodo kai kurių pareigūnų piktnaudžiavimą tarybine padėtimi. Ar tai ne kuriozas?

Bijo tikėjimo

Tikinčiųjų persekiojimas, represijos, siekimas spresti daugumą uždavinių prievartinėmis priemonėmis — tai mažumos valios primetimas daugumai. Stalino šmėkla dar ir dabar tebegąsdina daugelį tautų bei pavienių asmenų. Kodėl iki šiol nenorima suprasti paprastos tiesos, kad prievarta, fizinėmis bausmėmis suaugusio žmogaus neperauklėsi. Visa tai tik dar labiau juos nuteiks prieš valdžią. Tai patvirtina psichologai ir pedagogai. Valdžios atstovų padarytos žaizdos atvose piliečių širdyse niekada neužgis...

Kai daugelyje ateistinių brošiūrų, laikraščių, žurnalų rašoma prieš Dievą, Bažnyčią, popiežių, dvasininkus, tikinčiųjų visuomenę, o tikintiesiems apsiginti tomis pačiomis priemonėmis neleidžiama, tada belieka vienintelė apsigynimo priemonė, valdžios pareigūnų vadinama "nelegali" spauda, tame skaičiuje ir "LKB kronika".

Be to, tokių priemonių imtis (ginti savo tikėjimą raštu) versta vertia ir TSRS konstitucijos 124 str., kur antireliginės propagandos laisvė pripažįstama visiems piliečiams, o religinės — ne. Kur piliečių lygiateisiškumas? "V. Leninas lygiateisiškumą, t. y. sąžinės laisvę traktavo teisingiau: tarybinėje konstitucijoje visiems piliečiams pripažįstama religinės ir antireliginės propagandos teisė!" (Jaroslavskis, Apie religiją, 1959, p. 27). O dabar, kai TSRS konstitucijoje 184 str. nėra deklaruojama religinės propagandos laisvė, tai šis straipsnis faktiškai panaikina tikintiesiems elementarią žmogaus teises ir tikinčiųjų visuomenę nubloškia už įstatymo ribų, t. y. nuvaro į pogrindį.

"Kronika"

Jokio ryšio su "LKB kronikos" leidėjais neužmezgiau ir savo pareiškimų "Kronikoje" neskelbiau. Tarybinis pilietis, parašęs pareiškimą ar raštą valstybės organams ir išsiuntęs paštą, negali būti kaltinamas arba laikomas atsakingu už tai, kad jo raštas jam nežinomu keliu patenka į valdinamą "nelegalų" leidinį, o kartais net ir į užsienį. Juk daugelis net slaptos informacijos iš TSRS patenka į užsienio spaudą ar radio laidas. Tai kodėl mano pareiškimai arba atsakymai į juos, jeigu jie domino "Kronikos" leidė-

jus, negalėjo ir be mano sutikimo patekti į jų rankas?

Kas liečia "LKB kronikos" "nelegalumą" ir antitarybiškumą, tai, nenorint nusižengti objektyviai tiesai, tenka tą kaltinimą paneigti. Jeigu ateistų išpuoliai prieš tikinčiųjų visuomenę arba kai kurių valdžios pareigūnų savivalia-vimai laikomi legaliais veiksmais, tai tikinčiųjų interesų gynimo negalima laikyti nelegaliu. Juk tokia gintis nelaima nusikaltimu ir Lietuvos BK 14 ir 15 str., kur sakoma, kad: "Nėra nusikaltimas toks veiksmas, kuris atitinka baudžiamojo įstatymo numatytos veiklos požymius, bet padarytas būtinosios ginties būklėje" arba "padarytas būtino reikalingumo būklėje, nėra nusikaltimas".

Tenka dar pridurti, kad "LKB kronika" yra nelegali tik tiek, kiek tarybiniai valdžios organai draudžia teisėtai priklausančią legalią religinę spaudą ir neleidžia tikintiesiems naudotis masinės informacijos priemonėmis.

Konstitucija

Konstitucija visiems piliečiams užtikrina sąžinės laisvę, garantuoja spaudos ir žodžio laisvę. Tarptautiniai žmogaus teisių dokumentai, pvz. Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 19 str. sako: "Kiekvienas žmogus turi teisę į įsitikinimų ir jų reiškimų laisvę. Šita teisė leidžia laisvai įsisteiginti, bešališkai laikytis savo įsitikinimų ir laisvai įsisteiginti, gauti ir skleisti informacijas bei idėjas bet kokiomis priemonėmis nepriklausomai nuo valstybės sienų". Taigi aiškiai matome, kad jokie įstatymai nedraudžia savo įsitikinimus, savo idėjas, informaciją skleisti, propaguoti žodžiu ir raštu. Tai kur čia nelegalumas? Koks gi nusikaltimas? Tie, kurie slopina žmogaus teises, daro nusikaltimą. Nė vienoje valstybėje, net ir socialistinėje (išskyrus Albaniją), neuždrausta religinė spauda. Niekur nedraudžia ginti savo idėjas, įsitikinimus, juos propaguoti. Tai kodėl gi pas mus draudžiama? Taigi ne mes, bet ateistai, dangstydamiesi valdžios skraiste, pažeidžia visos žmonijos pripažintas žmogaus teises ir pagrindines laisves.

Jeigu visų teisės lygios, tai kodėl tikintiesiems neleidžiama laisvai ginti savo įsitikinimus masinės informacijos priemonėmis? Kaip komunistai turi teisę kovoti už savo įsitikinimus, taip pat ir tikintieji privalo turėti tą pačią teisę. Sakykite, nurodykite, kokiomis priemonėmis tikintieji gali apsiginti nuo šmeižikiškų straipsnių, kurie pasirodo spaudoje, nuo faktų iškraipymo, nuo neteisingo Bažnyčios mokslo aiškinimo? Teisingai V. Lenino pasakytą: "Be susirinkimų, spaudos ir žodžio laisvės visokios kalbos apie religijos laisvę liks pasigailėtiniu žaidimu ir negarbingu melu". ("Patvaldytė svyruoja", R.T. 6, 1951, liet. k.).

Tarybinė spauda dažnai rašo, kad pas mus yra pilna religijos laisvė. Jeigu iš tikrųjų taip yra, tai kur gi katalikišką spaudą? Kokiamė knygyne, kokiame spaudoje kioskose galima įsigyti katalikiškų laikraščių, žurnalų, religinių knygų, maldaknygių, rožančių, religinių paveikslų bei paveikslėlių, kryželių, škapiečių, žvakų ir kitų religinių reikmenų?

Straipsniai

Kaltinamoje išvadoje esu kaltinamas už tai, kad "... ruošiau straipsnius, pareiškimus, kuriuose yra šmeižikiškų prasimanymų, žeminančių ta-

rybinę santvarką". Dėl šio kaltinimo galii pasakyti štai ką: jokių straipsnių niekada nerasiau ir jų niekur nespausdinau. Tiesa, po neteisėtų kai kurių saugumiečių veiksmų, po 1973 m. lapkričio 20 d. kratos bei tardymų rašiau pareiškimus: 1973. XI. 30 Lietuvos valstybės saugumo komiteto pirmininkui, 1974. I. 4 Lietuvos TSR prokurorui, Tarybų Sąjungos generaliniam prokurorui ir TSRS valstybės saugumo komiteto pirmininkui; 1974. VI. 12 Lietuvos TSR prokurorui, 1975. X. 15 Lietuvos TSR valstybės saugumo komiteto pirmininkui, 1976. IV. 23 TSRS CK gen. sekretoriui L. Brežnevui. Šiuose pareiškimuose konstatavau, kad 1973. XI. 20 saugumiečiai atėmė iš manęs rašomąją mašinėlę, rankraščius, religines knygas, nieko bendro neturinčias su baudžiamąja byla (jų didžiosios dalies visai neįrašė nei į kratos protokolą, nei į pridedamąjį apyrašą) ir tuo būdu jie pažeidė Lietuvos TSR BPK 192 str.; vėliau tardydami stengėsi išgauti parodymus grasinimais, melu, klaida ir kitokiais neteisėtais veiksmais bei neleido gintis. Tuo būdu jie pažeidė to paties kodekso 17 str. ir 18 str. — jie padarė nusikaltimą, numatytą Lietuvos TSR BK 187 str. Savo pareiškimais siekiau, kad būtų grąžintos paimtos knygos, rankraščiai, rašomoji mašinėlė.

Po poros metų, t. y. 1975. XII. 3, dalį paimtų knygų grąžino, o kitą dalį pasiliko sau ir nepaaiškino dėl kokios priežasties negrąžino. Negrąžino ir rašomosios mašinėlės. Ir tik dabar, susipažindamas su bylos medžiaga, sužinojau, kad mano negrąžintos knygos jau 1975 m. buvo sunaikintos — sudegintos. Ar tai pagarba žmogui ir įstatymui?

Jei Saugumo darbuotojai, kurių pagrindinė pareiga saugoti socialistinį teisėtumą, jo patys nesilaiko, tai kaip galima norėti, kad jo laikytųsi eiliniai piliečiai? Taip saugumiečiai savo kaltę priskyre man.

Pareiškimai

Dėl pareiškimų, raštų 1973-1976 m., ne kartą buvau kviečiamas į Saugumo komitetą ir respublikinę prokuratūrą apklausinėjimui, ir niekas iš tardytojų ar prokurorų tuo metu nematė juose jokių šmeižikiškų prasimanymų, žeminančių tarybinę santvarką, ir niekas man dėl to priekaištų nedarė (žiūr. apklausos protokolus), o tik žadėjo grąžinti rankraščius ir knygas, neturinčias ryšio su baudžiamąja byla. Jeigu mano pareiškimuose, rašytuose 1973-1975 m. nebuvo jokių šmeižikiškų prasimanymų, žeminančių tarybinę santvarką, tai kokių būdu šie pareiškimai, pavėję trejus ar daugiau metų Saugumo ar prokuratūros archyvuose, 1977 m. staiga pasidarė šmeižikiški? Juk jų turinys būnant archyve nepasikeitė, o tarybinė santvarka per tą laiką irgi nepasikeitė. Nejaugi vėl grįžtame prie Stalino asmenybės kulto metais buvusių socialistinio teisėtumo pažeidinėjimų, kuriuos pasmerkė TSKP XX suvažiavimas? Jei ne, tai kodėl čia sugalvotas toks absurdiškas kaltinimas?

Ar džiaugtųsi komunistai, jeigu jų idėjos būtų niekinamos visuomenės ir jų pačių akyse, o jiems gintis nebūtų leidžiama? Komunistai ne tik nesidžiaugtų tokia "laisve", bet pasmerktų kaip pasityčiojimą iš elementariausių žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių. Tai kodėl komunistai tokią "laisvę" siūlo kitiems? (Bus daugiau!)

A+A

STANISLOVAS KVIETYS-KVIECINSKAS

Lietuvos kariuomenės kūrėjas-savanoris ir karininkas mirė 1987 m. sausio 27 d. Calgary, Alta. Liūdėsio valandoje reiškiamame užuojautą velionies žmonai STEFANIJAI, dukroms — JONEI ir DALIAI bei jų šeimoms ir sykiu su jais liūdime —

Stasė ir Antanas Kenstavičiai

Skausmo valandoje,
A+A
ALGIUI PUTERIUI
mirus,

žmoną DONATĄ su dukromis, brolių ROMĄ su žmona ir tėvus giliai užjaučia ir kartu liūdi —

Toronto lietuvių kėgliavimo klubas

Mylimam vyrui ir tėveliui

A+A
advokatui ALGIUI PUTERIUI
mirus,

jo žmonai DONATAI — Prisikėlimo parapijos jaunų šeimų sekcijos valdybos narei, dukrelėms — LIDIJAI, RIMAI ir LAURAI bei visiems artimiesiems reiškiamame gilią užuojautą ir kartu liūdime —

Prisikėlimo parapijos jaunų šeimų sekcijos valdyba

Dabar aš jus palieku
Trumputei valandelei
Anapus laiko upės
Pasimatysim vėlei.

Kun. J. Gutas

A+A
ALGIUI PUTERIUI

mirus,

jo žmoną DONATĄ, dukrytes — LIDIJĄ, RIMĄ, LAURĄ, brolių ROMĄ, tėvus p.p. PUTERIUS bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Rūta ir Marius Rusinai

Rūta ir Antanas Rygeliai

Nijolė ir Algis Simonavičiai

Žibutė ir Vaidotas Vaičiūnai

Mirus Lietuvoje

a. a. MARIJAI SURVILIENEI,

reiškiu nuoširdžią užuojautą netekus sesers ONAI ir LEONUI ČEČKAUSKAMS.

Palikai daug gražių laiškų — juose liko gyvi Tavo žodžiai.

Aš nerandu žodžių palydėti Tave

amžinybėn. Tau prie karsto

barstė žydinčias gėles palaimintos

šalies Lietuvos — tėvynės brangios.

Pasibaigė Tavo žemiškas vargas —

dabar ilsėkis amžinoje ramybėje!

St. Leonard, Que.

Mikalojus Petrauskis

PADĖKA

Mylima mamytė ir senelė

a.a. MARIJA PEČIULIENĖ
mirė 1986 metų lapkričio 27 dieną.

Nuoširdžiai dėkojame visiems dvasiškams už lankymą jos dar gyvos ligonių namuose, už maldas laidotuvių namuose, šv. Mišias ir palydėjimą į kapines.

Dėkojame taip pat visiems, atsilankiusiems į laidotuvių namus, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, pareikštas užuojautas asmeniškai ar paštu, aukojusiems Tautos fondui, "Tėviškės žiburiams", ir kitom labdarinngam organizacijom.

Taip pat dėkojame visiems, dalyvavusiems šventovėje per laidotuves ir palydėjimą į kapines.

Dėkojame šeiminei B. Stanulienėi už pusryčių paruošimą ir draugams sunešusioms pyragus.

Ypatingą padėką reiškiam Marijai Yokubynienei, taip stropiai lankiusią mamytę ligonių namuose ir ligoninėje.

Visiems nuoširdus ačiū.

Liūdinčios dukros — Nina ir Valė su šeima

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757

Namų telefonas 278-4529

Atstovas — St. Prapas.

tel. 233-4486

Toronto lietuvių jaunimo uždary rekolekcijų dalyviai 1987 m. sausio 9-11 dienomis Sharon, Ont., vietovėje. Dešiniame krašte (su barzda) — rekolekcijų vedėjas kun. A. SAULAITIS, SJ Nuotr. R. Girdauskaitės

Laisvės smaugliai, smaugiantys save

DR. JONAS KUNCA

Objektyvi II D. karo istorija dar nėra parašyta. Kiekviena pusė kelia savo nuopelnus. Rusai skelbia, kad tik jų 20 milijonų aukų dėka buvo sutriuškintas Trečiasis Reichas, anglai-amerikiečiai sako esą dėl bombardavimų ir antrojo fronto Prancūzijoje. Tiesą sakant, Hitlerio padaryta klaida buvo jo pralaimėjimo priežastis. Jei ne ji, Sovietų Sąjunga būtų subyrėjusi jau 1942 m.

Rusų užimtos valstybės ir pati Rusija tikėjosi, kad vokiečių armija yra visų išlaisvintoja. Užtat jos daliniai buvo sutikti su gėlėmis ir džiaugsmo šypsenomis. Dešimtys ir šimtai tūkstančių rusų bei kovos perėjo į vokiečių pusę. Lietuvoje ir kituose Baltijos kraštuose jauni vyrai padėjo vyti rusus ir gėlbėti nuo susprogdinimo tiltus bei kitus strateginius taškus. Susidarė naujos vyriausybės.

Berlyno planai, visų nustebeimui, buvo kitokie. Vietoj laisvės — nauja, ši kartą vokiečių, okupacija. Pasidavę raudonarmiečiai buvo mariniami badu. Tuo būdu dar 1941 m. Hitleris pats save pasmerkė pralaimėjimui. Kariai, užuot mirę nelaisvėje, pradėjo kovoti. Užimtos sritys liko abejingos ir net nusistačiusios prieš naujus okupantus. Frontai sustojė.

Nedavimas laisvės buvo tikroji vokiečių karo pralaimėjimo priežastis. Rusai daro tą patį klaidą. Maskva ginklu ir apgaule iš Rusijos padarė didžiausią imperiją. Komunistas yra tik lengvai permatoma skraistė, turinti pridengti imperialistinius Kremliaus siekius. Pačioj Sovietų Sąjungoj jau niekas netiki marksizmu nei sovietine sistema. Tik už imperijos sienų apakę idealistai dar ir dabar lieja savo kraują už komunizmą, kurio tikrovės niekad nėra matę ir kurią pažįsta vien iš propagandinių Maskvos leidinių.

Ką Kremliaus vadai mano apie savo imperiją, galime spręsti vien iš jų elgesio ir neatsargių prasiitarimų. M. Molotovas mūsų buvusiam ministeriui pirmininkui Krėvei-Mickevičiui atvirai pasakė, kodėl rusai reikalauja Lietuvos prijungimo, būtent: "Jau šimtmečiai, kai mes svajojame turėti Baltijos pajūrį. Dabar yra tam proga ir mes ją esame nutarę išnaudoti". Molotovas sakė tiesiai ir neplepėjo apie "išlaisvinimus".

Dabartinis Kremliaus vadas Gorbačiovas, ką tik atsisėdęs į sostą, aplankė Ukrainą, sunkiosios pramonės respubliką. Suvežti darbininkai ir partijos viršūnė pradėjo kalbėti, kaip reikia dirbti didžiosios tėvynės Rusijos labui. Čia pat susigriebė ir pataisė klaidą — "Sovietų Sąjungos".

Sovietų Sąjungos vardas vartojamas taip pat rusiško imperializmo užmaskavimui. Kokia čia sąjunga? Tai tik okupuoti kraštai, kuriuos Maskva skuba surusinti ir taip paversti Rusijos imperijos dalimi.

Rusiškas nacionalizmas pasireiškia ir aukštųjų pareigūnų skyriame. Pagal gyventojų skaičių, šeši politbiuro nariai

turėtų būti nerusai, o vado vieta privilegėtų būti užimama viena kartą, sekančią kartą — neruso. Kiek nerusų valdė Sovietų Sąjunga? Tik Stalinas, kuris buvo gruzinas.

Maskva daro tą patį, ką darė Hitleris: mėgina paversti užimtus kraštus savo kolonijomis ir jos dalimis. Hitleris pralaimėjo per 4 metus, o Sovietų Sąjunga išsilaikė 70 metų tik dėl skirtingų sąlygų: Hitleris kūrė imperiją didelio karo metu, Rusija — ramiu taikos metu ir dar su ekonomine Vakarų parama. Bet rezultatai galų gale bus vienodi, nes laisvė visad nugalį prispaudėjus.

Rusūnimas, nepaisant deportacijų, priverčiamo rusų kalbos mokymo, vežimo slavų į nerusiškas sritis ir draudimo mokytis savo krašto tikros istorijos neina taip, kaip Maskva buvo užsimojusi.

Neseniai įvykusios riaušės Kazachstane dėl atsiuntimo rusų į partijos sekretoriaus vietą, priklausančią vietinės tautybės žmogui, parodė, kad kazachstaniečiai liko patriotai net po 250 metų rusinimo minėtiais metodais. Tiesa, ten Maskva privežė rusų kriminalistų, oportunistų, alkoholių ir beveik milijoną ukrainiečių. Vietinių gyventojų skaičius sumažintas iki 25-30%. Bet tie tautos likučiai, gerai išsimokslinę ir pažadinti savų rašytojų, kurie išskėlė tautos praeitį ir sužadino tautinį susipratimą, tvirtai stovi už krašto savarankiškumą ir laiko rusus okupantais.

Apie baltiečius žinome daugiau. Estai turi ryšius su gimininga Suomija, mato kas dieną Helsinkio televiziją. Estai labiausiai nekencia rusų ir net neaptarnauja, jei kreipiamasi rusų kalba.

Paskiau eina lietuviai. Partizanų dėka kraštas mažiau surusintas. Daug baigusių aukštąjį mokslą yra geri patriotai. Katalikų Bendrija yra lyg prieglauda sunkiose dienose. Gal net ir nereliginas eina į šventovę, protestuodamas prieš krašto pavergimą. Jei daug kas netiki galimybe išsilaivinti, tai ne dėl patriotizmo stokos. Tiek kartų Vakarų pagauti, jie jau nesitiki sulaukti tikros pagalbos. O vieni kaip gi galėtų išsilaivinti?

Latvii liko vos pusė, bet tautiškumas liko gyvas. Ukrainiečiai, anksčiau buvę lenkų, rumunų ir čekoslovakų valdžioje, yra didžiausi patriotai; daugiau surusėję likusioje krašto dalyje.

Maskva greičiausiai jaučia, kad dabartinės imperijos dienos yra suskaitytos kaip tik dėl nacionalizmo išsilaikymo užimtuose kraštuose. Pirmiausia pradės slysti iš Maskvos rankų satelitai, kurie turi šiek tiek daugiau galimybių. Vėliau seks nerusiškos respublikos.

Imperija, paremta laisvės užgniauzimu, niekad negali išsilaikyti šiais priespaudos nepakenčiančiais laikais. Ar rusų imperijos galas bus staigus ir surištas su dideliu kraujo praliejimu, ar palaipsniui, nereikalaujant tiek aukų, — niekas negali pasakyti. Tai priklausys nuo ateityje susidėjusių aplinkybių.

Lietuvos tikinčiųjų atsišaukimas

JAV prezidentui Reaganui, TSRS vadovui Gorbačioviui, visoms pasaulio tautoms

Tarptautinė padėtis pasaulyje pasiekė tiesiog beprotiškai įtempto ginklavimosi ribą. Pagrindinė priežastis — tarpusavio nepasitikėjimas. Tai parbrėžė ir Gorbačiovas, 1986. I. 1 kalbėdamas per JAV televiziją. Užbaigus Ženevos susitikimą, 1985. XI. 21 Gorbačiovas spaudos konferencijoje karčiai, tiesiog su liūdesiu pastebėjo, kad nepasitikėjimas tarybne šalimi toks didelis, jog daugelis žmonių Vakarų šalyse tarybinius žmones įsivaizduoja kaip kraujo ištroškusius monstrus. (Ir iš tiesų ten su dideliu pasisekimu rodomi tokie filmai, kaip "Rambo" ir pan., vaizduojantys raudonųjų žvėriškumus). Į tarybinę valstybę atrodo daug kur pasaulyje žiūrima kaip į žvėrišką galybę, pasirušusią bet kuriuo metu praryti bet kurią šalį.

Pasaulio šalims beveik nebeįmanoma susitarti, nes nebėra jokio pasitikėjimo Tarybų Sąjungos pasirašytomis sutartimis. Kaip vertinti TSRS sutartis, turbūt teisingiausiai gali žinoti lietuvių tauta iš savo karcios patirties.

Lietuva ir TSRS prieš II pasaulinį karą pasirašė nepuolimo ir savitarpio pagalbos sutartį, pagal kurią įsipareigojo pavojaus atveju net ginti antrąją šalį. Netrukus po tos sutarties sudarymo 1939 m. TSRS ir Vokietija slaptu Molotovo-Ribentropo paktu dalijosi Rytų Europą. Lietuva čia tiesiog perkama ir parduodama. Netrukus, vykdydama šį paktą, TSRS ją praryja. Štai tau ir tarpusavio pasitikėjimas!

Apie "laisvą" Lietuvos įstojimą į TSRS nėra ko ir kalbėti — "liaudies" pareiškimai šiuo klausimu skelbiami įžengus okupacinei tarybinei kariuomenei į Lietuvą. Rinkimai ir taip vadinamą Liaudies seimą taip pat prievartiniai. (Dar ir dabar yra lietuvių, išsaugojusių priverstinio balsavimo dokumentus — žmonės be šampū pasuose apie balsavimą buvo represuojami. Dauguma represuotų asmenų mirė Sibire ar Šiaurėje).

Lietuvių tauta turi teisę kalbėti pasauliui apie TSRS kaip apie kraujo ištroškusį monstrą — jokiame kare taip nenukentėjo Lietuva, kaip "taikiais" Stalino laikais — buožinimai, suėmimai, trėmimai, žudymai palietė daugiau kaip trečdalią lietuvių.

Drg. Gorbačioviui labai nepatinka tarybinio monstro savoka. Be abejoj, visi sutiks, kad monstro vardas ypač tinka Rusijos carams, tiems kruviniems despotams, žudžiusiems net savo vaikus. Tarybiniai istorikai carinį režimą teisingai vadiną kruvinuoju. Bet štai faktai — su lietuviais tikinčiais vienodai elgiasi ir carinis, ir tarybinis režimas!

Carai, lygiai ir tarybinė vyriausybė, uždarinę kunigų seminarias, komunistinis režimas, o ne Bažnyčia nustato ir klierikų skaičių, kaip tai darė ir carinis režimas; vienodi abiejuose režimuose taip pat ir vyskupų trėmimai, kunigų skirstymo tvarka, jų veiklos apribojimas parapijos ribomis ir t.t. Vienodas ir spaudos varžymas, nors caras buvo uždraudęs spaudą, o TSRS savo piliečiams "garantuoja" spaudos, lygiai kaip ir religijos, laisvę. Caro laikais religinės spaudos turėjome netgi daugiau, nes nebuvo taip griežtai suvaržytas įvežimas iš užsienio. "Demokratiškiausi" tarybiniai laikai teleido masiniu tiražu lietuviams katalikams išsispausdinti tik maldaknygę.

Jokia, net ir komunistinė, logika negali suderinti su oficialiai "garantuojama" religine laisve štai tokio fakto: Austrijos Zalcburge apygardos gyventojai, sužinoję, jog daugelis lietuvių tikinčiųjų turi tik pagrindinio sąlygomis išspausdintas sunkiai įskaitomus šriftu maldaknyges ir visiškai neturi Šv. Rašto, nutarė perspausdinti tarybinės valdžios Lietuvoje išleistus Šv. Raštą, maldaknygę ir padovanoti kiekvienai Lietuvos tikinčiųjų šeimai. Tačiau TSRS neleido atsiųsti tokios dovanos!

Carinės priespaudos laikais dar buvo pastatytos kelios bažnyčios; tarybiniais "laisvės"

laikais, deja, tik uždarytos. Jų tarpe uždaryta net sostinės katedra, net vienintelio Lietuvos šventojo Kazimiero bažnyčia (ją buvo ir caras uždaręs). Tarybiniai taikos "gynėjai" uždarė net Klaipėdos Taikos Karalienės bažnyčią! Tikėjimą tarybinis režimas puola labiau už caro kruvinąjį režimą. Tikintieji būna teisiami net už tai, kad maldos namuose pasirodė Kalėdų senelis (vienas iš oficialių kaltinimų kun. S. Tamkevičiui), kad rinko parašus po prašymu grąžinti atimtą bažnyčią (J. Bieliauskienė).

Iš viso pasaulio tikintieji važiuoja į šventas vietas. Tik tarybinės "demokratiškiausios" pasaulyje valstybės vadovai neleidžia eiliniam tikinčiajam įvykdyti savo svajonės aplankyti Šv. Žemę, Romą, dalyvauti tarptautiniuose eucharistiniuose kongresuose.

Mūsų popiežius, niekada neturėjusios ginklų valstybės vadovas, lanko įvairias valstybes, net kitatikius, tik tarybinė vyriausybė neleidžia jo į Lietuvą lankyti savo tikinčiųjų ir paties didžiausio jų jubiliejaus proga.

Lietuvos televizija kasdien transliuoja Maskvos informacinę laidą "Laikas". Kasdien matome antivyriausybines demonstracijas Vakarų šalyse, matome, girdime skaitome spaudoje įvairių veikėjų pasisakymus, kuriuose jie kritikuoja savo vyriausybės politiką. Ir daugybės tų kritikų niekas ir niekada nesodino į kalėjimus (JAV, VFR, Prancūzijoje ir kt.). Tuo tarpu kalėjime sėdi Helsinkio grupių, Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto nariai, kurie taip švelniai pasisakė apie TSRS vidaus politiką.

Štai kodėl mes esame priversti kreiptis į pasaulį, net į savo vyriausybės vadovą pagrindiniu keliu, tikėdamiesi, kad atsisiras pasaulyje žmonių, kurie šį mūsų laišką įteiks ir TSRS vadovui Gorbačioviui.

Su liūdesiu mes turime konstatuoti, kad pasaulis gana abejingai žiūri į mūsų pareiškimus. Pvz. JUNGESKO visiška nesvarstė jiems skirtu Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto pareiškimo; arba kas pasaulyje atkreipė dėmesį į pokario lietuvių laisvės kovotojų tokį skausmingą pareiškimą popiežiui ir pasaulio visuomenei? (Pareiškimas šiuo metu yra išspausdintas JAV lietuvių katalikų maldaknygėje "Tikiu").

Su liūdesiu mes turime pasakyti, jog dabartiniame taip triukšmingai demonstruojamame pasaulyje mes, lietuviai tikintieji, esame tylūs, lyg vedama pjauti avis — mūsų tikėjimas slopinamas, vaikai prieš tėvų valią auklėjami netikinčiais — demonstruoti gi mes negalime, o tas triukšmingai demonstruojantis pasaulis reikiamai mūsų neparemia.

Kai mūsų televizija rodo Vakarų žmonių demonstracijas, o TSRS konstitucija "ga-

rantuoja" eisenų-demonstracijų laisvę, vien už religinę eiseną į kalėjimą pasodinti G. Stanelytė, inž. Vaičiūnas, R. Žemaitis ir kt. Ligonis kun. J. K. Matulionis nuteistas sunkia 3 metų kalėjimo bausme vien už tai, kad nuėjo su tikinčiais religinėje eisenoje į kapines. O kiek kunigų, kiek tikinčiųjų nubausta administraciniu būdu už dalyvavimą mirusiųjų pagerbimo procesijoje! Kun. Šeškevičius, kun. Zdebskis, kun. P. Bubnys nuėmė už religijos mokymą, nors TSRS pasirašyta visam pasauliui privaloma žmogaus teisių deklaracija garantuoja religijos mokymo laisvę.

Žmogaus teisių gerbimas yra taikos pagrindas, — kalbėjo JAV prezidentas Reaganas 1986. I. 1 per TSRS televiziją. Ne kartą tai yra pareiškęs ir popiežius Jonas-Paulius II. Jo žodžiai: "Taikos pagrinduose yra žmogaus nepažeidžiamų teisių gerbimas; juk taika — tai teisingumas, o karas kyla iš tų teisių pažeidimo" (enciklika "Redemptor hominis" III. 17).

Taip deklaruoja taikos pagrindus ir Helsinkio baigiamasis aktas. Tai, beje, pripažįsta ir pats TSRS vadovas Gorbačiovas. Jis, nurykęs į Ženevos susitikimą, 1985. XI. 18 TSRS ambasadoje pareiškė, kad TSRS vidaus politika neatsiikiama nuo užsienio politikos.

Šį ypač ryškų tarybinės vidaus ir užsienio politikos bendrumą bruožą taip pat pastebėjo diplomatų naujametiniame priėmime Maskvoje viso Tarybų Sąjungoje akredituoto diplomatinio korpuso dekanas Bulgarijos ambasadorius Žulevas. Štai kaip jis kreipėsi į Gorbačiovą: "Jūs ne kartą esate pasakę, kad bet kurios valstybės užsienio politika sąlygoja pirmiausia vidaus poreikiai".

Bet, kaip matėme, vidaus politikoje TSRS nėra jokio teisingumo, nesilaikoma jokių garantijų. Jeigu dedamas lygybės ženklas tarp vidaus ir užsienio politikos, tai išvados aiškios — pasaulis tiesiog privalo nepasitikėti tarybinėmis sutartimis.

Už pasitikėjimo atstatymą pasaulyje labiausiai yra atsakinga TSRS, nes ji sugrovė tą pasitikėjimą (tarp kitko, TSRS likvidavo pasitikėjimo tarp TSRS ir JAV atstatymo grupes).

Ar galima rimtai žiūrėti į tarybinius moraliumus, propagandinę "kovą" už taiką, kai nesilaikoma prisiimtų įsipareigojimų?

Vienintelis kelias atstatyti pasitikėjimą TSRS — įvykdyti visus įsipareigojimus, liečiančius tiek užsienio, tiek vidaus politiką. Kitokių atvejų TSRS visada atrodys kaip išsigimęs monstras, kuris viena kalba, pasizada, įsipareigoja, o kita daro.

Lietuvių tikinčiųjų grupė Red. pastaba. Šis atsišaukimas buvo paskelbtas Lietuvos pogrindžio "Aušros" 52 (92).

Europos taryba ir...

(Atkelta iš 1-o psl.)

Visa tai turedama mintyje, Europos taryba nutarė kreiptis į Sov. Sąjungą, kad ji respektuotų apsisprendimo teisę ir žmogaus teises Baltijos valstybėse, ir ragina tarybai priklausančių valstybių vyriausybės pasinaudoti Vienos paktimu ir jame kelti Pabaltijo valstybių klausimą. Lmb.

Taip vaizdavo dail. ADOMAS VARNAS Mindaugo vainikavimą Lietuvos kataliumi 1253 metais (detalė). Apeigas atliko Kulmo vyskupas Heidenreich

Vokiečiai ir Lietuvos patriotai

Naujas numeris Lietuvos vokiečių metraščio "Heimatgruss"

A. LEMBERGAS

Kiek šiuo metu Vakarų Vokietijoje gyvena iš Lietuvos kilusių vokiečių, sunku pasakyti. Niekas neskaiciavo ir veikiausiai neskaičiuos, kiek iš viso žmonių iš Lietuvos čia įsikūrė nuo Antrojo pasaulinio karo ir pokario metų, kiek jų save laiko lietuviais, vokiečiais ar kitų tautų nariais. Kaip Pasaulio Lietuvių Bendruomenė priklauso ir jos veikloje dalyvauja tik nedaugelis Vakarų Vokietijos lietuvių, taip yra ir su vokiečiais iš Lietuvos. Ir jie turi savo organizuotą bendruomenę, kurios skyriai ar įgaliotiniai veikia visuose Vakarų Vokietijos kraštuose, įskaitant Vakarų Berlyną. Lietuvos vokiečių bendruomenei registrai atstovauja du periodiniai leidiniai: biuletenis "Die Raute" (Rūta) ir metraštis "Heimatgruss" (Tėviškes pasveikinimas).

Skaitytojus jau pasiekė šiemetinis vokiečių sveikinimas tėviškai. Tai turininga, gausiai iliustruota 120 puslapių knygelė. Metraštis pasirodo kasmet nuo 1956 metų. Jo pradininkai buvo Hermannas Hahnas, Woldemaras Guentheris, dailininkas Ewaldas Robbertas, poetė Elisabeth Josephi, ilgametė reikalų vedėja Edith Kunfert. Nuo 1964-ųjų metų metraščių redaguoja rašytojas ir vertėjas Alfredas Franzkeitis.

Naujausioji Lietuvos vokiečių metraščio knyga skiriama Lietuvos krikšto sukakčiai ir senimo temai. Lietuvos vokiečiai, pasak redaktoriaus, niekad savo krikščioniškojo tikėjimo nelaikė po vožtuvu, todėl ir jie dalyvauja šioje suaktyje. Šia proga spausdinamas vokiškas vertimas iš italų kalbos apie Lietuvos globėjo šventojo Kazimiero gyvenimą ir ikonografiją. Vertimo rankraštį surado Hildegard von Lingen, tvarkydama savo vyro palikimą.

Didžioji metraščio dalis — atsiminimai ir medžiaga Lietuvos visuomenės, ūkio ir kultūros, ypač šio krašto vokiečių, istorijai. Šiuo požiūriu iš kitų neišsiskiria ne tie straipsniai, kuriuose specialiai gvildenamos senosios kartos problemos. G. Gronebergas rašo apie pensininko gyvenimą bei rūpesčių. Retkarčiais nuvažiuoja jis aplankyti savo darbo draugų "Volkswageno" įmonėje, bet daugiausia jo mintys sukasi apie vaikystę Tauragės apskrityje. Jis mąsto, koks būtų jo gyvenimas dabar, jei įvykiai būtų kitaip riedėję. Lygina savo ir Tauragėje pasilikusių pensijas bei gyvenimo sąlygas. Tai paprasto kasdieniškos pensininko mintys. Praeities vaizdai. Prisimindamas seną lietuvišką priežodį "Aukso kalnai tik ten, kur žmonės negyvena", autorius neidealizuoja praeities, bet jos vargo prisiminimas nenustelbia natūralios meilės tolimai tėviškai.

Toks šiltas žmoniškas jausmas sunkiasi iš kiekvieno metraščio rašinio. Net kartais įspūdis kyla, tarsi juos būtų ra-

šęs vienas ir tas pats žmogus — taip jie savo nuotakomis panašūs. Čia niekur neužtikti renegatiškio, pasipūteliškio, tulžingo tono, kuris būdingas kai kurių "memelenderių" rašiniams.

Galima įsivaizduoti, kaip skambėtų pokalbis apie pensiją ir lietuviškąją "išimtinę", jei jį vestų ne Gustavas Staskevitsch'ius su savo kaimynu saksu, bet koks nors išverstakailis klaipėdietis.

Elmos Brandt vaizdelis apie vaikystės kaimo elgetas domins kraštotyrininkus bei istorikus, kurie tyrinėja senosios visuomenės gyvenimą; domins ir kalbininkus, nes jis pasakojamas Lietuvos vokiečių tarme.

Ne tik įdomūs pasiskaityti laisvalaikio pasakojimai, bet ir daugiau ar mažiau istoriškai vertingi atsiminimų pobūdžio pasakojimai, kurių metraštyje apstu. Albertas Kruegeris, Lydia Januszis-Krebs, Otto Lange, dipl. inž. Karlas Wilsonas ir kiti nukelia skaitytoją į praeitį, primena Kybartus, Vilkaviškį, Radviliškį, Žemaičių Naumiestį ir kitas Lietuvos vietas. Jie kiekvienas savaip sveikina tėviškę, liudija meilę Lietuvai. Kiekvienas galėtų pakartoti inž. Wilsono žodžius: "Šiame krašte gimiau, vaikystę praleidau, su juo suaugau; nors Lietuvos tokios, kokia buvo, jau nebėra, negaliu be jos gyventi, negaliu įsivaizduoti jos nesant — *wegdenken*..."

Tai jausmai, kuriuos suprant visi išeiviai iš Lietuvos. Todėl Lietuvos vokiečių metraštyje verta rekomenduoti visiems vokiškai skaitantiems.

Redaktorių, neseniai pensijon išėjęs pastorius Alfredas Franzkeitis atlieka vertingą ir remtiną darbą. Pažymėtini jo paties vertimai šiame metraštyje: Prano Vaičiūčio eilėraštis "Kur bakūžė samanota" ir Česlovo Grincevičiaus apsakymas "Pirmasis sniegas".

HEIMATGRUSS. Jarhbuch der Deutschen aus Litauen 1987, 120 psl. DM 6,30. Red. adresas: Alfred Franzkeit, P.R., In den Wiesen 3, 2839 Wehrbleck, W. Germany.

Heimatgruss

Jahrbuch der Deutschen aus Litauen

1987

Taip atrodo viršelis buvusių Lietuvos vokiečių žurnalo, leidžiamo ju organizacijos Vakarų Vokietijoje. Jame atspindi ilgesinga nuotaka, nes daugelį jų Lietuva yra gimtoji šalis. Žurnalą redaguoja ev. kunigas ALFRED FRANZKEIT

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neličiamas, tikrai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti: Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvių išeivijai!"**

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ŠALČIAI LIETUVOJE

Visą Europą po Naujųjų metų nusiaubė šalčiai ir pūgos, kurių neišvengė ir Lietuva. Pluoštai informacinių duomenų spaudai parūpino Vilniaus senamiesčio įsikūrusi Lietuvos hidro-meteorologijos valdyba, kai kurių miestų pareigūnai. Žemiausia temperatūra visoje Lietuvoje -35° Celsijaus užregistruota Zarasuose ir Molėtuose. Vilniuje temperatūra buvo nukritusi iki -25°, Kaune — iki -28°, Šiauliuose — iki -32°. Vilniaus radijas sausio 12 d. rytą pranešė, kad dėl šalčių prarandamos žiemos atostogos pradinių skyrių moksleiviams. Pradinukų klases kaimo mokyklose uždaro, kai temperatūra nukrinta iki -20° Celsijaus, o miestuose, kai ji pasiekia -25°. Pirmojon klinikinėn Vilniaus ligoninėn sausio 11 d. buvo atvežti devyni apšalę žmonės, o sausio 10 d. — penki. Tarp tų apšalusiu pacientų buvo pasto surinkėjas, medžius sniegu apkasinęs sodininkas, Kirtimuose rastas girtas inž. Rolandas Bukelskis. 1985 m. žiemą vilniečiai pirmojo sniego susilaukė lapkričio 19 d., o pernai — gruodžio 16 d. Tačiau dabartinė žiema atnešė gerokai daugiau sniego. Į svarbų reikėjo išvežti žymiai daugiau sniego iš 656 km ilgi turinčių Vilniaus gatvių. Valymo mašinų darbo ir per didžiulius šalčius, bet vis dėlto kai kuriuose miesto rajonuose liko neišvežto sniego. Miesto vadovai vis dar nenori panaudoti druskos, kuri yra žalinga pėsčiųjų apavui, automobilijų padangoms ir metalinėms dalims. Kai kurių mokyklų vadovai jas per moksleivių žiemos atostogas paliko neužkamšytais langais, nepakankamai apšildomas. Moksleiviai rado ne klases, o šaldytuvus.

GEDIMINO KALNAS

Viktoras Armas "Gimtojo krašto" sausio 22 d. laidoje rašo apie Gedimino kalno tyrinėjimus ir vykdomus šlaitų sustiprinimus. Apie tai jau buvo rašyta prieš keletą metų, tačiau tai dabar iš V. Armaso sužinojome, kad II D. karo metais vokiečiai Gedimino kalne, 35-40 metų gilumoje, buvo įsirengę slėptuvę. Požeminių koridorių ilgis buvo beveik 200 metrų, visų patalpų plotas — 500 kvadratinų metrų. Slėptuvės lubas prilaikantiems sėkloms buvo panaudotas medis, sukežęs per porą dešimtmečių. Slėptuvę gelbstint nuo užgriuvimo, vokiečių išraustus urvus teko užpildyti smėliu. Vakariname Gedimino kalno šlaite gruntu su tvirtinti į grėžinius liejamas betonas, sudarysiantis šešiolikos metrų gylį polius. Taip buvo sutvirtintas ir Kernavės pilialkalnis. Betono poliai sustiprins Gedimino kalno papėdę. Specialiu keltuvu į viršų bus užvežta ir ant šlaitų užpulta 8.000 kubinių metrų grunto, kurį nuo slinkties sustabdys šlaituose išdėstytos trikampės gelžbetoninės konstrukcijos. Naujų bruožų susilauks ir Gedimino pilies bokštas. Jo teritorijos pakraščiu bus atstatyta gynybinė siena,

o kalno papėdę nuvinguos apžvalgos ratas. Vietomis bokšto kieme bus išklotas senovinis grindinys, atnaujinta vakarinė bokšto siena.

SVEČIAI IŠ UŽSIENIO

"Tiesa" sausio 7 d. laidoje skaitytuos supažindina su tarptautiniais ryšiais, gausėjantais turistais iš užsienio, turizmo problemomis ir perspektyvomis. Pernykštis turistų skaičius Lietuvoje prašoko 37.000. Netrukus jų numatoma priimti iki 50.000 per metus, o penkmečio pabaioje (1990 m.) šį skaičių padvigubinti. "Inturistas" jau stato viešbutį Kaune, numatytos tarptautinio turizmo linijos nuo Vilniaus iki pajūrio ir per Panevėžį. Užsieniečiams bus pasiūlytos naujos paslaugos. Susidaro įspūdis, kad užsieniečiai iš Vilniaus bus išleidžiami ne tik į Kauną bei Trakus, bet ir kai kurias kitas Lietuvos vietas, jeigu minimas Panevėžys ir pajūris. 1986 m. daugiausia turistų buvo susilaukta iš Sovietų Sąjungos kontroleje esančios R. Vokietijos. Nepriklausomų valstybių grupėje vyravo turistai iš Suomijos, V. Vokietijos ir JA Valstybių. Iš dviejų pastarųjų daug buvo susilaukta lietuvių kilmės piliečių.

GYDYKLOS BIRŠTONE

Mineraliniai Birštono vandens pirmą kartą gydymui buvo panaudoti prieš 140 metų. Jūs ir dabar poilsiaujate geriausia valandą ir penkiolika minučių prieš valgį. Vieniemis rekomenduojamas šaltas, kitiems pašildytas mineralinis vanduo. Ligonius išstus metus priima Birštono profsąjungų sanatorinių įstaigų susivienijimas "Spalis". Ir vasarą, ir žiemą ligonių skaičius vienodas. "Spalyje" gydos dvių profilių ligoniai — 500 sergančiųjų virškinimo trakto ligomis ir 270 negalujančių dėl nervų sistemos sutrikimų. Vasarą veikia sezoninis motinos ir vaiko skyrius, priimančias vaikus nuo 5 iki 16 metų, sergančius virškinimo trakto ligomis. Gydymui naudojamos anglirūkštės, pušų, padidintos mineralizacijos vonios, iš Birštono apylinkių atvežtas gydymasis purvas, dietinė mityba, fizinės kultūros pratybos. Įrengtas net ir elektros miego kabinetas, kuriame gydomi neurologinius sutrikimus turintys ligoniai. Baidigiamis įrengti muzikos terapijos kabinetas.

AUGANTYS MAŽEIKIAI

Mažeikiai turi jau tris naujus kalnėlius, Naftininkų ir Ventos mikrorajonus, kuriuose gyvena apie 30.000 mažeikių. Architektai numatė, kad Mažeikiai plėsis rytų kryptimi. Ten pirmiausia išaugs ketvirtasis Tirkšlių mikrorajonas, turėsiantis du kvartalus. Pirmojo plotas — 18 hektarų. Čia jau pradėdami statybos darbai. Antrasis kvartalas dar tik ruošiamas. Pranešime neminimas Tirkšliams numatytas gyventojų skaičius. Projektuotojai yra paruošę detalų išplanavimo projektą penktajam Naikių mikrorajonui, turėsiančiam 15.000 gyventojų. V. Kst.

Hamiltono Medžiotų ir žvejojų klubo Giedraitis nariai, apdovanoti taurėmis metiniame balijuje 1987 m. sausio 24 d. Iš kairės pirmoje eilėje: R. Svila, B. Savickas, V. Svila, A. Kontrimas; antroje eilėje: J. Mačionis, taurių įteikėjas kun. J. Liauba, OFM, A. Stasevičius, M. Jonikas, klubo pirm. J. Stankus, K. Žilvitis, R. Kontrimas. Trūksta A. Šimkevičiaus

HAMILTON

MIRUS a.a. JUOZUI JUOZAIČIUI, jo atminimui A. D. Jankūnai paaugojo Kanados lietuvių fondui \$20. Taip pat ir a.a. Juozas žmona Stefanija prisidėjo su \$50. KLF

PARAMA VASARIO 16 GIMNAZIJAI. Išsiuntus surinktus pinigų iš būrelio narių Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje ir paskelbus aukotojų sąrašą spaudoje, atsiliepė Sofija Rakštienė. Ji įteikė \$50 auką, pareikšdama: "Paskaičiau "TŽ", kad pernai mirė net šeši būrelio nariai, tad ateinu į būrelio narius ir, kol būsiu gyva, kiekvienais metais tą pareigą atliksiu". S. Rakštienė nuosirdžiai dėkojo.

Kas dar galėtų prisidėti su savo auka Vasario 16 gimnazijos išlaikymui ar berniukų bendrabučio statybos užbaigimui, prašomi atsiliepti. Bendrabučio statybos kaina buvo numatyta 3,5 ml. markių, iš kurių 3 ml. markių statybai paskyrė Vokietijos valdžia. Pusė ml. markių reikia sudėti patiems lietuviams. Iki šiol aukomis yra surinkta 400.000 markių, kurios jau išleistos statybai. Dar trūksta apie 100.000 markių, kurias reikia kuo greičiau surinkti. Tad kiekvienas paaugęs doleris padės greičiau užbaigti šio berniukų bendrabučio statybą.

St. J. Dalius, būrelio vadovas "ŠIRVINTOS-NEMUNO" tuntu Kūčiose dalyvavo skautų tų tėveliai, seneliai ir skautiškos veiklos rėmėjai. Pradėta bendrų susikaupimų, klausantis skaitymų ir poezijos. Kalėdinės kanklių muzikos lydimi (skambino Gailė ir Lina Baltakytės) pamažu vingiavo šešėlių vartinė prie liepsnos, vaizduojanti Lietuvą, uždėgti savo žvaigždę, tapti dalimi lietuvių tautos, švenčiant Kristaus gimimo šventę. Klebonas, kun. J. Liauba kreipėsi į jaunimą pritaikyti maldos žodžiu. Pasidalinta kalėdinė plotė, pasikeista linkėjimai. Dideli ir maži vaishinos įvairiais Kūčių valgiais, o po to susirinko apie eglutę kalėdiniam laužui, kuriuo metu pasirodė ir Kalėdų senelis su dovanomis. Visi viena tasi pasirodė su gerai paruoštais vaidinimėliais, o pavieniai skautai atliko kalėdines giesmes įvairiais instrumentais.

Kalėdų atostogoms praėjus, vėl vyksta sueigos ir ruošiamasi iškilmingai sueigai — Lietuvos nepriklausomybės atgavimo ir Lietuvos krikšto 600 m. sukakties minėjimui kovo 1 d. Pradėta organizuoti dalyvavimu pamaldose ir sueiga mažojoje salėje. Po klebono sukalbėtos maldos ir jo nuosirdaus, paskatinančio žodžio skautiškam jaunimui 7 skautai-tės kandidatės atliko įžodį. Lietuvos krikšto sukakties ir nepriklausomybės atgavimo minėjimo reikšmę lietuviškai skautijai trumpai nušvietė ir įžodį davusius pasveikino tuntininkė. Po to sekė montažas, vaizduojantis šiuos du lietuvių tautai reikšmingus įvykius. Sueiga baigta nuotaikingu laužu ir vaišėmis.

KAZIUKO MUGĖ įvyks sekmdienį, kovo 8, Jaunimo centre po pirmųjų pamaldų. D. G.

ZUKIŲ BALIUS 1986 m. sausio 24 d. sutraukė pastovų svečių skaičių, nežiūrint šaltos žiemos ir daug sniego. Meninė programos

(vedu šildymo ir vėsinimo sistema, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuviškosios skautijos pirmūnas v.s. Petras Jurgėla amžiaus 85 metų sukakties proga pagerbtas 1986 m. gruodžio 6 d. Bruklne, Kultūros židinyje. Pagerbtuvų surengimu daugiausia rūpinosi židiniečių pirm. Živilė Juriene ir tuntininkė Vida Jankauskienė, programai vadovavo Aldona Pintsch. Pobūvį malda pradėjo vysk. P. Baltakis, OFM. Sukaktuvininkui visi dalyviai sugiedojo "Ilgiausių metų". Jo skautiškos veiklos apžvalgą padarė v.s. Alfonsas Samušis, plačiau paliesdamas ir plačią skautiją nepriklausomoje Lietuvoje bei išeivijoje. Lietuvoje skautavo apie 20.000 jaunuolių. Įskaitant ir išeivijos lietuvių, iš viso skautų eilėse žygiavo beveik 100.000 jaunimo. Dabar išeivijoje yra apie 4.000 skautų. Generalinis Lietuvos konsulas Anicetas Simutis, sveikindamas v.s. P. Jurgėlą, prisiminė skautavimo dienas Telšių gimnazijoje, kur jam taipgi teko būti jūr skautu. Sukaktuvininką jis pasveikino Lietuvos diplomatinės tarnybos vardu. Ilgoje sveikintojų eilėje buvo daug dabartinės skautijos veikėjų. Jų visų vardu v.s. P. Jurgėlai įteiktas įremitas sveikimo adresas. Su akordeonistu p.s. E. Meilum, jn., visi dalyviai sudainavo keletą skautiškų dainų. Sukaktuvininko pagerbtuvėse dalyvavo ir jo brolis dr. Kostas Jurgėla, sveikstantis po sunkios ligos.

"Draugo" renginių komitetas, vadovaujamas pirm. Marijos Remienės, sausio 13 d. posėdyje aptarė "Draugo" arčiau metinio koncerto reikalus. Koncertas įvyks kovo 28 d. Marijos gimnazijos salėje. Programą atliks keturi solistai — Algirdas Brazis, Aldona Stempuzienė, Rimas Strimaitis ir Diana Vaiteitytė (Vytel). Pastaroji yra sopranas, trečios kartos lietuvaite, gyvenanti New Haven, Conn.

Smuikininką Izidorį Vasyliūną ketvirtąjį mirties metinių progą 1986 m. gruodžio 14 d. laidoje paminėjo Bostono bei apylinkių lietuviams skirtos radijo valandėlės "Laisvės varpas" vedėjas Petras Viščinis. Klausytojus jis supažindino su velionies veikla Lietuvoje ir išeivijoje, pabrėždamas jo ir sūnaus pianisto Vytenio koncertus, garsinus lietuvių kompozitorius kūrinius. Velionis, panaudodamas koncertų pajamas ir pridėdamas savų lėšų, spausindavo lietuvių kompozitorius gaidas, išleisdavo įrašų plokšteles. Velionies pagerbimą P. Viščinis baigė sūnaus dr. Vytenio Vasyliūno fortepijonu atlikta Juozo Gruodžio sonatos ištrauka.

Brazilija

Brazilijos lietuvių sąjunga pastaruoju metu nepasizymi didesniais bendrinio pobūdžio renginiais Sao Paulo mieste. Tad nemažą dalyvių skaičiaus susilaukė netikėtai surengtas 1987-tųjų metų sutikimas, nors ir nereikalaujamas spaudoje. Gražias vaišes suruošė šeimnininkės, ne per daug trankia muzika pasirūpino A. Kulickas. Sąjungos pirm. A. Bumblis pasveikino svečius ir visiems palinkėjo laimingų 1987 m. Gyvenama vilti, kad Brazilijos lietuvių sąjunga dabar pajudės ir su kitais renginiais.

Australija

37-ji Australijos lietuvių sporto šventė įvyko 1986 m. gruodžio 27-31 d. Bankstown stadione įvygiavo lietuviškų sporto klubų atstovai: Adelaidės "Vyčio", Kanberos "Vilko", Hobarto "Perkūno", Geelongo "Vyčio", Brisbanės "Baltijos", Melbourne "Varpo", Sydneyjaus "Kovo" ir atskiri sportininkai iš tolimojo Pertho. Oficialiai šventę atidarė Australijos lietuvių dienos Sydneyje dalyvavęs "Pasaulio lietuvių" red. Bronius Nainys, priminęs lietuvių sportininkų laimėjimus net ir sovietinėje okupacijoje. Pernai pasauliniu mastu pasižymėjo Kauno "Žalgirio" krepšininkai. Didžiausio dėmesio sporto šventėje susilaukė krepšinis, liudijantis, kad juo bene labiausiai domisi ir išeivijos lietuvių sportininkai. Vyrų, moterų ir berniukų grupės čempionų vardus išsiskyrė Sydneyjaus "Kovo" sportininkai, tik mergaičių grupėje pergalę teko Adelaidės "Vyčio" atstovėms. Tinklinio varžybas taip pat laimėjo Sydneyjaus "Kovas". Stalo teniso turnyrą laimėjo P. Mulevičius iš Melbourne, lauko teniso — R. Laveris iš Sydneyjaus. Plaukimo varžybas laimėjo Kanberos "Vilko" plaukikai. Šventės uždaryme geriausiems dalyviams įteikti Austra-

lijoje mirusio sportininko ir dail. Henriko Šalkausko medaliai. Juos laimėjo: krepšininkai — A. Svaldenis ir R. Kasperytė Sydneyjaus "Kovo", tinklininkai — A. Zduoba ir S. Dambrauskaitė-Landriaga Sydneyjaus "Kovo", jauniai — S. Ankus Sydneyjaus "Kovo" ir L. Šmitaitė Adelaidės "Vyčio". Geriausiai pasirodžiusio klubo dovana įteikta Sydneyjaus "Kovui".

Britanija

Skotijos lietuvių turi socialinį klubą, įsikūrusį priestate prie lietuvių instituto. Senąjį institutą pastatą nusavino ir nugarė valdžia, kuriai toje vietoje reikėjo tiesti kelią. Valdžios lėšomis buvo pastatytos naujos lietuvių instituto patalpos, susilaukusios gerokai didesnių nekilnojamos nuosavybės mokesčių. Jiems padengti ir buvo bendromis pastangomis pastatytas barą turintis klubo priestatas. Statybai buvo gauta finansinė paskola iš Bradfordo "Vyčio" klubo. Vėliau patalpos buvo papildytos praplesta virtuve ir dviem barais. Klubas greit tapo finansškai pajėgiu. Dabar to lietuvių klubo reikalais organizacijų atstovų susirinkimą sušaukė jo pirm. J. Blūdžius 1986 m. gruodžio 15 d. Pasak jo, nors metiniai mokesčiai valdžiai prašoka 9.000 svarų, 1985 m. buvo susilaukta 14.000 svarų pelno. Klubas turi nemažą sumą pinigų bankuose, duodančią geras palūkanas, ir remia lietuvių organizacijų veiklą. Be to, jos be jokio mokesčio naudoja klubo patalpas. Pirm. J. Blūdžius nusiskundė, kad organizacijų atstovai savaitgaliais buvo kviesti talkon surinkti ir išplauti stiklus, bet tos pagalbos nebuvo susilaukta. Klubo valdybos nariai dirba be jokio atlyginimo. Nesulaukus pagalbos, klubui reikės samdyti dabrinius, kuriems kasmet reikėtų išleisti apie 17.000 svarų. Tada klubas, lig šiol davęs pelną, pasidarytų nuostolingas. Sušaukame susirinkime talkinti klubui pasisūlė penki asmenys. Nutarta tokius susirinkimus klubo reikalais šaukti ir ateityje. Skotijos lietuvių aptarnaujančiam kun. J. Andriūšiui nutarta mokėti savaitinį atlyginimą iš klubo pajamų. Jo dydį nustatys klubo valdyba.

Šveicarija

A. a. dr. Kostas Augevičius, aktyvus Šveicarijos LB narys, dažnai dalyvavęs Europos lietuviškųjų studijų savaitėse, mirė 1987 m. sausio 4 d., sulaukęs 71 metų amžiaus. Velionis 1942 m. baigė medicinos studijas Kauno universitete, dirbo Lietuvos raudonojo kryžiaus ligoninėje. Šveicarijon atvyko 1945 m. Iki 1956 m. gydėsi Adelheid sanatorijoje, kurioje dirbo pasveikęs. Pensijon išėjo 1984 m. kaip vadovaujantis Adelheid sanatorijos gydytojas. Palaidotas sausio 8 d. Trumpame pranešime spaudoje nepateikiama nei jo gyvenimo, nei mirties, nei laidotuvių vietovės. Minimi tik velionies liūdintis artimieji: dukra Adriana, vaikaičiai Sandra ir Jonas, sesuo Irena su sūnumi Vyčiu.

Lenkija

Istorikas dr. Bronius Makauskas darbuojasi istorijos institute Varšuvoje, rašo savo srities straipsnius ir kartais skaito paskaitas atitinkamuose suvažiavimuose.

Lomžos vysk. Paetzs š. m. sausio 4, Trijų karalių šventėje, Punks šventovėje atnašavo Mišias lietuvių kalba ir pasakė trumpą pamokslą, kurį paskui tęsė lenkai. Punksio parapija Suvalkų trikampyje yra labai lietuviška. Lietuviai džiaugiasi tokiu lenko vyskupo palankumu.

Vokietija

Vokietijos lietuvių jaunimo sąjunga išrinko devynis savo atstovus į VI-ji Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Australijoje. Išrinktųjų sąrašą sudaro: VLJS pirm. Romas Dirgėlas, sekr. Rimas Gumuliaskas, matematikas Kestutis Ivinskis, mokytoja Ramonda Šreifelaitė, Vasario 16 gimnazijos mokinys Klausas Žulys, studentai — Tomas Bartusevičius, Melanija Mikalauskaitė, Aldona Reklaitė ir Artūras Gronau. Atstovai kongresan išvyks š. m. gruodžio 17 d. Kelionė kiekvienam kainuos 3.000 DM, trys savaitės Australijoje — 1.200 DM. Tai didelės išlaidos, kurių jie patys negalės padengti. Jaunimo sąjungos valdyba V. Vokietijos tautiečius prašo finansinės paramos.

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION

Naujais 1987 metais

kviečia keliauti kartu

į Lietuvą (Vilnius, Klaipėda, Kaunas, Panevėžys),

į Italiją (Roma — krikščionybės sukakties

minėjimo metu),

į Australiją, į visą platųjį pasaulį,

naudojantis mūsų lietuviško-kanadiško biuro paslaugomis.

Specializuojamės:

- Grupinėse ir individualiose kelionėse į Lietuvą bei kitas šalis
- Kelionėse į geriausias pasaulio sanatorijas, sveikatos klubus, gydyklas (įskaitant Lietuvą)
- Komerčinėse kelionėse į Sovietų Sąjungą
- Tvarkome išskvietimų dokumentus. Nuperkame dovanas bei automobilius giminėms Lietuvoje. Tarpininkaujame tvarkant palikimus į Sovietų Sąjungą.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia

AUDRONĖ arba JŪRATĖ adresu:

1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4

(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060

Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2559030

Toronto Maironio mokyklos mokiniai mokyklos kieme pertraukos metu džiaugiasi atėjusia žiema
Nuotr. R. Pranaičio

Skautybės fondui dešimt metų

Ivairių ir jau gana gausių fondų tarpe Skautybės fondas neseniai paminėjo savo veiklos dešimtmetį. Ta proga buvo išleistas platokas 32 psl. didelio formato leidinėlis su daugybe nuotraukų, sveikinimų, diagramų ir sąrašų. Apžvalgoje rašoma, kad v.s. V. Skrinko iškelta ir ilgą laiką vadovybėje svarstyta mintis turėti savo fondą su neliečiamu kapitalu buvo įgyvendinta 1975 m. liepos 3 d., tuometiniam LSS-gos tarybos pirmininkui v.s. A. Saulaičiui paruošus LSF nuostatus ir tarybai juos patvirtinus. Reikalingą vedėju buvo pakviestas v.s. Č. Kiliulis. Pirmąją fondo valdybą sudarė skautininkai-kės: Č. Kiliulis, dr. J. Gimbutas, a.a. F. Kurgonienė, K. Nenortas ir S. Šatienė. Netrukus organizavosi talkininkų grupės įvairiose vietovėse, kur tik veikė skautų-čių vienetai.

LS fondas yra LSS padalinys. Fondo iždas yra tikrinamas JAV valdžios ir LSS-gos kontrolės k-jos. Fondo tikslas — kaupti lėšas ir remti skautišką veiklą, naudodami palūkanas. Lėšų paskirstymą prižiūri LS tarybos pirmija, kuri ir pradėjo fondą su 10.000 dol. įnašu. Tolimesnės lėšos buvo ir yra teikiamos iš aukų, palikimų, renginių, leidinių, ženklų, suvenyrų ir kitokių reikmenų pardavinėjimo.

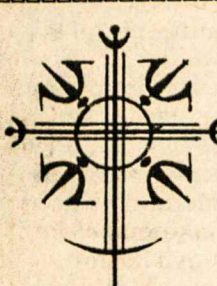
Šiais metais Lietuvos krikščionybės bukakėčiai paminėti yra išleistas dail. J. Špakevičiaus sukurta pašto ženklas, atspausdintas lapeliais po 25 kiekviena. Išleista 5.500 lapelių. Lapelio kaina \$1,25 arba 10 lapelių už \$10,00. Norintieji tokių ženklų įsigyti gali kreiptis į leidinių administratorių A. Danasą, 29 Welles Ave., Dorchester, Ma. 02124, USA, prisiunčiant sau adresuotą su pašto ženklu voką.

Fondo organizavimo pradininkas ir dabartinis valdybos pirm. Č. Kiliulis energingai ir sumaniai vadovauja fondui, kuris per dešimt metų skautiškai veiklą pasikyrė palūkanų \$58.743,09. Iš tos sumos daugiausia gavo vadovų-vių lavinimas ir skautiški leidiniai.

Linkėtina, kad entuziazmas telkti pinigų lietuviškai skautybei lygiagrečiai skiepyti ir idealizma dirbti savajai organizacijai. Ne materialistinio, ne pramoginio užmojo ideologinėms organizacijoms, ypač jų vadovams, atsistojuos ant tvirtesnių ekonominių pagrindų, klaidinga būtų vien tik tais pagrindais pasitikėti. Reikia nepamiršti, kad yra daug dalykų, grįmtų ar įsigytų savybių, kurios jokiais pinigais nenuperkamos. Tik geresnių eko-

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

**Gerry Loughheed
Funeral Home**

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Deschenes komisijos veikla

KLB krašto valdybos pirm. A. Pacevičiaus pranešimas visuomenei Toronto Lietuvių namuose

J. VARČIUS

1987 m. vasario 8, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių namų Mindaugo salėje įvyko KLB visuomeninių reikalų komisijos sušauktas informacinis susirinkimas, kuriame, nežiūrint siaučiančios pūgos lauke, dalyvavo per 200 lietuvių. Komisijos pirm. J. Kuraitė-Lasienė įvadinėje kalboje paaikškino, kad susirinkimo tikslas — supažindinti lietuvių visuomenę su Deschenes komisijos veikla ir Rytų Europos etninių grupių pastangomis talkinti šiai komisijai, teikiant teisingas informacijas, padėti atskirti šmeižtus nuo melo, įrodyti neteisingus kaltinimus, prieštaraujančius istorinei įvykių tiesai. Lietuvių interesams ginti yra sudarytas komitetas: adv. A. Pacevičius, prof. dr. R. Vaštoka, adv. J. Kuraitė-Lasienė, dr. R. Petrauskas ir žurnalistas V. Žalnieriuaitė. Šis komitetas aktyviai bendradarbiauja su estais, latviais, ukrainiečiais ir kitomis suinteresuotomis etninėmis grupėmis.

Pagrindinį pranešimą padarė KLB krašto valdybos pirm. adv. A. Pacevičius, kurio san-

trauką čia pateikiame skaitytojams.

Komisija ir jos paskirtis

Ši komisija atsirado 1985. II. 7, kai Kanados federacinės vyriausybės teisingumo ministeris John Crosbie paskelbė ir sudarė karo nusikaltėlių paieškų komisiją, kurios vadovu paskyrė teisėją Deschenes. Komisija buvo įpareigota ištirti bei sudaryti Kanadoje gyvenančių nacių ir naciams tarnavusių karo nusikaltėlių sąrašą bei paruošti rekomendacijas vyriausybei.

Pagrindinę savo darbo dalį komisija atliko posėdžiuose, apklausinėjimuose, kurie buvo vieši ir uždari. Viešuose posėdžiuose dalyvavo visuomenė, spauda, organizacijos, privatus asmenys, kurie turėjo progos pateikti istorinius ir teisinius argumentus apie nacių karo nusikaltėlius, neminint jų pavardžių. Uždaruose posėdžiuose buvo apklausinėjami įtariamieji nusikaltėliai ir čia jau buvo minimos pavardės. Komisija apklausinėjo saugumo ir imigracijos pareigūnus, norėdama giliau išnagrinėti atsiradusius klausimus Kanados teisės ribose.

Kanados valdžios sistemoje komisijos yra sudaromos na-

grinėti kurį nors svarbų valstybės reikalą — ekonominį, socialinį, politinį ir pateikti vyriausybei atitinkamas rekomendacijas. Panašiai buvo sudaryta ir Deschenes komisija, kuri savo rekomendacijas įteikė vyriausybei 1986 m. gruodžio 31 d. Tačiau vyriausybė, susipažinus su Deschenes komisijos pranešimu, grąžino ir įpareigojo komisijos pirmininką Jules Deschenes perrašyti iki 1987. I. 31 tas pranešimo dalis, kurios liečia asmenis ir jų etninę-tautinę kilmę.

Rytų europiečių reakcija

Jei Deschenes komisija rekomenduos pakeisti ar priimti naujus įstatymus, tai šių rekomendacijų pravedimas priklausys ne vien tik nuo vyriausybės, parlamento, bet ir nuo viešosios opinijos. Rytų europiečiai yra Kanados piliečiai ir turi teisę bei pareigą viešai pareikšti savo nuomonę, tiesiogiai kreiptis į parlamentą savo rajono atstovus. Bendruomenė, organizacijos gali atlikti tik dalį darbo, nurodyti gaires. Atsakomybė šiuo reikalu priklauso visiems bendruomenės nariams.

Viešai skelbiant spaudoje apie nacių karo nusikaltėlių skaičių, kuris pradžioje siekė 3000, o vėliau krito iki 800, buvo negatyviai palies tos tautinės grupės, žeminant jų vardą. Šiems kaltinimams

išaiškinti ir paneigti buvo teikiamos Deschenes komisijos informacijos apie įvykius nacių okupacijos laikais ir apie sovietinės KGB medžiagos nepatikimumą.

Teisinės gynybos reikalams buvo sudarytos organizacijos: ukrainiečių CIVIL LIBERTIES COMMISSION ir bendra Rytų europiečių grupė — CANADIANS FOR JUSTICE, kurioje dalyvauja lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių, slovenų ir vokiečių atstovai. Šių organizacijų paskirtis buvo ir yra: telkti bei skleisti informacijas apie Deschenes komisijos darbą, patarti organizacijoms ir bendruomenėms veiklos srityse, tiesiogiai reaguoti į šmeižtus ir imtis politinio darbo (lobbying), kad mūsų grupiniai ir tautiniai interesai nebūtų pažeisti.

Gynybos pastangos

Viešosios opinijos nuteikimas yra vienas iš svarbiausių politikos veiksmų demokratinėje santvarkose. Ir Kanados piliečių viešoji opinija galutinai nuspręs komisijos rekomendacijų patvirtinimą ar atmetimą. Šiuo metu viešosios opinijos informavimas yra nuoseklesnis ir veiksmingesnis negu tai buvo prieš porą metų. Radiojo ir televizijos programos, straipsniai ir laiš- kai Kanados laikraščiuose iš-

garsino minėtą bylą. Buvo suorganizuota etninė grupė palanki parlamentarų grupė, jiems suruoštas seminaras supažindinti su mūsų problemomis.

Vienas svarbiausių šios mūsų veiklos laimėjimų buvo Deschenes komisijos atsakymas vykti į Sovietų Sąjungą įieškoti kaltinamosios medžiagos. Viešos opinijos informacijai buvo išspausdinti anglų ir prancūzų dienraščiuose visą puslapį užimantieji skelbimai. Seniau išspausdintas skelbimas kėlė klausimą dėl Rytų europiečių kilmės etninių grupių išskyrimo karo nusikaltėlių pajieškos byloje. Dabartinis skelbimas pareiškė, kad Kanadoje nereikia amerikietiškos OSI. Prisidėjo prie šios akcijos ir bendruomenių nariai, siųsdami laiškus parlamento nariams, valdžios ministeriams, senatoriams, pasisakydami prieš OSI įstaigos steigimą.

Teisinės gynybos veikloje ypač buvo aktyvus prof. dr. R. Vaštoka, kuris dalyvavo Deschenes komisijos posėdžiuose, rinko gynybinę medžiagą, skaitė paskaitas seminaruose ir kitataučių susirinkimuose. Jo straipsniai buvo skelbiami bei komentuojami didžiojoje ir etninių grupių spaudoje.

(Nukelta į 9-psl.)

NAUJAUSIOS ŽINIOS NUOMININKAMS IR SAVININKAMS APIE NUOMOS PERŽIŪRĄ

Statybos ministerija praneša nuomos peržiūros gaires 1987 metams

1987 metų nuomos kainų pakėlimo dydis nustatytas 5.2%. Tai reiškia, kad savininkas 1987 metais gali pakelti nuomos kainą daugiausia iki tokio nuošimčio be *statybos-butų ministerijos patvirtinimo*.

Ontario valdžia, išleisdama gyvenamųjų patalpų nuomos reguliavimo įstatymą 1986 metais, įvedė naują nuomos peržiūros sistemą Ontario provincijoje, tuo būdu sustiprindama nuomininkų globą ir skatindama naujų nuomojamųjų patalpų statybą.

Vienas reikšmingų to įstatymo bruožų yra nuomos peržiūros gairės, kuriose atsispindi infliaciniai pasikeitimai ir paskata tinkamai prižiūrėti pastatus, skirtus nuomininkams.

Pagrindiniai bruožai gyvenamųjų patalpų nuomos reguliavimo įstatymo yra šie:

- Nuomos peržiūros nuostatų pritaikymas visom privačiom nuomojamom patalpoms Ontario provincijoje.
- Sudarymas tvarkingo nuomos peržiūros proceso, kuris yra prieinamas, greitas ir nuoseklus.
- Nustatymas lanksčių nuomos peržiūros gairių, kasmet keičiamų pagal infliacijos ir kitus ekonominio gyvenimo veiksnus.
- Įsteigimas visoje Ontario provincijoje *Nuomos registratūros*, sužyminėsios aukščiausių leistinos nuomos kainą kiekvienos nuomojamos patalpos provincijoje.
- Įsteigimas *Gyvenamųjų nuomojamųjų patalpų standarto tarybos* (Residential Rental Standards Board), kurios uždavinys — užtikrinti priežiūrą visų nuomojamųjų nuosavybių Ontario provincijoje.

Pakeistos gairės

Iki šiol nuomos kainos gairės buvo pastovios ir nebuvo keičiamos pagal pasikeitimus ekonominiame gyvenime.

Naujosios nuomos kainos gairės bus keičiamos kasmet. Jos bus nustatomos pagal naujausius "Consumer Price Index" duomenis ir kitus ekonominius rodiklius. Tai bus taikoma visom nuomojamom patalpoms šioje provincijoje.

Kaip nustatomos nuomos peržiūros gairės?

- Formulė, pagal kurią nustatomas 5.2 nuošimtis 1987 metams, yra paremta išlaidų pasikeitimu tipiško gerai tvarkomo nuomojamo pastato priežiūroje.
- Naujos gairės nustatomos remiantis vidurkiu išlaidų per pastaruosius trejus metus.
- Nuomininkai gauna didesnę globą padidėjusios infliacijos metu.
- Savininkai turi pakankami lėšų gerai namų priežiūrai. Nauja *Gyvenamųjų patalpų nuomos standarto taryba* padės užtikrinti gerą nuomojamųjų patalpų priežiūrą Ontario provincijoje. Nesilaikantiems nustatyto standarto gali būti sulaikyta teisė į nuomos pakėlimą arba visai atimta.

Nuomininkai gali prašyti peržiūrėti pakeltą nuomos kainą, kuri yra žemesnė už nustatytąją arba jai tolygi.

Nuomininkai, nepatenkinti 5.2% nuomos pakėlimu, gali kreiptis į statybos-butų ministeriją ir prašyti nuomos peržiūros, remdamiesi pakėlimais patalpų priežiūros kokybėje bei remontoose.

Savininkai privalo pateisinti nuomos pakėlimą, jeigu ji yra didesnė negu nustatyta.

Savininkas, kuris reikalauja didesnio nuomos pakėlimo negu nustatyta 5.2%, privalo kreiptis į statybos-butų ministeriją dėl nuomos peržiūros ir pateisinti nuomos pakėlimą. Savininkai ir nuomininkai peržiūrės tą bylą su statybos-butų ministerijos pareigūnais vietinėje nuomos peržiūros įstaigoje. Joje padarytas sprendimas gali būti apeliuojamas abiejų pusių — nuomininkų ir savininkų, kreipiantis į naujai įsteigtą Nuomos peržiūros apklausos tarybą (Rent Review Hearing Board).

Nuomos gairės kiekvienais metais bus skelbiamos rugpjūčio 31 dieną.

Ateityje statybos-butų ministerija skels nuomos gaires rugpjūčio 31 dieną sekantiems metams.

Kai kurie savininkai jau įteikė pranešimus savo nuomininkams apie nuomos pakėlimą nuo 1987 metų pradžios.

Nuomininkai pastatuose, statytuose po 1975 metų, yra apsaugoti įstatymo pirmą kartą.

Tai nuomininkai, kurių patalpas saisto nuomos peržiūros įstatymai.

- Savininkams, kurie pakėlė nuomas aukščiau nustatytų gairių nuo 1985 metų rugpjūčio 1 dienos, bus duodama 60 dienų naujų metų pradžioje pateisinti nuomos pakėlimui.
- Savininkai, kurie nesikreipia į ministeriją dėl nuomos peržiūros per 60 dienų, privalo atsakyti nuomos pakėlimo savo nuomininkams.
- Šiuo metu nuomininkai privalo mokėti savininkui reikalaujamą sumą, kol byla bus išspręsta nuomos peržiūros pareigūnų.
- Nuomininkai jokių būdu negali tuoj pat savo čekiuose atskaityti nuomos pakėlimo.

Leidžiamas tik vienas nuomos pakėlimas per metus.

- Savininkai privalo raštu pranešti nuomininkams apie nuomos pakėlimą mažiausiai prieš 90 dienų.
- Nuoma vieno vieneto gali būti pakelta tik tai vieną kartą 12-kos mėnesių laikotarpyje.

Nuomininkai pastatuose, statytuose prieš 1976 metus, tebėra apsaugoti.

Tai nuomininkai, kurių patalpas saistė nuomos peržiūra prieš išleidžiant naująjį įstatymą ir jas (tas patalpas) tebesaisto nuomos peržiūra.

- Jeigu savininko nuomos pranešime pažymėtas mažesnis pakėlimas nei gairių nustatytasis 5.2%, nuomininkas privalo jį sumokėti.
- Jeigu savininko nuomos pranešime reikalaujama didesnio pakėlimo nei nustatytasis 5.2%, nuomininkai privalo sumokėti daugiausia 5.2% pakėlimą.
- Jei savininkas yra kreipęsis į *Nuomojamųjų patalpų komisiją* (Residential Tenancy Commission) dėl 1986 metų nuomos pakėlimo, bet dar negavęs galutinio sprendimo, nuomininkas privalo sumokėti savininko rašte nurodytą sumą arba 4%, pagal tai kuri suma mažesnė.
- Jei savininkas kreipėsi į nuomos peržiūrą ir gavo nutarimą, nuomininkas privalo mokėti sumą, patvirtintą Gyvenamųjų patalpų nuomos komisijos.

Daugiau informacijų gausite užpildę ir išsiuntę šią atkarpą.

MINISTRY OF HOUSING
RENT REVIEW DIVISION
4TH FLOOR, 777 BAY STREET
TORONTO, ONTARIO M5G 2E5

YES! Please send me further information explaining the new Rent Review Guideline.

NAME _____

ADDRESS _____

CITY _____

POSTAL CODE _____

Ministry of Housing
Ontario Hon. Alvin Curling, Minister

Prašykite dar šiandieną daugiau informacijų apie naujas nuomos gaires

A+ ANGELEI IR ALFONSUI ŠMIGELSKIAMS

mirus,

duką LORETA, žentą PETRĄ ir vaikaite su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

Marytė ir Vacys Vaitkai
Rūta ir Laimis Andriuliai
Aušra ir Gintaras Dalindos

Aukokime Lietuvių kultūros muziejaus statybai

Vyresnioji mūsų karta turi daug savo pergyvenimų bei atsiminimus primenančių užrašų, nuotraukų, dokumentų ir kitokių tremtį bei išeiviją nušviečiančių kūrų bei meno rinkinių. Ne visi jaunosios kartos nariai tą savo tėvų palikimą moka vertinti, ne visi ateityje turės ir tinkamas sąlygas tokios medžiagos priežiūrai. Be to, ateities istorikams ir visiems savo senelių ir prosenelių praeitimi besidomintiems asmenims jau dabar parūpintina viena aiški tos medžiagos vieta.

Kanados Lietuvių Bendruomenė tokią vietą parinko Anapilio sodyboje, Mississaugoje, ir ten šiais metais bus pastatytas KANADOS LIETUVIŲ KULTŪROS MUZIEJUS.

Šiam tikslui dabar telkiamos lėšos. Kreipiamės į jus, prašydami šį svarbų reikalą paremti kiek galint didesne auka. Auką siųsti ir čekius rašyti šiuo vardu bei adresu:

KL BENDRUOMENĖ – MUZIEJUS,
1011 College Street, Toronto,
Ontario M6H 1A8, Canada

Už aukas, nemažesnes kaip \$20.00, bus išduodami pakvitavimai atleidimui nuo pajamų mokesčių. Paaugkoję \$1000.00 ar daugiau bus įrašyti į garbės lentą muziejaus pastate.

**Kanados lietuvių kultūros muziejaus
lėšoms telkti komitetas**

KANADOS LIETUVIŲ KULTŪROS MUZIEJUI

paremti siunčiu \$

Vardas, pavardė

Adresas

Parašas

Maloniai kviečiame Jus dalyvauti Lietuvos 600 metų krikščionybės sukakties iškilnėse Romoje 1987 m. birželio 24 - liepos 21 dienomis

PROGRAMA: Lietuvių audiencija pas popiežių Joną-Paulių II Šv. Tėvo Mišios sekmadienį ir arkiv. Jurgio Matulaičio beatifikacija Mišios Šv. Jono Laterano bazilikoje Mišios 12 apaštalių bazilikoje Lietuvių chorų pasirodymas Lietuvių akademija Bufetas Saint' Angelo pilyje

KAINA: (iš Čikagos asmeniu) "Hilton" \$1530.00
"Sheraton-Boston" \$1375.00
"Polo" \$1310.00
"Michelangelo-Grand" \$1255.00
"Nordland" \$1090.00

Skrendant iš Los Angeles – pridėti \$150.00 prie pagrindinės kainos. Skrendant iš Bostono, Niujorko ir Toronto – nuimti \$50.00 nuo pagrindinės kainos. Į šią kainą neįeina \$13.00 aerouosto mokeskis. Kainos gali keistis pagal dolerio vertę.

Į šią kainą įeina: lėktuvo bilietas, 7 naktys viešbutyje (nakvojant dviese kambaryje), (Continental) pusryčiai kasdieną, "Hospitality Desk", lagaminų nešiojimas, visos susisiekimo išlaidos pagal planą, bilietas į bufetines vasaras Sant' Angelo pilyje.

Informacijų teiraukitės:
Regina Krutulytė
9727 S. Western Ave.,
Chicago, IL 60643
(312) 238-9787
arba artimiausiam agentui:

Audronė-Jūratė
c/o Audra Travel Corp.
1573 Bloor St. West, Toronto,
Ont. M6P 1A4 Canada
(416) 532-8772

Romas Kezys
c/o Vytis International
2129 Knapp St.,
Brooklyn, NY 11229
(718) 769-3300

Romas Kezys siūlo vienos savaitės ekskursiją per Vokietiją ir Šveicariją. **Alex Lauraitis** siūlo dviejų savaitų ekskursijas į Vokietiją ir Šveicariją, į Austriją, Budapeštą ir Jugoslaviją, vienos savaitės ekskursiją Italijoje.

SKAITYTOJAI PASISAKO

KNYGOS VASARIO 16 GIMNAZIJAI

Asmuo, pasirašęs Alg. G. straipsnį "TŽ" 1987 m. sausio 13 d. laidoje "Vasario 16 gimnazijai reikiama knyga" pateikia sąrašą knygų, reikalingų gimnazijai. Jau kuris laikas susirąšinėju su Vasario 16 gimnazija dėl knygų ir iš jos gavau lygiai tokį pat reikalingų knygų sąrašą. Dalį iš Alg. G. minėto knygų sąrašo, pradedant U. Sinclair ir baigiant "Elements of Style" išsiunčiau Vasario 16 gimnazijai 1986 m. gruodžio 22 d. Kiek egzempliorių kurios knygos vietoje negavau, tai tą pačią dieną per knygyną užsakiau trūkstantiems egzempliorius ir gavęs tuojau pasiųsiu. Minėtame sąraše minimos ir novelių antologijos. Anglų novelių antologijos, sudarytos P. Gaucio, 8 egz. taip pat pasiunčiau. Visa tai rašau, kad norintieji siųsti gimnazijai knygų iš to sąrašo žinotų ką ji jau turi. Kas norėtų siųsti jai brangesnių ar daugiau knygų, vertėtų gimnazijai atsiųsklausti, ar jai jos reikalingos.

A. R.

Gulport, Fla.

ATEINA PAVĖLUOTAI

"TŽ" gavusi mielai skaitau, tik jis mane pasiekia labai nereguliariai – pavėluotai. Ateina sumaišyti numeriai.

M. Migeičienė,
Australija

LINKĖJIMAI

"TŽ" mėgstau, vertinu, su malonumu skaitau ir linkiu redakcijai nepavargti bei toliau tęsti tą sunkų redagavimo darbą.

Juozas Gedmintas,
Los Angeles, CA

KODĖL TIK VLIKAS?

L. Girinis savo straipsnyje "VLIKas ir Tautos fondo uždaviniai" ("TŽ" 1987.I.27) mini, kad KLB Toronto apylinkės sukvietame susirinkime 1986.XI.19 inž. H. Lapas padarė platų ir išsamų pranešimą apie Vienoje VLIKo organizuotą demonstraciją ir kitus renginius. Susirinkimas vienbalsiai priėmė rezoliuciją, prašančią KLB išsiųsti VLIKui sveikinimus ir padėką už taip planingai atliekamą veiklą.

Man, JAV lietuviui, toks vienašališkas VLIKo nuopelnų Vienoje iškėlimas ir užmiršimas paminėti Lietuvių informacijos centro Bruklins darbuotojos Gintės Damušytės indėlio į lietuvių Vienoje pasiektus rezultatus rodo, kad inž. Lapas arba nedalyvavo Vienoje arba neprenumeruoja JAV lietuvių laikraščių, nes ir "Draugas" ir "Darbininkas" apie Vienos konferencijoje Gintės Damušytės pasiektus rezultatus plačiai informavo. Ten skaitėme, kad Gintė į Vieną nusigabeno net visą kompiuterį ir teikė užsienio organizacijoms ir spaudos atstovams reikalingas žinias apie lietuvių politinius ir sąžinės kalinius, kad suorganizuotų labai paveiklų spaudos konferenciją, kad užmegdų daug naujų santykių su užsienio organizacijomis, žurnalistais ir kt.

Todėl visus nuopelnus sukrauti tik į vieno, kad ir VLIKo, krepšį, man atrodo, nėra nei tikslu nei teisinga.

Niekas nenori VLIKo autoriteto žeminti ar nepripažinti jo atliekamų darbų Lietuvos laisvinimo veikloje, tačiau objektyvumas reikalauja, kad, informuojant kitus apie lietuvių veiklą Vienos konferencijos metu, nebūt ignoruojami bent tie, kurie savo išskirtine veikla žymiai prisidėjo prie lietuvių sėkmės Vienoje.

Kazimieras Jankūnas,
Lodi, NJ

Red. pastaba. Ankstesniuose "TŽ" numeriuose apie baltiečių demonstraciją Vienoje bei lietuvių veiklą buvo plačiai rašyta. Iš jų matyti, kiek ir kas ten darboavo.

TESTAMENTAI BEI PALIKIMAI

"TŽ" skaičiau adv. A. Pacevičiaus straipsnį "Testamentų klausimu". Jame advokatas gana išsamiai, gerai išstudijavęs ir pateikdamas keletą pavyzdžių, paaiškino, kokios yra galimybės palikimui persiuntimui į Lietuvą ir koks persiuntimo būdas šiuo metu yra geriausias, būtent per Injurkolegiją, kad paveldėtojams būtų išmokama certifikatai.

Į šį straipsnį atsiliepė adv. M. L. Šveikauskienė, Ph.D., iš JAV. Ji siūlė kita testamentų pervedimo būdą, būtent nuvykti į Lietuvą ir ten dolerinėse krautuose nupirkti reikalingas prekes už dolerius. Be to, advokatė jaučiasi neįtikima, kai yra kalbama apie bet kokį bendradarbiavimą su sovietų įstaiga.

1986 m. vasarą man teko lankytis Lietuvoje. Kadangi mano visi artimieji gyvena Lietuvoje, sudominta šių dviejų advokatų pareikštomis nuomonėmis, bandžiau, kiek sąlygos leido pasiteirauti.

Apsilankiau dolerinėse ir certifikatinėse krautuose. Pateikiau vieną pavyzdį. Dolerinėje krautuose mažą "Žigulio" padangą įkainota 35 rb. Man mokant Kanados doleriais, ši padanga

kainuoja \$71.00. Kanados dolerio kursas tuo metu buvo 46-48 kp.; JAV dolerio – 67-68 kp.

Certifikatinėje krautuose ta pati padanga įkainota 70 certifikatų arba \$30 (Kan.), įskaitant ir pinigų persiuntimo išlaidas. Už vieną Kanados dolerį tuo metu mokėdavo 2.25-2.50 certifikatinių rublių.

Prekės dolerinėse krautuose, bent mano apsilankymo metu, buvo prastos kokybės ir mums, kanadiečiams, labai brangios.

Certifikatinėse krautuose prekės žymiai geresnės kokybės, taip pat ir pasirinkimas didesnis. Dauguma prekių importuotos iš Japonijos, Vengrijos ir Čekoslovakijos.

Visi gerai žinome kur mūsų doleris suplaukia, nesvarbu kur juos išleisime. Tad kyla mintis: kodėl gi nepasinaudojus galimybe jų mažiau išleisti, o ne daugiau. Atrodo, kad adv. A. Pacevičius kaip tik šia mintimi ir rašė palikimų perdavimo klausimu.

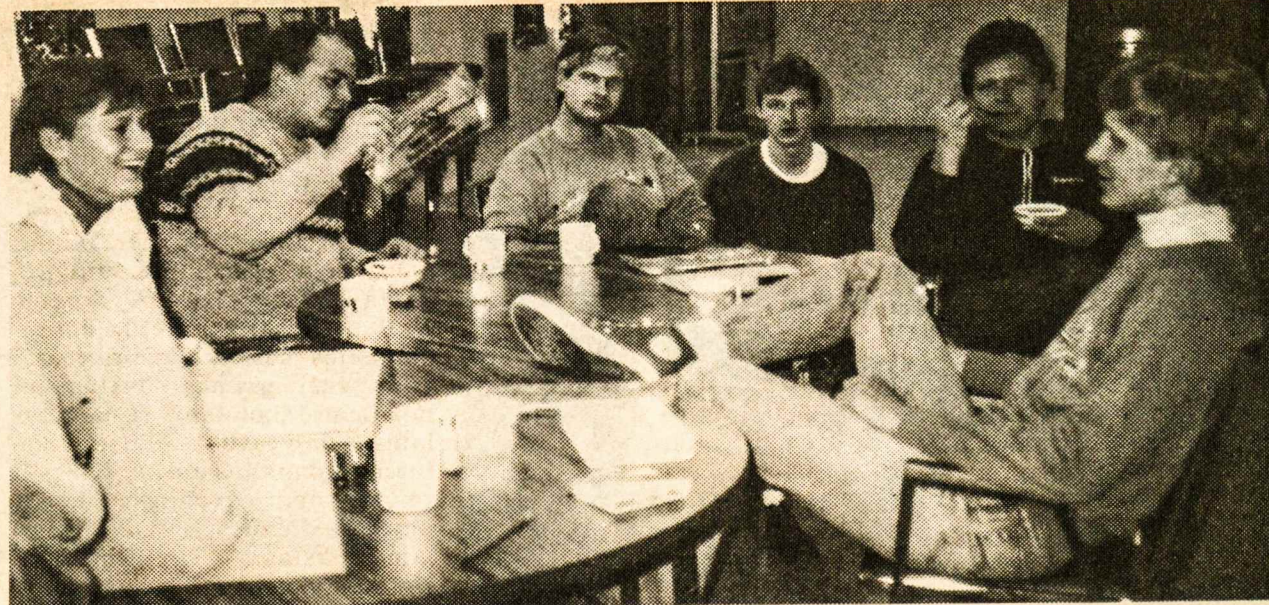
Norėčiau pabrėžti, kad ne visi testamentai yra turtingi. Ką gi daryti tiems, kurie vos keletą tūkstančių norėtų palikti savo artimiesiems? Šiuo atveju, pagal adv. Šveikauskienės patarimą, vos kelionės išlaidoms testamentu vykdytoji apmokėti užtektų.

Esu įsitikinusi, kad palikimai yra ir bus siunčiami. Argi ne tas pats buvo su siuntiniais? Mokejome nežmoniškų muitų ir vis tiek siuntėme. Tokia jau lietuvių širdis... Todėl yra svarbu gerai išdiskutuoti ir rasti geriausią persiuntimo būdą.

Norint palaikyti bent kokį kontaktą su Lietuva, ryšys su sovietų įstaigomis yra neišvengiamas. Dažniausiai tas ryšys yra netiesioginis. Juk ir vykdomi į Lietuvą taip pat turime kreiptis į sovietų konsulinę įstaigą. Nemanau, kad tai būtų galima pavadinti bendradarbiavimu pilna ta žodžio prasme.

Žinau, paliečiau visiems jautrų klausimą. Nieko nesiūlau vieno ar kito palikimo persiuntimo būdo. Kiekvienas, prieš rašydamas testamentą, turi pasitarti su lietuviu advokatu ir pats apsispręsti.

Petra Jankaitienė

Diskusijos Toronto lietuvių jaunimo uždaroje rekolekcijs Sharon vietovėje, Ontario provincijoje, 1987 m. sausio 9-11 d.d. Iš kairės: Dana Pargauskaitė, Paulius Sukauskas, Ričardas Punkris, Audrius Karosas, Petras Petrauskas, Algis Nausėdas

Mūsų sportinės veiklos ateitis

ŠALFAS atstovų suvažiavimui Toronte besiruošiant

SIGITAS KRAŠAUSKAS

Pokario išeivijos sportinė veikla prasidėjo 1944 m. Vokietijoje. Nežymiai, be reklamos jį prasidėjo Berlyno krepšinio turnyre, kur vietinės vokiečių komandų narių dauguma sudarė lietuviai krepšininkai... Nuo to laiko pragyvenome daugiau kaip 40 metų. Daug patirties, laimėjimų ir prisiminimų liko atmintyje.

Karui pasibaigus, Vokietijoje, kaip grybai po lietaus, pradėjo dygti lietuviški sporto klubai, vienetai. Reikštasi plačiai. Kiek vėliau, kokybinė sportininkų atranka, pasiekė gerų rezultatų. Ypač krepšinį užsirekomendavo savo pajėgumu. Lietuvių vardas skambėjo ne tik Vokietijoje, bet ir Prancūzijoje, amerikiečių karių tarpe Vakarų Europoje ir kitur. Buvo kuo didžiulioti. Tai pasiekė mūsų to meto "Šarūno", "Kovo" ir kitų klubų krepšininkai.

Š. Amerikoje pirmoji mūsų krepšinių išvyka į P. Ameriką buvo teigiamai vertinama sportiniu ir tautiniu požiūriu. Krepšinių išvyka Australijon taip pat nuskambėjo plačiai ir labai teigiamai. Kitos reprezentacinės išvykos, įskaitant Europą (krepšinį ir tinklinį), buvo plačiai komentuojamos ir lietuviams ypatingai džiugios. Tai didelio darbo, nepaprasto ryžto ir gero susiorganizavimo pasekmė.

Organizaciniai mūsų reikalai vystėsi taip pat sistemingai, žinoma, kartais su tam tikra stagnacija, kartais su stipresnės veiklos momentais ir išsilaukė iki šių dienų. Atvirai šnekančiam, ir šiandien remiamoms organizacinė sistema ir sugebame organizuoti metines Sąjungos žaidynes daugelyje sporto šakų, kurios sutraukia būrius sportininkų, jau net iš trečios ir ketvirtos kartos. Tai nuopelnas visų mūsų.

dovų ir bendrosios vyraujančios nuotaikos.

Po keturių dešimtmečių pradedame dairytis aplink ir neromom klausiamo: "Kas gi toliau?"

Sportinė mūsų reprezentacija, kaip anais laikais Vokietijoje ar Š. Amerikoje, šiandien yra nustojęsi prasmės. Visame pasaulyje sporte pažanga pasiekė labai aukštą lygį. Nors ir gera mūsų krepšinių rinktinė jau nebegalėtų varžytis su reguliariomis valstybinėmis komandomis. Turime susigyventi su mintimi daugiau bendrauti laisvojo pasaulio lietuvių tarpusavio varžybose.

Organizacinėje srityje jau pradedame jausti silpnėjimą. Mūsų niekuomet nepailsdavusių vadovų dauguma vieni jau pasiekė, kiti priartėjo prie pensininkų amžiaus ribos. Jaunieji gi vis dar nerodo pakankamai savanoriško noro darbu. Taigi plačiau reikštis kaip iki šiol ir išlaikyti tolygų darbo ir buvusios sistemos balansą darosi sunku. Belieka grįžti prie ankstesnio, kiek pakeisto šūko: "Lietuviai sportininkai išeivijoje būkime gyvi!" Būkime gyvi, dirbkime lietuviškoje aplinkoje ir laikykime lietuvių gretose.

Atgaivinti sportinę veiklą ir tęsti organizacinę darbą yra galimybė, ir jau rodosi vienas kitas pragiedulius.

Šiandien slidininkų eilėse matyti daug jaunų lietuvių, pradedant jaunučiais. Juos moko ir organizuoja vietiniai klubai. Reikėtų juos įjungti į mūsų gretas. Krepšinyje pradedame kai kur dirbti taip pat su jaunučiais. Naujos šakos, kaip ledo ritulys, kėglavimas, gražiai reikšiasi. Golfo sporte yra būreliai jaunųjų taip pat.

Pastaruoju metu ŠALFAS centro valdyba pasiekė žinią apie naujo sporto klubo "Perkūnas" gimimą Toronte. Tai jau jaunosios kartos iniciatyvos vaisius. Kol kas jų sporto šakos yra tinklinis ir krepšinis. Be abejonės, jau laikas susilaukti daugiau jaunesnių vadovų su panašia iniciatyva ir atiduoti jiems organizacinius rūpesčius, nes tik jie gali atgaivinti varžybų ir organizacinę mūsų sporto veiklą.

Esamos ŠALFAS organizacinės ir varžybinės sistemos turėtume dar laikytis. Ji yra lanksti. Joje yra daug varžybinių ir konkurencinio momento. Pati vadovybė ir sporto apygardų komitetai turėtų būti renkami iš jaunesniųjų, atkreipiant dėmesį į kvalifikacines, tautines ir pasiaukojimo savybes. Taigi ateitis priklauso jaunesniajai kartai.

Prisimindami tą lietuvių sportininko entuziazmą, kurį mes turėjome pokario metais atvykę į šiuos svetingus kraštus ir jo nepraradome per 40 veiklos metų, norime jį matyti ir mus pakeičiančioje jaunesniųjų vadovų kartoje.

Artėjant metiniam ŠALFAS atstovų suvažiavimui, kuris įvyks kovo 14-15 d.d. Toronte, rimtai pagalvokime apie mūsų sportinės veiklos ateitį, būtent kaip ją sustiprinti, kaip vadovavimą perleisti jaunesnei, energingesnei kartai ir kaip tą veiklą išvystyti, kad ji vėl būtų patraukli mūsų lietuviškam jaunimui. Šios minties vedami, rimtai padiskutuokime. Juk tam atstovų suvažiavimui ir yra šaukiami.

NORITE APELIUOTI NUOSAVYBĖS ĮKAINOJIMĄ?

Turite dar laiko apeliuoti 1986 metų nuosavybės įkainojimą, jei manote, kad jūsų namai ar verslo nuosavybė buvo netinkamai įvertinti.

Jūsų nuosavybės įkainojimas yra svarbus, nes nuo jo priklauso nuosavybės mokesčių dydis. Jūsų įkainotos nuosavybės vertė yra dauginama iš jūsų savivaldybių ir švietimo mokesčių promilijų ir tuo būdu nustatomas jūsų 1987 metų mokesčių dydis.

Nuosavybės įkainojimo pranešimai jau išsiuntinėti tiems savininkams ir nuomininkams, kurių nuosavybės įkainojimas buvo pakeistas praėjusiais metais. Buvo rengiami jūsų rajonuose informaciniai susirinkimai, kuriuose buvo teikiama paaiškinimai ir keliamus klausimus ir, reikalingai esant, pakeičiama įkainojimo informacija. Informacinių susirinkimų datos bei vietos buvo praneštos ankstyvesniame skelbime.

Nuosavybių įkainojimo sąrašai jau perduoti jūsų savivaldybei apskaiciuoti mokesčių sumai, kurią turėsite mokėti už savo nuosavybę 1987 metais. Informaciją apie savo nuosavybės įkainojimą ir įkainojimo sąrašą dabar galite peržiūrėti savo savivaldybės raštinėje reguliariomis darbo valandomis. Jei manote, kad jūsų nuosavybė buvo netiksliai įkainota ir dar nesate įteikę apeliacijos, tai dar galite padaryti 1987 m. vasario 26 dienos asmeniškai arba paštu įkainojimo peržiūros tarybai (Assessment Review Board). **Atsiminkite, net ir tuo atveju, jeigu nesate gavę nuosavybės įkainojimo pranešimo, turite teisę apeliuoti.**

Apeliacijos terminas – 1987 m. vasario 26 diena

Įkainojimo peržiūros taryba yra bešališka institucija, atsakinga Ontario teisingumo ministerijai, kuri teikia jums dar vieną galimybę peržiūrėti jūsų nuosavybės įkainojimą, jeigu, jūsų nuomone, jis nėra teisingas, palyginus su panašiomis nuosavybėmis jūsų rajone. Peržiūros taryba yra ne tokia formali, kaip reguliarius teismas. Jūs galite pats pateikti savo atvejį, pasamdyti advokatą arba igalioti savo giminaitį ar draugą būti jūsų atstovais.

Palengvinti jūsų apeliacijai yra specialūs blankai (Notice of Appeal forms), gaunami įkainojimo peržiūros taryboje, rajoninėje įkainojimo įstaigoje (Regional Assessment Office) arba savivaldybės raštinėje. Taip pat galite naudoti antrą pusę pranešimo (Notice of Assessment) arba parašyti laišką, nurodantį nuosavybės adresą, jos numerį sąraše ir apeliacijos motyvus. Apeliacijos turėtų būti siunčiamos įkainojimo peržiūros tarybos rajoniniam registratoriui, kaip nurodyta po šiuo tekstu.

Toronto, Etobicoke ir
Yorko miestuose

KREIPTIS:

Regional Registrar
ASSESSMENT
REVIEW BOARD
MINISTRY OF THE
ATTORNEY GENERAL
80 Bloor St. W., Ste 701
Toronto, Ontario M5S 1L9

Ministry
of
Revenue

Ontario

North York, Scarborough
miestuose ir East Yorko
priemestėje

KREIPTIS:

Regional Registrar
ASSESSMENT
REVIEW BOARD
MINISTRY OF THE
ATTORNEY GENERAL
Sheppard Centre
2 Sheppard Ave. E., Ste 605
North York, Ontario M2N 5Y7

Vertimas šio laikraščio iš Ontario pajamų ministerijos parūpinto teksto.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

„Nidos“ knygų klubas Britanijos Londone išleido ir sausio pradžioje nariams išsiuntinėjo okupuotoje Lietuvoje viešėjusios Alės Rutos kelionės išpuodius „Tarp ilgesio ir tėviškės“. Tie išpuodžiai, turintys daugiau kaip 300 psl., yra 113-tasis „Nidos“ knygų klubo leidinys. Jau atspausdintas ir buvusios Los Angeles dramos sambūrio vadovės Dailios Mackalienės romanas „Beržas už langą“, kuriame vaizduojamas vietos šeimos pagėbimas iš Lietuvos ir įsikūrimas Amerikoje. Klubo nariams D. Mackalienės debiutinis romanas bus išsiuntinėtasis šį rudenį.

Niuorke nutilo du muzikiniai vienetai — „Harmonija“ ir vyrų choras „Perkūnas“, pasitraukus vadovui muz. Viktorui Raliui, grįžusiam tęsti muzikos studijų. Paskutinis „Harmonijos“ koncertas įvyko 1986 m. lapkričio 15 d. Šv. Petro ir Pauliaus lietuvių parapijos salėje Elizabeth, N. J. „Harmonija“ atšaukė anksčiau numatytus koncertus Australijos lietuvių dienose 1986 m. pabaigoje. „Mūsų pastogė“ Australijos lietuviams aiškina, kad kai kurie „Harmonijos“ nariai negavo dviejų savaitių atostogų iš savo darbovietų kelionei Australijon. Vokalinį „Harmonijos“ kvintetą prieš ketverius metus įsteigė muz. V. Ralis, o Niuorke vyrų chora, vėliau pasivadinusį „Perkūnu“, 1963 m. suorganizavo buvęs Kauno operos sol. Vladas Baltrušaitis, miręs Čikagoje 1975 m. liepos 27 d. Kai V. Baltrušaitis 1967 m. grįžo Čikagon, „Perkūnui“ vadovavo Vytautas Strolia, jo pavaduotojas Vytautas Daugirdas ir nuo 1979 m. — Viktoras Ralis.

Poetui Bernardui Brazdžioniui įamžinti jau keleri metai kuriamas dokumentinis filmas, kuriam panaudojamos ankstesnių senų filmų iškarpos, vaizduojančios įrašytas dabartinis B. Brazdžionio gyvenimas. Alės Rutos pasikalbėjimas su juo. Filmo gamintoja yra pakviestas Paulius Jasiukonis, turintis savo studiją Hollywoode, kurioje atliekamas baigiamasis filmų redagavimas, specialiu garsų ir muzikinio fono įjungimas, filmų pavadinimų įrašai su aktorijų bei kitų kūrėjų pavardėmis. P. Jasiukonis jau yra paruošęs B. Brazdžioniui skirtą filmą „juodrašti“, kurį belieka nudailinti, papildyti naujais interpais. Filmo finansavimu rūpinasi specialus komitetas, lig šiol jam išleides keliolika tūkstančių dolerių. Pasigirsta balsų, kad filman reikėtų įjungti ir B. Brazdžionio eilėraščių tekstu sukurtytą dainą, jo paties atliekamą deklamaciją. Filmo gamintoja ir redaktorius P. Jasiukonis laukia daug galimybių.

Pirmosios lietuvių dailės parodos aštuoniasdešimtmetį „Tiesos“ skaitytojams š. m. sausio 10 d. laidoje primena Algimantas Budrys. Tai istorinė paroda buvo atidaryta 1907 m. sausio 9 d. Vilniuje, P. Vileišio name, kuriame dabar yra įsikūrus Lietuvos mokslo akademijos lietuvių kalbos ir literatūros institutas. Pagrindiniai organizaciniai rūpesčiai teko dviem dailininkams — A. Žmuidzinavičiui ir M. K. Čiurlioniui, kurie ir patys buvo įsijungę parodos su savo kūriniams. Atidaryme sveikinimo kalbas lydėjo J. Tallat-Kelpšos diriguojamo Vilniaus „Kanklių“ choro dainos. A. Žmuidzinavičius laiške savo tėvui, Džūkijos sodiečių, džaugėsi parodos sėkmę. Esą kasdien atsilanko 40-50 žmonių, kai kurie parodon atvažiuoja iš labai toli. Jie nupirko daug parodos rodinį, išuostino tautinį skyrių, kuriame neliko nė vienos juostos, nė vieno žiurto. Lankytojus ypač domino P. Rimšos skulptūra „Lietuvos mokykla 1864—1904“ — prie ratelio sėdinti kaimietė moteris, su berniuku žvelgianti į knygute. Skulptūrai pozavo P. Rimšos motina. Pats P. Rimša gerokai vėliau pasakojo: „Šiuo kūriniu norėjau išreikšti dėkingumą ir savo mamai, visus vaikus išmokiusiai prie ratelio lietuviškai skaityti, ir visoms moterims, turėjusioms valios ir energijos joms prieinamą būdą kovoti su cariniais suvaržymais...“ Ratišio autorius Algimantas Budrys cituojta ir žymaus anuometinio Vilniaus dail. L. Antokolskio išpuodžius: „... pirmoji paroda parodė, kad lietuvių tarpe esama kelių puikių menininkų ir tarp jų visai atskirai stovi Čiurlionis, neginčijamai įžymi ir originali asmenybė, kuria didžiutusi kiekviena šalis, kiekviena tauta...“ Pirmoje parodoje vyravo tapybos ir skulptūros darbai. Be M. K. Čiurlionio, A. Žmuidzinavičiaus, P. Rimšos, parodon įsijungė A. Jaroševičius, P. Virbickas, K. Ulianskis, K. Vitkauskas bei kiti dailininkai. Grafiškoje išsiskyrė A. Jaroševičiaus kūrinių.

V. Kst.

Vilniaus Šv. Teresės šventovė, prisiglaudusi prie Aušros Vartų

Baltiečių tragedija muzikos kūrinyje

Kanadoje gyvenančio latvio kompozitoriaus Talivaldžio Keninš kūrinys „Gloria“

Simfoninis Toronto orkestras, Mendelsono choras ir Elmer Iselerio dainininkai 1987 m. lapkričio 24 d. Tompsono salėje atliko latvio kompozitoriaus Talivaldžio Keninš kūrinį „Gloria“ kuriame atspindi Baltijos tautų tragediją — deportacijos, sibirinės kančios ir daugelio mirties.

Kūrinio libreto pagrindą sudaro liturginis himnas „Gloria in excelsis Deo“ (Garbė Dievui aukštybėse) su įtarpais solistams — tenorui, kontraltui ir bosui. Tie įtarpai yra ištraukos iš Šv. Tėvo Jono XXIII, Martino Luthero Kingo kalbų ir lietuvių tės laiško iš Sibiro laisvajam pasauliui. Štai jos laiško tekstas:

„Viešpatie, suskaičiavai mano nuodėmes, nušaudei mane ir mano tautą už šio pasaulio kaltes. Aš tebegyvenu siauba tos baisios valandos, kai mes buvome varomi iš savo namų pačiame vidurnaktyje ilgai, nelemta kelionei į siaubo ir ledo karalystę. Mano vyras buvo nužudytas, mano vaikai mirė, nes nebeužteko medžių žievės, nebebuvo samanų jiems maitinti. Mano siela draskoma, mano kūnas miršta. Pasigailėk manęs! Aš nesčiau savo ir savo brolių kryžių su įniršiu, desperacija ir atsidavimu. Ši kančios šalis negali būti mano. Mano šalis yra svetimųjų rankose. Nėra pasaulyje vietos, kur aš galėčiau eiti, išskyrus Tavo karalystę. Viešpatie, primki dabar mano tikėjimą ir mano kančią. Atidaryk savo amžinosios karalystės vartus ir teiki man nesibaigiančios taikos palaimą“ (versta iš anglų kalbos).

Latvijos garbės konsulas Kanadai dr. Upenieks savo pranešime spaudai apie šį laiško rašė: „Ši kilni moteris keliais sakiniais išreiškė visą baltiečių tragediją tokiu stipriu jausmu, tokia vidine jėga, dvasine gelme, kuri stingdo mūsų širdis iš nuostabos ir

baimės. Tai verčia mane stebėtis, kaip mažai žmonės pažengę žmoniškumo srityje nuo tų laikų, kai Kainas užmušė savo brolį Abelį“.

Šiuo Keninšo kūriniu simfoninis Toronto orkestras pradės 1987-88 metų koncertų sezoną. Tikimasi, kad šis koncertas bus rekorduojamas CBC radijo ir televizijos. Inf.

ZENTA TENISONAITĖ

Pavasaris

Toli kalnuose sniegas
ir geležiniai šešėliai
sukasi ratu aplink
keistas pilis ir tiltus,
kuriuos pastatė laikas.

Sustingusios upės ir
suakmenėjus vėjo balsas
pasakoja apie grįžtančią
Sviesą...

Nutilk ir klausyk,
kaip gieda Dievo balsas
spalvose...

Žiema

Man nereikia nei žodžių, nei kalbos,
kada vėjas už lango krumpliuvais
pirštais klibina mano langus,
aš pailsau akvareles
sniego spindinčiose žvaigždėse...
Žiemos miego spalvingos mintys
švelniais pirštais glosto mano sielą,
kaip ciliarsčiai, kuriuose gyvena
Dievas...

Atsiųsta paminėti

MEDICINA, Pasaulio lietuvių gydytojų sąjungos žurnalas, 1986 m. 2 (68) nr. Redaktorius — Vaclovas Šaulys, M.D., administratorė — Sofija Blazys (3038 W. 59th St., Chicago, IL 60629, USA). Žurnalas išėina dukart per metus. Prenumerata — \$10.00.

TEVYNĖS SARGAS, 1986 m. 2-3 (64-65) nr. Redaktorius — Algirdas J. Kusulaitis, administratorius — Adomas Viliušis (4050 S. Campbell, Chicago, IL 60632, USA). Šiam žurnalui 1986 m. suėjo 90 metų amžiaus.

Muzikas ELMER ISELER, sutikęs diriguoti koncertui, kuriame bus atliktas latvio kompozitoriaus TALIVALDŽIO KENINŠ kūrinys „Gloria“ 1987 m. lapkričio 24 d. Toronto, Tompsono salėje. Tame kūrinyje išreikšta Baltijos tautų tragedija ir įkomponuotas Sibiro tremtinės lietuvių laiškas laisvajam pasauliui

Vilniaus sritis — kovotojų žemė

Naujas Br. Kviklio „Lietuvos bažnyčių“ tomas — Vilniaus arkivyskupija

ALĖ RŪTA

Autorius Br. Kviklys, prieš savo įžanginį žodį (lietuvių ir anglų kalbomis), šį „Lietuvos bažnyčių“ tomą skiria „Lietuvos krikšto atnaujinimo ir Vilniaus vyskupijos įsteigimo 600 metų (1387-1987) sukaččiai prisiminti“.

Kaip ir kituose tomuose, autorius gale knygos, po plačios bibliografijos, dėkodamas sužymi vardus visų bendradarbių, nuotraukų tiekėjų, talkininkų.

Autoriaus žodį, kuriame apibūdinamas knygos tikslas ir apimtis, į lenkų kalbą išvertė Jonas Dainauskas. Kiekvieną bažnyčią architektūriniu požiūriu aprašė dr. Jurgis Gimbutas; tie aprašai, atrodo, tikslūs, moksliškai ir pavaizduoti nuotraukomis, kurių visoje knygoje labai daug.

Knygos redakciją sudarė: Bronius Kviklys, Jonas Dainauskas, Tėv. dr. Anicetas Tamošaitis, SJ, Pov. Vaičekauskas; talkininkai: Veronika Kulbokienė, Nijolė Gražulienė, kun. dr. Viktoras Rimšelis, MIC. Fotografai: Juozas Mažeika, Jonas Tamulaitis, Pranas Gasparonis. Žemėlapis paruoštas Vitaliaus Matulaičio. Korektoriaus — Vladas Civiškas, rinkėja — Ona Gintautienė.

Visi čia suminėję atliko tikslų ir švarų spaudos darbą. Nors, nekritikuojant, o tik patikslinant, reikia paminėti porą (turbūt, korektūros klaidų): 198 psl. rašoma: „... vietovė minima Marburgiečio kronikoje — tarp Vilniaus ir Trakų 1934 m. įvyko lietuvių kovos su kryžiuočiais“. Tikrai negalėjo būti kovų su kryžiuočiais 1934 m. Ir 201 psl., tame pat skirsnyje, dukart parašyta: „Parapija (Lentvario) priklauso Trakų dekanatui“. Tokių klaidų, palyginti, labai nedaug.

Vietomis yra turinio pasikartojimų, ypač kai kurių knygų nuopelnų aprašymuose; pvz. kunigai — Jonas Burba ir M. Rudzis, minint juos keliose parapijose, pakartojami ir jų darbų bei vargų aprašymai. Tačiau, iš kitos pusės, gal, parapijas aprašant, Vilniaus srities kovų ir kančių išpuodis kaip tik paryškėja, kartojant kunigų tą patį darbą, tuos pat vargus, juos kilnojančią šią vietą. Gal tų žmonių heroizmo suglaustai ir nebūtų galima pavaizduoti. Tai tik pastabos, o ne kritika.

Kiekviena vietovė šioje knygoje aprašyta plačiai, ryškiai charakterizuojant bendrą parapijos veiklą ir net pavienius jos veikėjus.

Vilniaus arkivyskupijos bažnyčios valstybiškai priklauso (šioje knygoje pavaizduotos) — Lietuvos, Gudijos ir Lenkijos (sovietinėms) respublikoms; o bažnytinės administracijos požiūriu — visa Vilniaus arkivyskupija sudaro vieną (iš penkių) Lenkijos metropolijų (jau nuo 1925-tų metų).

„Vilniaus arkivyskupijos“ pirmoje dalyje buvo aprašyta 40 Vilniaus miesto ir priemiesčių bažnyčių; antroje dalyje

(šioje knygoje) — 82 bažnyčios bei parapijos. Paminėtos ir kelios Lietuvos pilys: Krėvos, Medininkų, Alšėnų, Ašmenos, Lydos, Gardino, Naugarduko ir kt.; yra jų nuotraukos. Istorikai žinomos senosios Lietuvos sostinės: Naugardukas, Trakai, Vilnius.

Aprašydamos bažnyčių ir parapijų likimą istorijos sunkiuose, Br. Kviklys, pagal surinktą gausią medžiagą, įrodo tų sričių lietuviškumą, palaipsniui mūsų kalbos tirpimą parapijų gyvenime ir tirpimo priežastis.

Sričių lietuviškumą liudija upių, ežerų, vietovių vardai: Drukšiai, Pelekai, Alšėnai, Salos ir t.t.; taip pat lietuviškos pavardės, nors ir aptrūpėjusios: Jurgut, Krutul, Pečiul, Piktel, Petros ir t.t. Istoriniuose neganduose tos sritys keitėsi, sąmoningumas slopo, nutautėjo: pirma sugudėjo, pasikui sulenkėjo, o sovietiniame laikotarpyje — surusėjo.

Knygoje matome daug herojų ir tragiškų lietuviško atsparumo svetimiesiems pavyzdžių; užtat šią knygą įdomiau skaityti, negu dažną romaną... Čia paminėsim kai ką iš tų herojiškų įvykių ir kančių.

Kiekvienas laikotarpis mūsų tautai nešė skirtingus pavojus; žmonių atsparumas seniau, rodės, dar augo, bet vėliau jėgos ėmė silpti.

Pavyzdžiui, Eišiškės parapijiečiai narsiai kovojo prieš lenkiškas pamaldas jų bažnyčioje; Ignalinoje — lygiai vargus lenkų ir sovietinės okupacijos metu. Liūdniausia, kad net lietuviai kunigai dažnai tada buvo mūsų kalbos ir tautinės sąmonės priešais. Kovose išryškėdavo pavieniai dvasiškai, didelės asmenybės; deja, jų jėgos dažnai būdavo per mažos nugalėti savojus ir svetimuosius priešus... Vienas tokių, pavyzdžiui, atsidavęs bažnyčiai ir lietuviybei, buvo kun. M. Rudis (Rudzis), miręs 1933 m. Tai Kalessnikų klebonas lenkų laikais. Sovietų laikais ten pat išliko ir kun. Bronius Laurinavičius, 1981 m. Vilniuje suvažinėtas sunkvežimio... Marcinonyse lenkai griovė kryžius, engė tikinčiuosius; kun. Pr. Raštutis buvo net nužudytas (1920). Nederlinga ten žemė, neturtingi žmonės, mitė daugiau žuvim, grybais... Bet dideli buvo kovotojai, nesigailėję lėšų ir jėgų...

Tarp dešimčių savųjų, kurie engė lietuvius, kaip graži išimtis iškyla generolas Čekavičius, atnaujinęs (1912) Švenčionių bažnyčią, rėmęs kovotojus, net prašęs po jo mirties giedoti vien lietuviškai...

Buvo švenčionyse ir gerų kunigų: Jonas Burba, N. Švogžys-Milžinas... Apie kun. J. Burbą parapijoje išlikę gražių anekdotų, kaip apie Antaną Strazdelį... „Ryto“ gimnazija ir „Ryto“ bei „Šv. Kazimiero“ dr. jų gausūs skyriai, kitos lietuviškos organizacijos — tai tie šviesūs taškai, kovose ugde ir stiprinę žmones, palaikę jų dvasią per ilgus vergovės dešimtmečius.

Terečiųjų tautinis atgimimas prasidėjo nuo 1863 m. sukilimo ir ištverė ko ne šimtmetį — per tokius asmenis, kaip kun. J. Burba, kun. Cibavičius, vargonininkas Karpavičius, knygnešys Malinauskas, Mykolas Masiulis (nubautas už slaptą mokyklą), kun. M. Rudzis, tautosakininkas Leonas Bielinis...

Valkininkų parapija taip pat buvo karštų kovų vieta. Įsisteigęs čia pranciškonų vienuolynas (1635) netrukus rusų buvo uždarytas, vėliau virtęs cerkve. Katalikai tačiau vėl įsigalėjo, ir jokia priešpaula negalėjo nuslopinti. Lenkų okupacija buvo čia žiauri: vienu metu uždaryta net 16 mokyklų. Tada lietuviai veikė per draugijas, išlaikė net savą džukų tarmę... Minėtinas kun. Silvestras Gimzauskas (1844-97), vienas didžiausių spaudos draudimo metu veikėjų: rašytojas-poezas, pamokslininkas, kovotojas prieš girtavimą, prietarus.

Varėna, kurią demarkacijos linija perskyrė į Senąją Varėną (Lietuvos) ir Naująją Varėną, su geležinkelio stotimi, — lenkų pusė. Gražūs pušynai, vasarvietė, bet žmonės

labai kentė nuo lenkų, vėliau — nuo komunistų.

Kun. Z. Žeidys Vidiškių parapijoje kovojo su dvarininku Dorochovu; jį rėmė vilnietis teisininkas Bronius Račinskas-Račys (gimęs 1912); jie nuėmė ir liaudį. Vosiūnų parapijoje už lietuvišką veiklą buvo baudžiamas ir lituanistas Aleksas Dundulis (dabar Čikagoje).

Vokiečių okupacijos laikais čia religiniai reikalai irgi buvo pablogėję, ypač gudiškose srityse, kurios liko be kunigų, jų daugumai emigravus (1941-44) į Lenkiją. Vokiečių laikais tik šėsi tų sričių rajonai buvo priskirti Lietuvai: Švenčionių, Vidžių, Adutiškio, Astravo, Varanavo ir Rodūnios. Vyskupo Jalbžkovskio jie buvo spaudžiami, lenkinami.

Po Antrojo pasaulinio karo, sovietams priskyrus didelę Vilniaus arkivyskupijos dalį Gudijos arba Lenkijos respublikoms, vėl žmonės visomis galiomis kovojo iš lietuvių bažnyčiose ir gyvenime. Pavyzdžiui, Gervėčiuose (Gudijos srity) išaugo tokie dideli kovotojai, kaip vysk. Julijonas Steponavičius, kun. Bronius Laurinavičius ir kiti.

Lazūnų parapijoje lietuviška tarmė (dabar jau nykstanti) sudomino lyginamosios kalbotyros mokslininkus; išleista net knyga: „Lazūnų tarmės žodynas“. „Lazūniškiai“ pasižymėjo tautiniu didvyriškumu: iš ten keli kaimiečiai pėsti ejo 120 kilometrų į Vilnių, kad tik pamatytų Lietuvos kariuomenę (1939). Lazūnietis Baranauškas, kad gautų sūnui leidimą lankyti lietuvių gimnaziją Vilniuje, per savaitę pėsčias nuėjo 300 km į Varšuvą, asmeniškai pasimatytų su ministru pirmininku; leidimo jis negavo.

Rodūnės parapijoje vyko didelės kovos. Lentupyje vokiečių laikais nemažai lietuvių išžudyta.

Šią knygą skaitant, išryškėja visa Vilniaus sritis — didvyrių žemė! Nederlinga žemė, skurdi materialiai, bet žmonės kantrūs, tvirti charakterio, metų metais kovoje žūt būtinę kovą dėl tikėjimo ir ypač dėl savo kalbos. Deja, dabar ir gudiškose, ir lenkiškose srityse ta kova jau blėsta, nes komunistai nuolat spaudžia su ateistine ir su rusiška propaganda bei prievarta. Daug nekaltai žuvusių, praradusių namus. Uždarytos bažnyčios: paverstos arklidėmis, sandėliais, ateistiniais muziejais, cerkvėmis...

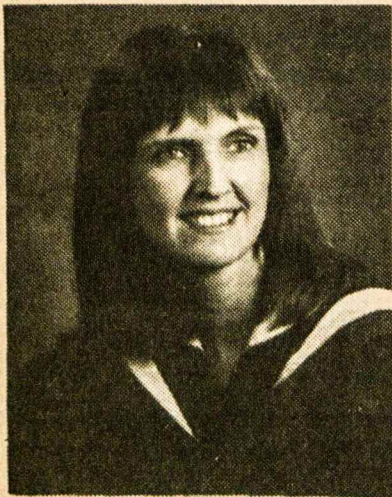
Iš Vilniaus arkivyskupijos sričių yra kilę nemažai žymių lietuvių tautai žmonių: poetas Adomas Mickevičius („Tėvyne, tu man kaip sveikata“, rašto žmonės — Liudvikas Kondratavičius-Syrokamlė, Silvestras Gimzauskas, Aleksas Dundulis, Veronika Maminskaitė-Kulbokienė, geografas prof. Stepas Kolupailė ir kiti. Iš ten kilęs ir vysk. Julijonas Steponavičius, administravęs Vilniaus arkivyskupiją 1957-61 m., paskui komunistų ištremtas į Zagorę.

Knygos pabaigoje autorius nežymiai pasisako, kad pirminiu Lietuvos krikštu reikiama laikyti Mindaugo krikštą; prieš 600 metų buvo pirmojo krikšto tęsinys ir galutinis Lietuvos apskirkstijimas, kurio atminimui dedikuota ir ši svarbi knyga.

Bronius Kviklys jau beveik ir baigia Lietuvos bažnyčių įamžinimą knygoje; dar liko tikaiti Kašiadorių vyskupija. Kas toliau? Kokie autoriaus planai? Gal protestantų bažnyčios? Gal pravoslavų cerkvių nelemta įtaka Lietuvai amžiu eigoje? Gal mokyklos?...

Šis autorius visada turėjo didelių planų ir visada stengėsi juos įvykdyti.

Bronius Kviklys, LIETUVOS BAŽNYČIOS, 5. Vilniaus Arkivyskupija II. Išleido Amerikos Lietuvių Bibliotekos leidykla Čikagoje 1986 m. Dailininkas ir techninis redaktorius — Petras Aleksa. Spaudė M. Morkūno spaustuve. Tiražas — 1500 egzempliorių. Kaina — 20 dol., su persiuntimu — 23 dol. Gaunama leidykloje: 3001 W. 59th Street, Chicago, Illinois 60629, USA, ir pas knygy platintojus.

NORA-VILHELMINA-MARIJA ŠIMKUTĖ, baigusi psichologijos studijas daktarės laipsniu (Ph.D.) 1986 metų rudenį. Magistres laipsnį gavo Akadijos, N. Skotijoje, universitete, bakalaurs — Toronto universitete. Studijas gilinai Cincinatti, JAV-se. Šiuo metu keičia po Š. Afriką

• Nesijaušti tremtinių tėvynė, nelaisvės akivaizdoje — reikštų nepergyventi bei neįsamišiminti tautinės dramos ir neatveikti į tautos nelaimę.

A. MACEINA

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 32 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniai 9.30-3.30	90-179 d. termin. ind. 6 1/4%
Antradieniai 9.30-3.30	180-364 d. termin. ind. 6 1/4%
Trečiadieniai 9.30-3.30	term. indėlius 1 metų 7 1/2%
Ketvirtadieniai 9.30-8	term. indėlius 2 metų 7 3/4%
Penktadieniai 9.30-8	term. indėlius 3 metų 8 %
Šeštadieniai 9-1	GIC - 1 m. - (met. pal.) 8 %
Sekmdieniai 9-12.30	GIC - 1 m. - (mėn. pal.) 7 3/4%
	RRSP ir RRIF (pensijos) 8 %
	RRSP 1 metų term. 8 %
	spec. taip. s-ta 6 1/4%
	taupomąją s-ta 6 %
	taupymo kasd. palūkanų sask. 6 %
	čekių kasd. palūkanų sask. 3-6 %
	DUODA PASKOLAS:
	asmenines nuo 10 1/2%
	mortgicijus nuo 9 1/4% - 12 %

ANAPILYJE skyrius
veikia sekmdieniais
9.30 v.r. - 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Nėmame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (ISSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYtuvą (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES

Real Estate & Insurance Ltd.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius

1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario

Telefonai:
531-1191
namų 537-2291

"Bache Securities" registruotas atstovas

VILIUS SERGAUTIS, B.Sc.,

"TREASURY BILLS" — mokami aukščiausi nuosimčiai už 30 d.,
60 d., 90 d. ir vienerių metų investavimus.

Mielai jums patarnaus
šėrų, laktų, pelningo
investavimo reikaluose.

Tel. 860-3280
18 King St. E.
Toronto, Ont., M5C 1E3

PASIRINKITE SAU NAMĄ

su

- * patyrusiu atstovu
- * sąžiningu patarnavimu
- * asmeniniu patarimu

ANTANAS GENYS

an independent member broker

232-9000
res: 231-2839

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas

Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie
nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Gražina Raškauskienė, B.Sc.

624-6336

namų 897-0068

ALLAN BROWN REAL ESTATE (ONT.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

Greitas ir tikslus

patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate

Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

PRANEŠIMAS JAUNIMUI

Toronto lietuvių namų švietimo fondo "Labdara" (sutrumpintai "Fondas")
stipendijų paskirstymo komisija paskyrė stipendijas-premijas jaunimui

TIKSLAS

Remti stipendijomis studijuojantį jaunimą, skatinti premijomis lietuvių kalbos ir kultūros pažinimą, ugdyti jaunosios kartos dalyvavimą visuomeninėje-kultūrinėje veikloje ir remti visa tai, kas tarnauja lietuvių išsilavinimo siekiams.

KVALIFIKACIJOS

Komisija, skirstydama stipendijas-premijas, atsižvelgs į šias sąlygas: a. turi būti lietuviai arba lietuvių kilmės, b. studijuojantieji aukštesniosios mokslo institucijose, c. Vasario 16 gimnazijos Vokietijoje mokiniai, d. lituanistinių kursų ar institucijų studentai, e. lituanistinių mokyklų mokytojai bei studentai, studijuojantys lietuvių kalbą ir jos dėstymo metodiką, f. TLN nariai arba jų šeimos nariai (turi pirmenybės

privilegijas). Neatsiradus tinkamų kandidatų, likusieji pinigai bus perkelti į sekančių metų sąskaitą arba paskirti premijomis už konkursinius rašinius. Prašymą rašant, svarbu duoti kuo daugiau žinių apie save, studijas ir pažymius, lietuvišką veiklą bei dalyvavimą lietuviškose organizacijose. Dėl smulkesnių informacijų skambinti T. Stanuliui 231-4937 Toronte. Prašymus siųsti: Švietimo fondas, 1573 Bloor St. West, Toronto M6P 1A6, Canada arba palikti LN raštineje ne vėliau kaip kovo 10 d.

Stipendijos bus (teiktos metinėmis Toronto Lietuvių namų susirinkime kovo 29 d. Jei yra neįmanoma jame dalyvauti, prašoma raštiškai įgalioti kitą asmenį.

TLN švietimo fondo "Labdara" komisija

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

bai — 1.054.909, Saskachėvanui — 1.000.227, Albertai — 2.348.021, Britų Kolumbijai — 2.859.261, Jukonui — 23.022, Šiaurės-vakarių teritorijoms — 51.384.

Kanados užsienio reikalų ministeris J. Clarkas, viešėdamas Indijoje, vasario 6 d. pasirašė sutartį, kuri įpareigoja Kanadą ir Indiją keistis suimtais kriminaliniais nusikaltėliais. Jie turės būti atiduodami teismams Kanadoje ir Indijoje, jeigu ten yra padarę nusikaltimų. Šią sutartį protesto demonstracijomis Kanadoje sutiko sika, pasižymėję keršto veiksmams, kurie daugiausia nukreipti prieš Indiją. Iš tikrųjų Kanadai rūpėjo susigrąžinti sika K. S. Samrą, kuris 1982 m. teisme Toronte nušovė advokatą ir vieną sika, o kitą sunkiai sužeidė, kai teisėjas sika ginčė dėl šventovės kaltę pripažino K. S. Samros grupę. Pastarasis, ginkluotas "Magnum" revolveriu, pabėgo iš teismo salės ir dingo. Policijai pavyko nustatyti, kad žmogžudžiui K. S. Samrai pabėgti Kalifornijon padėjo sika, o iš ten jis taip pat su sika pagalba pasiekė Pundžabo provinciją Indijoje.

Ontario finansų ministeris B. Niksonas pranešė, kad šiais finansiniais metais provincijos pajamos padidėjo \$919 milijonų. Iš tos sumos \$724 milijonai panaudoti biudžete numatytiems projektams, o \$195 milijonui — biudžetiniams deficitui sumažinti iki \$1,3 milijono. Ontario valdžios skolų palūkanoms padengti šiemet reikės \$3,5 milijono. Šiuos biudžetinius metus provincija užbaigs š. m. kovo 31 d. Pirmieji valdymo metai buvo sėkmingi premjero D. Petersono liberalų vyriausybei: padidėjo provincijos pajamos ir sumažėjo biudžetinis deficitas, su kuriuo niekaip negalėjo susitvarkyti konservatorių vyriausybės. Liberalų mažumos vyriausybė, perimdama valdžią iš konservatorių, pasirašė sutartį su NDP socialistais 1985 m. birželio 26 d., užtikrinančią abipusį bendradarbiavimą parlamente dvejų metų lai-

kotarpui. Nors premjero D. Petersono liberalų vyriausybė vis dar remia socialistų vad. B. Rae, ji dabar jau turi teisę skelbti naujos provincinio parlamento rinkimus.

Ontario parlamente liberalai ir konservatoriai dabar turi po 51 atstovą, o socialistai — 23. Po rinkimų jie turėjo 25 atstovus, bet du perėjo pas valdžią gavusius liberalus. Sekantiems rinkimams atstovų skaičius padidins penkis naujus rinkiminių apylinkių. Pernykščiai viešosios nuomonės tyrimo duomenys liudija užtikrintą liberalų pirmavimą: už juos tada žadėjo balsuoti 47% rinkėjų, už konservatorius — 30%, už socialistus — 21%. Panašūs duomenys vyrauja ir dabar, skatindami liberalus naujiems parlamento rinkimams, kuriuos jie greičiausiai laimėtų su atstovų dauguma. Premjeras D. Petersonas tada galėtų pradėti savo planų įgyvendinimą be socialistų paramos, kuri kartais tampa varžtais liberalams.

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

\$200: J. Butkaus vadovaujamas Londono lėšų telkimo skyrius; \$50: Hamiltono DLK. Algirdo šaulių kuopa; M. Kizis, Ed. Valeška; \$25: J. Vyšniauskas, Dayton Beach Regional Lithuanian American Club; \$20: B. Stončius; \$17: O. Šarūnas; \$10: V. Kubilienė, Pr. Klimienė, P. Sutkaitis, A. Stanėnas, D. Keršienė, E. Piatrowska; \$8: V. Vasilauskas, A. Petrauskas, V. Jungelėvičius; \$7: M. Priokockis; \$6: V. Gražulis; \$5: A. Dundulis, J. Mačys, R. Tarvydas, B. Balčiūnas; \$4: K. Račiūnas; \$3: J. Vyšniauskas, J. Kartis.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė:

\$27: M. Vaišvila; \$25: E. Karde-lienė, J. Vilimas, F. Walthor, O. Krasauskas, S. Ignatas, J. Inčiūra, J. Brazlauskas, E. Dubininkas, V. Kubilienė, J. Liudvikauskas, S. Bartusevičius, R. Girša, B. Misevičius, M. Pareigis, P. Besasparis, J. Besasparis, K. Baltramaitis, I. Mališka, J. Povilaitis, J. Šumskis, P. Šimkus, K. Zauka, V. Bubelis, A. Sakavičius, J. Vyšniauskas, S. Bublys, J. Sakavičius, E. Bacevičius, P. Adams, S. Baršauskas, B. Vidugiris, Z. Jakubonis, S. Gotceitienė, Z. Dobilas, A. Beresnevičius, J. Vanston, I. Kablys, B. Giedraitis, A. Vazalinskis, B. Saplys, A. Alsbėrgas, J. Dagilienė, V. Marozas, J. Stankauskas, A. Šulaitis, J. Stonkus, O. Šarūnas, S. Martišauskas, Z. Žebrauskas, G. Baliūnas, A. Stanėnas, R. Stanėnas-Lovett, A. Ragelis, A. Peleckis, V. Januška, J. Šaulys, D. Karosas, A. Lakas, S. Jucevičius. Už dvejus metus po \$25 rėmėjo prenumeratą atsiuntė E. Jokubilius.

Garbės prenumeratą atsiuntė:

\$50: V. Timošėna, A. Šepulis, dr. J. J. Vingilis, kun. dr. M. V. Mankeiūnas; \$45: A. Kontrimas; \$40: S. Šalkauskas; \$35: J. Jakubauskas, P. Guobys; \$30: A. Prunskus, L. Krajauskas, N. Kardelis, P. Micke, V. Schwarz, S. Santvaras, E. Danilūnas, M. Laurinavičius, S. Kabaila, V. Katelė, D. Martinkus, L. Bajorūnas, P. Prankus, K. Daunys, J. Radas, L. Ožbergaitė, kun. L. Musteikis, Z. Gasiūnas, V. Tschipilis, A. Senkus, J. Žilionis, V. Bireta.

Reiškiame nuosirdžią padėką visiems šio savaitraščio rėmėjams.

Skautų veikla

• Kaziuko mugei ruošiasi abu Toronto tūntai. Pagrindinė tema — Lietuvos krikščionybės 600 metų sukaktis. Į atidarymą pakviesti — vyr. brolijos skautininkas v.s. fil. K. Matonis ir vyr. seserijos skautininkė v.s. fil. St. Gedgaudienė. Tėvų komiteto pirm. K. Šapočkinas vasario 8 d. posėdyje aptarė su vyr. šeimininke P. Vaitkiene mugės valgius. Posėdyje taip pat dalyvavo ižd. D. Karosas, ps. St. Kuzmas, j.b. A. Stauskas ir F. Mockus.

• Lietuvos nepriklausomybės šventę "Rambyn" ir "Satrijos" tūntai atšventė vasario 8 d. Mišiomis ir sueiga. Mišas atnaušavo prel. J. Tadauskas, pamokslą pasakė kun. E. Jurgutis, OFM, skaitymus atliko L. Mockutė. Salėje įvyko iškilminga sueiga, kurioje buvo prisiminti žuvę kovotojai už Lietuvos laisvę ir pagerbti gyvieji kūrėjai-savanoriai — St. Paciušas ir Vl. Kazlauskas, kurie trumpai pasveikino skautus. Sueigai vadovavo sk. v.v.sl. G. Sendžikas. Laužo programai vadovavo fil. J. Neimaniene. J.D.B.

SPORTAS

"AUŠROS" ŽINIOS

Š. m. vasario 4 d. George Harvey gimnazijos patalpose įvyko York lygos vyrų krepšinio rungtynės "Aušra"—"Merit". Rungtynės laimėjo "Aušra" 77:72 (34:28). "Aušros" komandoje žaidė: S. Žulys 22, E. Norkus, R. Underys 6, V. Gataveckas 30, V. Dementavičius 2, K. Bartusevičius, G. Simpson 4, V. Nycz 13.

"Aušros" klubo metinis narių susirinkimas ir valdybos rinkimai įvyko kovo 8 d., po 10.15 v.r. Mišių Prisikėlimo parapijos muzikos studijoje. K. Š.

Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynės

37-sios Š. A. lietuvių sporto žaidynės įvyks 1987 m. gegužės 16-17 d.d. Niujorke. Jas vykdys Niujorko lietuvių atletų klubas. Šios žaidynės skiriamos paminėti 50 metų sukaktį nuo Lietuvos rinktinės laimėjimo Europos krepšinio pirmenybių 1937 m. Rygoje.

Žaidynių programoje — krepšinio, tinklinio, šachmatų, raketbolo ir plaukimo pirmenybės. Plaukime vyks kartu ir Š. A. balietiečių pirmenybės.

Krepšinio pirmenybės numatomos vyry A, vyry B, jaunių A, jaunių B ir jaunių C.

Tinklinio pirmenybės planuojamos vyry, moterų, mergaičių A ir mergaičių B klasėse.

Krepšinyje ir tinklinyje — prieauglio A klasei priklauso gimę 1968 m. ir jaunesni, prieauglio B — gimę 1970 m. ir jaunesni, prieauglio C — gimę 1972 m. ir jaunesni.

Vyry A klasę sudaro iškilesnės komandos, atrinktos ŠALFAS krepšinio komiteto. Likusios komandos žaidžia B klasėje, kur gali dalyvauti ir vyry A klasės komandas turinčių klubų antrosios komandos.

Tinklinyje — komandų skaičius neapribojamas.

Krepšinyje kiekvienoje klasėje gali dalyvauti ne daugiau kaip 8 komandos, reikalui esant, atrinktos pagal apygardinių pirmenybių duomenis ar pagal ŠALFAS krepšinio komiteto bei centro valdybos nurodymą, arba vykdytą preliminarinius priešžaismus.

Preliminarinė registracija visoms sporto šakoms iki 1987 m. kovo 15 šiuo adresu: Pranas Gvidys, 93 Wheeling Ave., Staten Island, NY 10309. Tel. (718) 356-7871 namų; (212) 839-2722 darbo.

1987 m. Š. Amerikos lietuvių ledo ritulio, kėglavimo ir stalo teniso pirmenybės įvyks 1987 m. gegužės 9 d. Toronte, Ont. Vykdo Toronto lietuvių ledo ritulio klubas. Šios varžybos yra dalis 37-ųjų Š.A.L. sporto žaidynių. Pirmenybių koordinatoriūs — Rimas Kulias, 297 Kennedy Ave., Toronto, Ont. M6P 3G4. Tel. (416) 766-2996.

ŠALFAS centro valdyba

PARAMA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

6 1/4% už 90 dienų term. indėl.
6 1/4% už 6 mėn. term. indėlius
7 1/2% už 1 m. term. indėlius
7 3/4% už 2 m. term. indėlius
8 % už 3 m. term. indėlius
8 % už GIC 1 m. garantuoti investavimo pažymėjimai
7 3/4% už pensijų planą (variable rate)
8 1/4% už 1 m. term. pensijų planą
7 3/4% už pensijų fondą — RRIF (variable rate)
6 1/4% už specialią taip. s-ta
6 % už taupymo s-tas
5 1/4-6% kasd. palūkanų sąskaita
5 1/4% už čekių s-tas (dep.)

I M A:

už asmenines paskolas nuo 11 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 9 1/4%
2 metų 10 %
3 metų 10 1/4% (fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 9 1/4% (variable rate)

AKTYVAI virš 58 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaudama pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

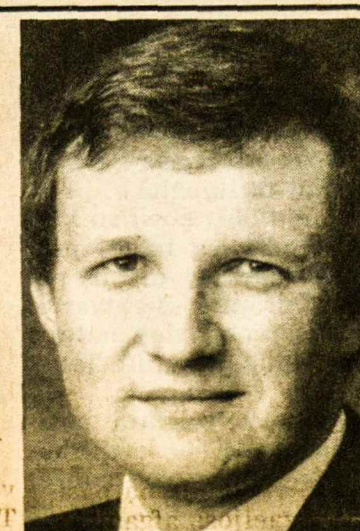
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

Taupyk ir skolinkis pirmutiniame ir didžiausiame

TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

ALFONSAS GARBENIS, sn. (tėvas), ALFONSAS GARBENIS, jn. (sūnus), sueina į vieną įstaigą. Po 35 metų veiklos ir toliau ji tarnaus tautiečiams Toronte nekilnojamo turto reikaluose. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 4Y3.

Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED

25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3

Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainojimo nuosavybę — mortgicijų, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas st. west
Etobicoke, ontario M9A 1B2
res: 767-0999

232-2322

1. BLOOR WEST VILLAGE — gražiai išremontuotas keturių miegamųjų namas. Kaina — \$269,900.
2. BLOOR WEST VILLAGE — erdvus keturių miegamųjų namas su privačiu įvažiavimu. Kaina — \$245,000.
3. ETOBICOKE — vienaaukštis dviejų miegamųjų, išremontuotas. Kaina — \$149,900.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių laktų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED

48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,
telefonas 279-4371

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.

Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.

Savininkas J. Tamošiūnas

Vasario 16 šventė Toronte buvo atšvęsta su derama rimtimi įvairiais renginiais — kitataučių svečių priėmimu, vėliavų pakėlimu Toronte ir Mississaugoje, pamaldomis, akademine programa Anapilio salėje. Visuose renginiuose dalyvavo daug tautiečių. Šventės aprašymas — sekančiame "TŽ" nr.

Lietuvos nepriklausomybės šventėje vasario 15 d. Toronte-Mississaugoje Kanados Lietuvių Bendruomenės surinkta \$8,591; prie Prisikėlimo parapijos šventovės — \$2259.00, prie Lietuvos kankinių — \$795.00, Lietuvių namuose \$210.00. Likusi suma surinkta Anapilyje per pagrindinį minėjimą.

A. a. advokatas Algis Puteris, 37 m. amžiaus, mirė 1987 m. vasario 11 d., palaidotas vasario 14 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse. Laidotuvėse dalyvavo labai daug žmonių. Velionis gvyai reikšėsi lietuviškoje veikloje ypač studentavimo laikais, veikė ateitininkuose, vėliau — Bendruomenėje ir kitose organizacijose. Tapęs advokatu, daug kam padėjo sutvarkyti teisinius reikalus. Sukūręs šeimą ir įsitraukęs į profesinį darbą, mažiau begalėjo reikštis lietuviškoje veikloje. Velionį pakirto greitoji vėžio liga, kurios ir modernioji medicina nepajėgė įveikti. Jo liūdi jauna šeima — žmona su trimis dukrelėmis, tėvai, brolis, giminės ir visa Toronto lietuvių bendruomenė.

Tautybių komitetas (Civil Liberties Commission) "The Globe a. Mail" dienraščio 1987. II. 2 laidoje įdėjo vieno puslapio dydžio skelbimą "Protect the Innocent". Jį pasirašiusios devynios tautinės grupės pasisako prieš Deschenes komisijos siūlomą steigti nacių karo nusikaltėliams įieškoti įstaigą Kanadoje, nes tai sudaro grėsmę civilinėms piliečių laisvėms. Tai esą rodo OSI veiklą JAV-se. Skelbimą pasirašė organizacijos: afganistaniečių, vietnamiečių, kanadiečių (Canadians for Justice), kroatų, estų, vokiečių, latvių, lietuvių, italų, slovėnų, ukrainiečių. Tas pats dienraštis, paėmęs pinigus už skelbimą, vasario 4 d. laidoje išspausdino vedamąjį, aštriai kritikuojantį to skelbimo mintis bei ginantį OSI veiklą JAV-se. Vedamojo išvada: JAV-se ir kitur pavėluotas teisingumas įieško nacių karo nusikaltėlių, tai ne tik gali įvykti Kanadoje, bet ir privalo". Toks dienraščio pasisakymas turėtų sulaukti daugelio skaitytojų laiškų, kurie priverstų dienraščio vadovybę pajusti tautinių grupių svorį.

Serbų ortodoksų šventė įvyko vasario 15 d. Etobicoke vietoje. Joje buvo paminėtos "Trijų šventų hierarchų" koplyčios pašventinimo metinės. Dalyvavo daug iškilių svečių bei valdžios atstovų. Ontario vyriausybės ministeriui T. Ruprechtui toje iškilmėje atstovavo St. Jokubaitis.

A. a. Algio Puterio atminimui "Parama" Maironio mokyklai paaukojo \$100.

Pagerbdama velionę Saulę Tumosiene-Stanulytę, E. Galiauskienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$30.

A. a. Angelės Šmigelskienės atminimui vietoje gėlių J. Vingelienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$20.

A. a. Mykolo Maciulevičiaus atminimui vietoje gėlių Julija ir Klemensas Liutkai paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$10.

Birutė ir Jonas Lapinskai vietoje gėlių a. a. Angelės ir Alfonso Šmigelskių laidotuvėms paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$80.

Ontario kultūros ir pilietiskumo ministerija paskyrė \$24.000 Daugiakultūrei Ontario istorijos draugijai, kad galėtų pasamdyti asistentą tyrimo ir raštinės reikalams. Jis bus paruoštas archyvinės medžiagos rinkimui ir pagalbės draugijos pirmininkui paruošti medžiagą paskaitoms.

Savaitraštis "Dirva" 1987. I. 29 laidoje išspausdino J. Varčiaus straipsnį "Anapilio sodyba". Jame autorius gražiai aprašė jos kilmę, atliekamus darbus ir naująjį projektą — Kanados lietuvių kultūros muziejų. Straipsnyje yra išsrovės netikslumas, liečiantis Šv. Jono Kr. parapiją: "Buvo nutarta likviduoti šv. Jono Krikštytojo parapiją Toronte ir kurti naują parapiją Anapilyje". Minimoji parapija niekad nebuvo likviduota, nes niekad tokio nutarimo nebuvo. Ji buvo perkelta iš Toronto į Mississaugą, kur buvo pastatyti nauji pastatai — šventovė ir klebonija. Perkėlimo proga Toronto arkivyskupija leido pasirinkti naują parapijos bei šventovės pavadinimą arba turėti senąjį — Šv. Jono Kr. Buvo apsispręsta pasirinkti naują lietuvišką pavadinimą "Lietuvos kankinių". Tai nebuvo naujos parapijos steigimas, o tik senosios pavadinimas nauju vardu. Senoji Šv. Jono Kr. šventovė nebuvo parduota, bet pagal Toronto arkivyskupijos nuostatus perleista arkivyskupijai, kuri lietuvių parapijai išmokėjo atitinkamą kompensaciją, o šventovę perleido korėjiečiams, vėliau — ispanams.

Pajieškojimai

Jieškau sesers Olgos Eskaitės, gimusios Dapčiškų kaime, Tauragės apskrityje; 1950 metais iš Vokietijos emigravo į Kanadą; ištekėjusi už latvio (Bučys), gyvenusi Toronte. Jieško brolis: J. Eskis, 11-53 Cooks Rd., Centennial Park, 2021, Australia.

Bookbinding Studio "SAMOGITIA"

meniška ir iša knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412
P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Deschenes komisijos veikla

(Atkelta iš 5-to psl.)

Baigiamosios išvados

Iš galimų Deschenes komisijos rekomendacijų sovietų okupuotų kraštų etninėms grupėms būtų pavojingiausias amerikietiškos OSI įsteigimas, kuri JAV veikia nuo 1979 m. ir naudoja KGB pateiktas informacijas ir suklautos dokumentus. OSI panaudoja civilinius teismus pilietinėms atimti, nupilietintus baltiečius ir ukrainiečius imigrantus deportuoja į Izraelį arba Sovietų Sąjungon. Tokia procedūra bei metodai erzina bei kiršina etnines bendruomenes Amerikoje.

"Canadians for Justice" organizacija sutinka, kad visi karo nusikaltėliai (naciai, sovietai ir kt.) turi būti teisiami Kanados teismuose pagal Kanados kriminalinius įstatymus. Tokia teismo procedūra nepažeis nei tiesos, nei etninių grupių. Šiuo principu yra paremta lietuvių ir kitų grupių gynybinių veikla nacių karo nusikaltėlių paieškų bylose.

Priėmus vyriausybei De-

schenes komisijos rekomendacijas, prasidės antras šios veiklos tarpsnis, kuris pareikalaus daugiau lėšų negu pirmieji dveji metai. Skelbimai laikraščiuose kainuoja kelertą dešimčių tūkstančių dolerių. Šias išlaidas gali padengti tik dosnios tautiečių aukos. Ši byla esmėje klastoja mūsų tautos istoriją ir pažeidžia mūsų išeivijos gerą vardą.

"Tai yra labai svarbus reikšmės, kuriose buvo pareikšta naudingų sugestijų ir nuomonių. Susirinkimas užtruko porą valandų. Jo dalyviai dosniai aukojo. Už aukas KLB krašto valdyba atsiųs pakvitavimus dėl pajamų mokesčių. Buvo paskelbta, kad aukos priimamos "Paramos" ir Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvuose KLB krašto valdybos sąskaitose.

RRSP Registruotas pensijų taupymo planas

Vienas iš dar likusių galimų būdų sumažinti savo pajamų mokesčius yra RRSP.

Kovo 2 yra paskutinė diena tai padaryti už 1986 metus. Per RRSP ne tik sutaupysite pinigų, kuriuos reiktų mokėti už savo uždarbį, bet ir taupysite savo ateitį.

Paskambinkite arba užeikite į "PARAMA" ligi kovo 2 dienos ir įdėkite atitinkamą sumą į RRSP sąskaitą.

"PARAMOS" kredito kooperatyvas pasirengęs jums patarnauti.

"Parama" dabar turi du planus: taupymo arba garantuotų indėlių (certifikatų).

DĖMESIO, NUOMININKAI IR SAVININKAI

Netoli jūsų yra nuomos peržiūros įstaiga jums pagelbėti.

Reikia pagalbos paaiškinti naują Ontario nuomos peržiūros sistemą? Skambinkite arba aplankykite vietinę nuomos peržiūros įstaigą (Rent Review Office).

Mes teikiame šiuos patarnavimus:

- Patarimus, liečiančius naująjį gyvenamųjų patalpų nuomos įstatymą (Residential Rent Regulation Act, 1986)

- Informacijas apie naują nuomos peržiūros sistemą
- Pagalbą tais atvejais, kai kreipiamasi dėl peržiūros padidintos nuomos
- Informaciją apie savininkų ir nuomininkų įstatymą

Kreipkitės į artimiausią nuomos peržiūros įstaigą (Rent Review Office):

In Barrie
5th floor,
114 Worsley Street
(705) 737-2111

In Hamilton
16th floor,
25 Main Street West
(416) 528-8701

In Kingston
Suite 100,
275 Ontario Street
(613) 548-6770

In Kitchener
4th floor,
30 Duke Street West
(519) 579-5790

In London
1st floor,
80 Dundas Street East
(519) 673-1660

In Mississauga
2nd floor,
1310 Dundas Street East
(416) 270-3280

In North Bay
3rd floor,
215 Oak Street East
(705) 476-1231

In Oshawa
5th floor,
11 Simcoe Street North
(416) 723-8135

In Ottawa
3rd floor (Rideau Centre)
10 Rideau Street
(613) 230-5114

In Owen Sound
Suite 100,
1131 Second Avenue East
(519) 376-3202

In Peterborough
1st floor,
139 George Street North
(705) 743-9511

In St. Catharines
6th floor,
43 Church Street
(416) 684-6562

In Sudbury
5th floor,
199 Larch Street
(705) 675-4373

In Thunder Bay
3rd floor,
435 James Street South
(807) 475-1595

In Timmins
2nd floor,
273 Third Avenue
(705) 264-9555

In Windsor
7th floor,
99 Chatham Street East
(519) 253-3532

Metro Toronto

City of Toronto
8th floor,
56 Wellesley Street West
(416) 964-8281

East York
6th floor,
7 Overlea Boulevard
(416) 429-0664

Etobicoke and York
4th floor,
5233 Dundas Street West
(416) 236-2681

North York
5th floor,
45 Sheppard Avenue East
(416) 224-7643

Scarborough
3rd floor,
2100 Ellesmere Road
(416) 438-3452

Ministry of Housing
Hon. Alvin Curling, Minister

1987 metų EKSKURSIJOS Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

1. Balandžio 20 – 29 3. Birželio 25 – liepos 14 5. Rugsėjo 2 – 16
2. Gegužės 13 – 27 4. Rugpjūčio 17 – 28 6. Spalio 5 – 16

Grupės: gegužės 13, birželio 25 ir rugsėjo 2 lydėsiu aš pats. Norintiems nupirkti automobilius arba ir kitus reikmenis. Sudaromi iškvietai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui. Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniams ir grupėms į visus pasaulio kraštus. Dėl smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu.

V. BAČĖNAS All Seasons Travel, B.D.

1573 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A6
Registration No. 0009239

Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo pirmadienio iki penktadienio 3 v.p.p.-7 v.v.
tel. 245-9990
nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p.

Advokatė

JOANA E. KURAS, LL. B.

atidarė savo raštinę

3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B

3425 Dundas St.W., Suite 201 Telefonai:
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-4319
Toronto, Ontario M6S 2S4 namų 621-2136

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
- uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR,
1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7
(Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT — PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

30 metų patirtis vakarų Toronto ir High Parko rajonuose.

KINGSWAY NATIONAL
THE SIGN OF DISTINCTION

Tel. 535-2331
arba 537-2869

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

RE/MAX west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba

Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 4C3

769-1616

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 10 v.r. — 2 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480

Lilija Pacevičienė — tel.(416) 846-7301, namų (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121

TORONTONT

Anapilio žinios

— Vasario 15, sekmadienį, 11 v.r., pamaldos buvo laikomos Lietuvos laisvės intencija. Giedėjo parapijos choras, vad. J. Govėdo, ir sol. R. Paulionis. Dalyvavo organizacijos su vėliavomis. Maironio mokyklos mokiniai atliko skaitymus ir nešė Mišių aukas.

— Tikinčiosios Lietuvos diena Anapilyje — vasario 22, sekmadienį. Per Mišias bus renkamos aukos religinei Lietuvos šalpai.

— Vasario 12 d. įvyko Lietuvos kankinių parapijos tarybos posėdis. Nutarta: įsigyti parapijos reikalams televizorių garsonių vaizduojančių rodomui, pertvarkyti šventovės vidų, retkarčiais skelbti parapijos renginių tvarkaraštį. Pirmininku trejų metų kadencijai perrinktas Jonas Andrusis, sekretore — Vida Valiulienė.

— Mišios Wasagoje — vasario 22, sekmadienį, 11 v.r., ir Vasario 16 minėjimas.

— Jaunų talentų popietė — kovo 8, sekmadienį, 12.30 v.p.p., Anapilio salėje.

— Gavėnios rekolekcijos parapijai — kovo 19-22 d.d. Vėdėjas — kun. V. Pikturka.

— Paaukojo: Motinos Teresės labdarai \$20 — L. V. Morkūnai; parapijai \$100 — A. Valiūnai; iš a.a. Vyta. Martinaičio palikimo gauta \$2000.00.

— Mišios vasario 22, sekmadienį, 9.30 v.r. — už a.a. Uršulę Palulienę ir jos šeimą; 11 v.r. — už a.a. Vincą Pužą ir a.a. Elžbietą Bražukienę; Wasagoje 11 v.r. — už Mišeikių ir Žymantų giminę.

Lietuvių namų žinios

— LN valdybos posėdis — vasario 19 d., 7.30 v.v.

— Užgavėnių karnavalu bilietai jau gaunami LN. Kaina — \$5.

— LN nariai, pakeitę adresus, prašomi pranešti tel. 532-3311 arba užrašius pakeitimą įmesti į LN dėžutę prie raštinės durų.

— Autobusas, kuris turėjo išvykti nuo LN ir "Vilnius Manor" 3 v.p.p. į Lietuvos nepriklausomybės šventę Mississauga, neatsirado. Buvo daug norinčių dalyvauti. Autobuso užsakymu rūpinosi KLB Toronto apylinkės valdyba.

— "Atžalynas" rengia tradicinį Montekarlo "Las Vegas Fiesta" vasario 21 d., 7 v.v., su šilta vakariene. Gros "Les & the Music Masters". Kviečia visus. Pajamos — "Atžalyno" kelionėms. Įėjimas — \$10.

— Valentino vakaro pobūvyje dalyvavo daug jaunimo. Rengė išganytojo parapijos jaunimas.

— Visuotinis metinis LN ir "Labdaros" narių susirinkimas — kovo 29 d.

— Ligonų lankymo komisijos posėdis — vasario 24, antradienį, 8 v.v. Žinantieji apie sergančius tautiečius ir galintieji prisidėti prie ligonių lankymo kviečiami šiame posėdyje dalyvauti.

— LN poilsio stovykla — rugpjūčio 8-16 d.d. stovyklavietėje "Kretinga" Wasagoje. Informacijas teikia ir stovyklautojų registruoja V. Kulnys tel. 269-1266.

— LN švietimo fondo "Labdara" aukotojų lenta išlieta iš bronzos su ligšiolinių aukotojų pavardėmis. Oficialiai nariams bus pristatyta per LN metinį susirinkimą.

— Religinės šalpos popietė kovo 22, sekmadienį, parapijos rekolekcijų užbaigimo proga, Anapilio salėje rengia KLB moterų dr. J. Lietuvos kankinių par. skyrius. Meninę programą atliks pianistas Vytautas Pacevičius ir poetė Aldona Totoraitienė. Pietus paruoš J. Bubulienė.

FOTOGRAFAS

Darau nuotraukas vestuvių ir kitom progom. Skambinkite — JAUNUS BAKEVIČIUS telefonu 766-1498 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Vasario 15, šventint Lietuvos nepriklausomybės šventę, 11.30 v. Mišiose organizuotai su vėliavomis dalyvavo kūrėjai-savanoriai, KLB moterų dr. J. Prisikėlimo parapijos skyrius, Toronto ateitininkai ir "Šatrijos" skaučių tuntas. Giedėjo parapijos choras, vad. sol. V. Verikaitis, akompanuojamas D. Radkės. Po Mišių prie paminklinės žuvusių lentos šventovės prieangyje padėtos gėlės. Per 10.15 v. Mišias giedojo "Volungės" choras, vad. D. Viskontienės. Mišių metu giedojo solistas J. Vaškevičius, akompanuojamas D. Radkės.

— Vasario 14 d. palaidotas a.a. adv. Algis Puteris, 37 m.; vasario 16 d. — a.a. Jonas Matijosaitis, 66 m.; vasario 17 d. — a.a. Alfonsas Šmigelskis.

— Maldos savaitė prasidės vasario 23 d. nuo 12 v. vidurnakčio ir tęsis iki kito sekmadienio kovo 1 d. 12 v. vakaro.

— Religinis dešimties sesijų seminaras prasidės kovo 11 d., 7.30 v., Prisikėlimo šventovėje.

— KLB moterų draugijos Prisikėlimo parapijos skyriaus susirinkimas ir valdybos rinkimai — vasario 22, sekmadienį, po 11.30 v. Mišių, Parodų salėje.

— Parapijai aukoję: \$100 — J. Budnikienė, B. Narbutas, E. Švėgždienė; \$50 — M. Andriulevičienė, A. D. Bražiai, I. Urbonas, I. A. Žemaitė; Relig. šalpai \$100 — A. D. Bražiai; vyskupo fondui \$150 — A. D. Bražiai; "LKB kronikai" \$50 — A. D. Bražiai; stovyklos fondui \$200 — E. G. C., \$100 — A. Kakevičius; vargonams \$100 — St. Pranckevičius.

— Mišios vasario 22, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Stanislavą ir Antaną Mackus, 9.20 v.r. — už a.a. Veroniką Vydrinę, 10.15 v.r. — už Bronę Styrienę, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. — padėkos intencija.

— Estijos nepriklausomybės sukaštis bus minima vasario 22, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto universiteto Convocation salėje.

— Demonstracijos prieš Raudonosios armijos choro gastroles Kanadoje rengiamos įvairiose vietose. Toronte viena demonstracija įvyks vasario 23, pirmadienį, 5 v.p.p., prie Massey Hall salės (178 Victoria St.). Lietuviai, latviai, estai ir kiti kviečiami gausiai dalyvauti su atitinkamais plakatais. Antra demonstracija įvyks tą pačią dieną, 8.15 v.v. Dalyviai prašomi rinktis Shuter-Victoria gatvių sankryžoje (šiaurės rytų kampas). Raudonarmiečių choro koncertai rengiami Massey Hall vasario 23, pirmadienį, 6 ir 9 v.v., ir vasario 24, antradienį.

— KLB moterų dr. J. Lietuvos kankinių parapijos skyriaus narių susirinkimas — 1987 m. kovo 1, sekmadienį po pamaldų, Anapilio Parodų salėje. Paskaitą apie akis skaitys daktarė optometristė Gina J. Ginčauskaitė. Bus pranešimai ir pasitarimai dėl tolimesnės skyriaus veiklos. Visas nars su šeimomis ir viešniais kviečiami dalyvauti. Valdyba

— Paskaitų seriją apie krikščionybę Lietuvoje ryšium su 600 metų sukaktimi pradės istorikas dr. Algirdas Budreckis š. m. kovo 8, sekmadienį, 2.30 v.p.p., Toronto Lietuvių namų Mindaugo salėje. Paskaitas rengia ir visus tautiečius dalyvauti kviečia Lietuvos krikščionybės sukakties komiteto Kanadoje paskaitų komisija.

Š. m. vasario 22, sekmadienį, 2.30 v.p.p.,

Toronto
Lietuvių
namuose
rengiamas

KONCERTAS

Pasaulinių ir lietuvių kompozitorių kūrinius atliks iš V. Vokietijos

solistė VILIJĄ MOZŪRAITYTĘ,
smuikininkas MYKOLAS KOLLARS,
pianistė RAMINTA LAMPSATYTĘ

Visi kviečiami dalyvauti.

Rengia Kultūrinė Lietuvių namų komisija

Bilietai — 7 dol., pensininkams ir studentams — 5 dol.
Gaunami prie įėjimo.

UŽGAVĖNIŲ KARNAVALAS

Vasario 28, šeštadienį,
Toronto
Lietuvių
namuose

1. Jaunimo popietė — nuo 1 v. iki 5 v. po pietų
Mindaugo ir Mortos menėse.

MENINĘ PROGRAMĄ atliks seselių vadovaujamas vaikų darželis, Maironio mokyklos mokiniai, "Atžalyno" ir "Gintaro" jaunieji šokėjai. Veiks organizacijų paviljonai, gėrimų baras ir paviljonų užkandžių bufetai. LN moterų būrelio paviljone bus parduodamas šiltas maistas: sklandžiai ir šonkauliukai. Užsukite papietauti! ĮEJIMAS NEMOKAMAS.

2. Kaukių vakaras — nuo 7 valandos vakaro iki 1 v. ryto
Mindaugo ir Mortos menėse.

MENINĘ PROGRAMĄ atliks vyrų choras "Aras", Povilonio trio, "Atžalyno" ir "Gintaro" šokėjai. Veiks gėrimų baras, Užgavėnių bufetas. Vertinga loterija. Gražiausios aprangos ir kaukės bus premijuojamos: I — \$100, II — \$50, III — \$40, IV — \$25, V — \$20 ir VI — \$15. Šokiams gros "Les and The Music Masters". BILIETŲ KAINOS: \$5.00 kaukėms pilnoj aprangoj — nemokamai). Gaunami LN raštinėje, sekmadienių popietėse ir prie įėjimo.

3. Vaikų piešinių paroda — nuo 1 v.p.p. Gedimino pilies menėje.
Seselių vadovaujamo vaikų darželio auklėtinių piešiniai.

PELNAS — DALYVAUJANČIOMS ORGANIZACIJOMS.
MALONIAI Kviečia VISUOMENĘ DALYVAUTI —

TORONTO LIETUVIŲ NAMAI
(1573 Bloor St. W. Tel. 532-3311)

KAZIUKO MUGĖ

Prisikėlimo salėse kovo 1, sekmadienį

Mugės tema: Lietuvos krikščionybės sukaktis

- Skautiškos veiklos paroda
- Tėvų komiteto valgykla
- Draugovių paviljonai

Proga susitikti visiems su visais

Pradžia — 9.30 valandą ryto

Rengia ir kviečia

Toronto "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai

Mažosios Lietuvos
moterų draugijos

tradicinis

ŠUPIŲNYS

kovo 3, antradienį, 7 valandą vakaro,
Toronto Prisikėlimo parapijos salėje

Įėjimas — \$12.00 (vakariene su vynu). Įdomi programa, turtinga loterija. Visus dalyvauti maloniai kviečia — RENGĖJOS

TORONTO PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

įvyks 1987 m. kovo 8 dieną, sekmadienį, 4 valandą po pietų, parapijos salėje, 1021 College St., Toronto, Ontario.

Ta pačia proga primename, kad norint gauti atleidimą nuo 1986 metų pajamų mokesčių už įnašus į pensijų sąskaitas (RRSP), juos reikia įnešti iki š. m. kovo 2 dienos.

Nuo 1986 m. lapkričio 1 dienos

mūsų kooperatyvas perėmė iš "Cooperative Trust Company of Canada" pensijų administravimą ir todėl pakvitatavimus mokesčiams atleisti išduoda tuoj pat kooperatyvo raštinė.

Valdyba

MONTREALQUE

Šv. Onos draugija turėjo metinį susirinkimą vasario 1 d. seselių namuose. Buvo aptarta 1986 m. veikla ir veiklos gairės ateitčiai. Išrinkta nauja valdyba: pirm. Ona Augūnienė, vicepirm. Marija Vaupšienė, sekr. Monika Grinkienė, išd. Ona Ūsienė ir finans. sekr. Aldona Gudienė.

KL katalikių moterų dr. J. Montrealio skyriaus susirinkimas vasario 8 d. seselių namuose buvo gausus narėmis ir viešiomis. Pirmininkavo Goda Rudinskienė, sekretoriavo Genovaitė Kudžmienė. Paskaitą apie fizioterapiją skaitė jauna specialistė Kristina Mališkaitė. Dalyvės gyvai domėjosi paskaita ir prelegentei pateikė daug klausimų, o vėliau dar ir asmeniškai su ja aiškinosi.

Ateitės planuose numatytas draugijos 35 metų veiklos sukaštis minėjimas rugsėjo mėnesį. Susirinkimas paskyrė po 100 dol. "Moters" žurnalui ir Montrealyje ruošiamai kantatai.

Solistė Gina Čapkauskienė su dideliu pasisekimu koncertavo "Ruby Foo's" restorane sausio 25 d. Kartu programą atliko Montrealyje garsus kamerinis trio — pianinas, fleita ir violončelė.

Seselė M. Paulė, Putnamo seselių vyresnioji, keliom dienom buvo atvykusi į Montrealį.

Brolis Jurgis Janeliūnas, SJ, iš Čikagos, ilgėsi laiką buvo apsisitojęs AV klebonijoje ir padėjo klebonui raštinės darbuose.

"Pavasario" mergaičių choras po sėkmingų išvykų 1986 m. rinktai ruošia naują programą Vasario 16 minėjimui ir savo metiniam koncertui, kuris įvyks balandžio 28 d. AV parapijos salėje. Šalia to, vasario 22 d., 2 v.p.p., rengia čiuožimo maratono ant Beaver Lake ežero. Kovo 8 d. AV parapijos salėje mergaitės pardavė nes namie keptus pyragus tortus.

Edmundo ir Julijos Mockų sūnelis pakrikštytas Eriko-Andrew vardais.

A. a. Vitoldas Pukteris, 72 m. amžiaus, mirė sausio 28 d. Palaidotas iš AV šventovės vasario 2 d. Mount Royal kapinėse. Liūdi sesuo, keturi broliai, jų šeimos ir kiti giminės bei artimieji.

A. a. Mykolas Čičinskas (Michael Chichinskas), 85 m. amžiaus, mirė sausio 30 d. Palaidotas vasario 2 d. Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdesys liko žmona, keturi dukters, sesuo, brolis ir kiti giminės. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 PETRAS ADAMONIS
Res.: 256-5355 C. I. B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$19,000,000; REZERVAS — VIRŠ \$600,000.

MOKA UŽ:

Certifikatus	7 ³ / ₄ %	Taupymo — special.	5 ¹ / ₂ %
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	5 ¹ / ₄ %
1 metų	7 ¹ / ₂ %	Taupymo — kasdienines	4 ³ / ₄ %
180 d. - 364 d.	7 %	Einamos sąsk.	4 ¹ / ₂ %
120 d. - 179 d.	6 ³ / ₄ %	Pensijų — RRSP — term.	8 ¹ / ₄ %
30 d. - 119 d.	6 ¹ / ₂ %	Pensijų — RRSP — taup.	6 %

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 9¹/₂%, asmenines — nuo 10¹/₂%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	Rosemont	Šv. Kazimiero
Pirm. antr. treč.	9.00 — 3.00	—	—
Ketvirtadieniais	12.00 — 8.00	4.00 — 8.00	—
Penktadieniais	10.00 — 6.00	2.00 — 6.00	—
Sekmadieniais	10.30 — 12.30	—	10.30 — 12.30

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

J&L SULMIERSKI and ASSOC.

INCOME TAX

10% nuolaida "Tėviškos žiburių" skaitytojams

Neima atlyginimo, jei klientas nepatenkintas

Didžiausia etniška pajamų mokesčių firma "Taxtronix" garantuoja:

- Visas galimas mokestines nuolaidas
- Konkurencines pigias kainas visiems
- Greitą, be klaidų kompiuterinį apskaičiavimą
- Profesinę pagalbą paprastais (T4) ir sudėtingesniais (verslo) atvejais
- Patogi (staigiu) vieta; atidaryta kasdien nuo 10 v.r. iki 6 v.v.

- Advance Real Estate, 1055 Bloor St. W.
- Garczynska Travel, 163 Roncesvalles Ave.
- PAGRINDINĖ (STAIGA: 2290 Bloor St. W. (prie Runnymede). Tel. 769-4558

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

GRYNAS, NATŪRALUS BICIŲ MEDUS iš Jono Norkaus bityno gaunamas sekmadieniais po pamaldų Anapilio parapijos salėje.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ.
MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuviams, įvairiems rengimams. Skambinti tel. 767-9372.

SHANNON FLORIST LTD.

gėlių krautuvė
Savininkė LINDA MacDONALD
357 Jane Street, Toronto, Ontario
M5S 3Z3. Tel. 766-2367

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom. parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronto.

Š. m. kovo 7, šeštadienį, 7 v.v.

Toronto Lietuvių namuose

istorikas dr. Algirdas Budreckis skaitys

PASKAITA:

"Istoriografiniai veikalai anglų kalba apie Lietuvą ir lietuvius".

Bus galima išgauti dr. A. Budreckio parašytą trumpą Lietuvos istoriją angliškai "An Introduction to the Lithuanian History".

Tai tinkama dovana angliškai kalbantiems.

Įėjimas nemokamas. Visi kviečiami dalyvauti.

Rengia — Kultūrinė Lietuvių namų komisija